דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסד עורכו הראשון בול כגנסון ז"ל
מאוחד עם לשחר

יום שלישי, ח' בתמוז תשמ"ו, 15 ביולי 1986 ● גליון 18859

היום 12 עמודים ● המחיר 73 אג', באילת 63 אג'.

היום בדבר

● סטירת לחי כפולה – חגי אשד
● הרגשה רעה – טלי זלינגר
● זה קורה בפתח תקווה – יעל פישביין
● חברת החשמל, הסיבוב הבא – יוסף מיכלסקי
● ספורט, כל העולמות

מזג האויר

מעונן חלקית עד בהיר
הטמפרטורות החזויות:
ירושלים: 29־16, רמת־הגולן: 31־15, נהריה: 28־19, צפת: 29־15, סבריה: 35־20, נצרת: 29־18, השומרון: 31־16, תל־אביב: 28־20, לוד: 29־20, יריחו: 35־21, עזה: 28־21, באר־שבע: 33־18, אילת: 40־24.

מקור משטרתי בכיר ל„דבר" בעקבות החלטת הממשלה נגד ועדת חקירה:

המשטרה לא תהסס לחקור את שמיר

מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר נכנס למכוניתו בתום ישיבת הממשלה (צילום: יצחק הררי)

מאת יהי מלמן
ומרבה צימוקי,
סופרי „דבר"

המשטרה לא תהסס לחקור בקשר לפרשת השב"כ גם את מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר – כך הודיע אמש מקור משטרתי בכיר ביותר בשיחה ל„דבר".

לדברי המקור בסמכותה של המשטרה לזמן לחקירה את כל הקשורים לפרשה ויש בכוונתה לעשות זאת, כולל הדרג המדיני ובמיוחד מי שהיה אז ראש הממשלה, יצחק שמיר.

שר המשטרה חיים ברלב אמר לאחר ישיבת הממשלה כי המשטרה תוציא צו איסור פרסום על כל פרטי החקירה כולל שמות החשודים העדים והנחקרים, ואולם בשפכנים הכילו ספק ביכולתו של בית־המשפט להיענות בבחינה חוקית לצו איסור כללי שכזה. השר ברלב אמר כי אין מחילות לגבי החקירה והיא תחל „לא ממחר אלא בשמחת־יב".

לאחר החלטת הממשלה אתמול, שבה נקבע בדוב של 14 שרי הליכוד

(המשך בעמ' 2)

פירוש הדבר

האם יהיו כתבי־אישום?

מאת מיכה פרנקל, „דבר"

הפקרת החקירה של פרשת השב"כ בידי המשטרה תביא לצמצום החקירה לתחום הפלילי גרידא. כנגד לועדת חקירה מבוא חוק ועדות חקירה היתה יכולה לכסות, ואולי אף למצוא פסול, בהתנהגות של שרים ונושאי משרה אחרים, אפילו לא עברו שום עבירה פלילית.

ועדת כזו הטילה על שרים וקצינים בכירים בצה"ל אחריות עקיפה – אישית ומינהלית – למעשים ולמחדלים שהיו קשורים בטבח בסאברה ובשתילה. איש מהם לא נחשד בביצוע עבירה פלילית. אבל מאחר שהחקירה מצאה כי לא מילאו את החובה שהיתה מוטלת עליהם כעובדי ציבור וכנציגי ציבור למנוע את הטבח או להביא להפסקתו במועד מוקדם יותר, המליצה להסיק לגביהם מסקנות אישיות.

גם בפרשת השב"כ עשויה היתה ועדת חקירה לקבוע, כי ראשי הדרג המדיני נושאים בשלב זה או אחר באחריות אישית או מינהלית לעבירות שביצעו אנשי המחתרן הכפופים להם. ואפילו אם אחריות זו אינה פלילית – גדר מה היו ההוצאות הציבוריות של קביעה כזאת: הנושאים באחריות היו נאלצים לפרוש מתפקידם.

עניינים אלה הודגים לחלוטין מתחום הכישול של חוקרי המשטרה. אפשר להניח איפוא שחברי הממשלה שהתנגדו להקמת ועדת חקירה ביקשו, בין השאר, לצמצם את היקף העניינים שיהיו בנושא לחקירה.

יתכן גם שהם תולים תקווה בכך, שאם המשטרה תמצא בחקירתה כי יש יסוד להגשת כתבי־אישום, יפעיל היועץ המשפטי לממשלה את סמכותו לסכם את ההליכים המשפטיים וכך יסגור את הנושא וביטול המשטרה.

(המשך בעמ' 2)

אם לא תסכים לוועדת חקירה יישאר על ראשך סימן שאלה – נבון לשמיר

מאת יהי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

„אם אתה, יצחק שמיר, חושב שהעלילו על ראשך עלילות שווא, תביר יישאר סימן־שאלה על ראשך אם לא תסכים לוועדת חקירה" – כך אמר סגן ראש הממשלה יצחק נבון, לשכיר בהולך ישיבת הממשלה אתמול.

פניה זו היתה אחד מסיאיו של הדיון הארוך, שנמשך כשמונה וחצי שעות על פרשת השב"כ והסתיים בהכרעה שלא להקים ועדת חקירה אך להורות למשטרה לפתוח בחקירה משלה.

הדיון היה בתוקף, אך לא סוער, ובפעם הראשונה זה זמן רב השתתפו בישיבה כל 25 השרים שאף נרשמו לדיון. במהלכו היו כמה חילופי דברים קשים. בהזדמנות אחת, כאשר שר העבודה והמסחר, אריאל שרון, אמר כי מה שעשו אנשי שב"כ היה בגדר של נורמה מאז דוד בן־גוריון, התפרץ לעברו שר המשטרה, חיים ברלב, ואמר: „אל תיגע את שם בן־גוריון לשווא". השר נבון הגיב: „זו בדיחה". על הצעתו של הסר שמיר שבודקים מיוחדים יגויסו לשורות המשטרה כדי לבדוק את הפרשה.

פרס: שתי שאלות

הישיבה נפתחה בדברי ראש הממשלה, שבקשן פרס, כי בפני הממשלה עומדות שתי שאלות: א) האם היא צריכה להחליט לפני מתן תשובתה לבג"צ על גדרי החקירה שבכוונתה לנהל? ב) אם כן, איזה סוג של חקירה.

שר המשפטים יצחק כהן־עדי, הגיב באומרו כי אם נחליט עכשיו ומיד נגד הקמת ועדת חקירה, השאלה השניה לא

(המשך בעמ' 2)

מזכירת הסתדרות האחיות התפטרה על רקע המו"מ עם האחיות בבתה"ח

מאת רבקה הרפז, כתבת „דבר"

יום אחר יום שביתת האחיות בבתי־חולים, אמר היה להתכנס אתמול ולבחור בנציגות כוסמכת לניהול המשא ומתן. בתשובה לשאלת סופרת „דבר" השיב הברפלד, כי יתכן שהמשך לכינוס המרכז היה „מוקדם מדי". לדבריו, המרכז יתכנס „ברגע שיהיה מתאים". בינתיים קבע הברפלד את הנציגות: אילנה כהן, בלה סופרין, מרי פינטו, חדי חביב ורחל שילוני. „הבעיה שלי איננה הנציגות אלא המשא ומתן ותוצאותיו – אמר הברפלד.

מזכירת הסתדרות האחיות כרסה פרן הודיעה אתמול על התפטרותה, בכתב ששיגרה למו"ל ההסתדרות ולד"ר האינוד המקצועי.

במכתב נאמר: „הואיל ודד"ר האגף לאינוד מקצועי דיכן לבה"ח בנושא תנאי עבודה של האחיות והאחים בבתי־חולים, מספר אחיות ואחים שלא נמחקו כדין, חאת בניגוד נגוד להחלטת המוסדות הכוסמכים של הסתדרות האחיות והאחים, הואיל המבעשה הכ"ל בשעקע את יחודות הסתדרות האחיות האחים, ואינו עולה בקנה אחד עם הוקת ההסתדרות והקנון הסתדרות האחיות האחים, ואינני יכולה להשלים עם כצב דברים זה ומם ההתעלמות מקיומם של בוסדות הנבחרים של הסתדרות האחיות האחים, אי לכך לא נותר לי, לצערי, אלא להודיע בזאת על התפטרותי מתפקידי כמזכירת הסתדרות האחיות האחים".

(המשך בעמ' 2)

כמה טילי „גראד" נורו אל הגליל אך לא נגרם כל נזק

חיל־האוויר תקף בסיסי מחבלים בחוף לבנון

מאת כוחות „דבר" בצפון

ארבעה טילי „גראד" נורו אתמול לעבר הגליל. לא נגרם שום נזק. הטילים נורו מאיזור צור.

ה„גראד" הוא דגם משופר של קטיושה בקוטר 107 מ"מ והטווח של הטיל הזה הוא כ־14 ק"מ. הטילים נורו ככל הנראה על־ידי חוליה של אנשי חיזבאללה, שאנשיה מחזיקים בכמה בסיסים ליד העיירה האמורה.

ברחום לבנון מעריכים שהתקפת מסוסי צה"ל אתמול היתה תגובה על הירי הזה.

טיל קטיושה נחת אתמול ליד עמרה של יוניפ"ל בבטאות הכפר קאוקאובה שבדרום לבנון. כמה מרסיסי הטיל חדרו לעמדה, אך לא נפגע איש. טילי קטיושה נורו אתמול גם מבקעת הלבנון אל איזור חצב"ה. לא היו נפגעים. בבקעת

(המשך בעמ' 2)

גופת מחבל פלשתיני הרוג נישאת בידי אנשי מיליציה דרוזים ואזרחים לאחר תקיפת מטוסי חיל־האוויר הישראלי על הגבעות החולשות על ביירות מדרום־מזרח. (צילום: א.פ.)

בעקבות התפטרות רפאל, אודי וליאון רקנאטי ומינוי יוסף צ'חנובר וגדעון להב

מהיום: בנק „דיסקונט" בלי הרקנאטים

מאת מרדכי הבלגי
של „דבר"

יו"ר מועצת המנהלים של בנק דיסקונט ומנהלו הכללי, רפאל רקנאטי, הודיע אתמול אחרי הצהריים בישיבה דחופה של מועצת המנהלים על התפטרותו מכל תפקידיו במועצת המנהלים, בבנק על שלוחותיו ובחברות־הבנות שלו בארץ ובחו"ל.

רפאל רקנאטי אמר לחברי הדירקטוריון כי קיבל החלטה זו לאחר שהממשלה החליטה לייפות את כוחו של נגיד בנק ישראל להשעות אותו.

הוא הדגיש כי משפחת רקנאטי ובנק דיסקונט פעלו תמיד על פי החוק ועל פי החלטות ממשלות ישראל. ברוח זו, אמר רפאל רקנאטי, ראה חובה לעצמו להתפטר מכל תפקידיו ובמועצת המנהלים של הבנק מבלי לערער על החלטת הממשלה.

לאחר הודעתו של רקנאטי על התפטרותו הודיעו גם יו"ר ההנהלה המצומצמת אלי כהן, והכשנים למנכ"ל הבנק אודי רקנאטי וליאון רקנאטי, על התפטרותם. למרות פניות מצד חברי הדירקטוריון סירבו השלושה לחזור בהם מהתפטרותם. הם הסכימו להישאר בתפקידיהם עד 30 בספטמבר כדי לאפשר העברה מסודרת של התפקידים למנכ"ל החדש גדעון להב, וליו"ר מועצת המנהלים החדש יוסף צ'חנובר.

במקום הארבעה שהתפטרו ממועצת המנהלים של בנק „דיסקונט" צורפו אליה יוסף צ'חנובר, שלמה מגריזו, רפאל מולכו וינאון הרכב אריה קראסו.

יוסף צ'חנובר כיהן עד עתה כסגן יו"ר מועצת המנהלים של בנק דיסקונט ניו־יורק וניהל את חברת ההשקעות הקשורה עם הבנק „פי.אי.סי.".

גדעון להב, לשעבר מנכ"ל משרד התעשיה והמסחר, כיהן עד עתה כמשנה למנכ"ל הבנק ואחראי על תחום האשראי. שניהם ייכנסו לתפקידיהם כבר היום.

נציגי ועד העובדים הארצי של בנק דיסקונט ייפגשו היום עם ההנהלה החדשה. בתגובה להתפטרותם של בני משפחת רקנאטי אמרו נציגי הועד הארצי כי הבנק יוותר ללא משפחת רקנאטי וכי מה שנעשה למשפחה זו הוא „ישראל במיטרמה".

טיגריס ברח בגולן

(ע). – בישובי הגולן מתנהל מצוד אחר טיגריס שנמלט בנסיבות מסתוריות ממכלאה בקיבוץ גשור.

אנשי רשות שמורות הטבע ומתנדבים רבים המושים עוסקים באיתור החיה הטורפת וניתנו גם הוראות לילדים ומבוגרים להימנע משוטטות בשדות.

מתמטר רפאל רקנאטי

חוגים במערך:

ודאות הרוטאציה גברה

מאת עליזה ולך ומרבה צימוקי,
סופרות „דבר"

חוגים בכירים במערך העריכו אמש, אחרי ישיבת הממשלה, כי גברה הוודאות שהרוטאציה בראשות הממשלה תצא אל הפועל והממשלה הנוכחית תמשיך במתכונתה הנוכחית. אף שר ואף סיעה לא יפרשו מהממשלה בעקבות ההחלטה לפתוח בחקירה משפטית, הוסיפו הגורמים.

מוכ"ל מפלגת העבודה, ח"כ עוזי ברעם, שיבח את ראש הממשלה ושרי המערך על עמדתם האחראית ותמיכתם בעמדת היועץ המשפטי לממשלה. „בדור לגמרי, ש־14 שרים, שהיו רוב בממשלה, קיבלו החלטה הנוגדת את שיקולי הבטחון", הוסיף מוכ"ל „העבודה". „הועדת הליכוד חקירה משפטית מראה, שרק אינטרסים אישיים, ולא בטחוניים, עמדו לנגד עיניהם. הגיע הזמן שהציבור יידע מי נשא את הבטחון לשווא".

● ד"ר סיעת המערך ח"כ רפי אדרי: „אני לא מדבר על פירוק הממשלה. יש הסכם, צריך לכבדו, אבל הנבעתו האחידה של הליכוד מחיינת הערכה מחדש".

● ח"כ מרדכי וילשובסקי ושינרא: „לא ציפיתי שהממשלה הזו תוכל לקבל החלטה אמיצה, הגיונית ולטובת המדינה".

● ח"כ גרשון שפס (תחיה): „לא צריכה להיות חקירה אלא בודק שימונה על־ידי הממשלה הזו יקיים חקירה בשקט, לא לעיני הציבור והעיתונות".

● ח"כ אהוד אולמרט (ליכוד): „כדי שמחזל השרים יסתיים מוטלת על הממשלה חובה להבטיח הגנה ליתר אנשי השב"כ. צריך שהחקירה תתנהל במהירות והפרשה תבוא לכלל סיום מהיר".

● ח"כ חיים קופמן, יו"ר סיעת הליכוד, אמר, שהחלטת הממשלה איננה סוף פסוק. לדבריו, החלטת הממשלה היתה הקרב הגדול של הבלימה, אך נוכח המוטיבציה של השמאל ושל השמאלנים במערך, לערער את כמשלת האחרות, אין ספק שרק שבירתה תספק אותם.

(המשך בעמ' 2)

חוגים משפטיים:

בג"צ עשוי להחליט על ביטול החנינה

מאת נתן רוזן, סופר „דבר"

החלטת הממשלה עשויה להביא את בית־המשפט הגבוה לצדק להיענות לעתירת המשפטנים ולבטל את חנינת הנשיא לארבעת אנשי השב"כ – אמרו אמש חוגים משפטיים.

„אין ערך לחקירת משטרה אם לא תבוטל החנינה. צער של אי ביטול חנינה יביא לטיח הפרשה כולה ולאי העמדתם לדין של החשודים במעשי מרמה מקרב אנשי השב"כ", אמרו אותם חוגים.

אתמול נמסר כי צפויה התארגנות של משפטנים אשר התלוננו במשטרה על ארבעה אנשי שב"כ החשודים בקבלת דבר במירמה, כיוון שכתבו ואמרו לנשיא כי ביצעו את הפעולות ברשות ובסמכות, ואילו בתצהיר שהוגש לבית המשפט הגבוה לצדק לא היתה לכך שום אסמכתא.

היועץ לשעבר משה בן־זאב:

זו חקירה עם גיבנת שקוראים לה חנינה

מאת מרבה צימוקי,
סופרת „דבר" בירושלים

„זוהי חקירה עם גיבנת שקוראים לה חנינה" – כך אמר אתמול ל„דבר" משה בן־זאב, מי שכיהן כיועץ משפטי לממשלה, על חקירת המשטרה בפרשת השב"כ.

בן־זאב אמר, כי יתכן שהסיבוך המשפטי הבא שיוחצר יהיה בנוגע לחנינות שכבר ניתנו לאנשי השב"כ.

„אנשים שקיבלו חנינה הורו שעברו עבירות – הבעיה היא אם הם נחקרים? ומה קורה כשיש מצב שחוץ מאלה שנחונו קיימים חשודים נוספים? אם החנינה תעמוד בתוקף, יבא מצב שכל אלה שקיבלו חנינה יצטרכו להיות עדי מדינה נגד אלו שלא קיבלו חנינה. זה לא יעבוד וזה לא צודק. אלו שלא נחנו יצטרכו לפנות ללשכת הנשיא והוא יצטרך לתת חנינות נוספות, כדי לנקות את כל החשודים הפוטנציאליים. יתכן שאחרי החקירה הם יפנו ליועץ המשפטי לממשלה בבקשה שיעבב הליכים נגדם".

בתשובה לשאלה בדבר אפשרויות סגירת התיק על־ידי היועץ המשפטי לממשלה לאחר חקירת המשטרה, אמר בן־זאב שיהיו אנשים שיעתרו לבג"צ כדי לברר מדוע לא יעמיד היועץ למשפט פלוני. „בדרך כלל אינך עד כה בג"צ את החלטת היועץ המשפטי לממשלה בנושא זה".

באשר להיקף חקירת הדרג המדיני אמר בן־זאב, כי לעמדת ועדת חקירה היכולה לחקור ולהגיע למסקנות בדבר נהלים, אחריות מוסרית הפקרים – הרי שלמשטרה אין עניין בהם כל עוד אין הם נכנסים לתחום של עבירה פלילית מוגדרת.

השופט חיים כהן:

המלאכה לא תושלם אם החקירה לא תגרור משפט

מאת עליזה ולך, סופרת „דבר"

„אם החקירה המשטרתית תביא לידי בירור משפט, היתי מעמיד אותה בעדיפות ראשונה" – אמר אמר השופט חיים כהן ל„דבר".

לדברי השופט כהן, יהוא מראש כי בתום החקירה המשטרתית לא יוגשו כתבי אישום נגד מי שימצאו ראויים להם, ולכן לא תושלם המלאכה. השופט כהן התכוון לאנשי השב"כ שקיבלו חנינה ולהודעת היועץ המשפטי לממשלה, כי לא רק נגדם לא יוגשו כתבי־האישום.

פרופ' אוריאל רייכמן:

התחמקויות ודרכים עקלקלות לא יועילו

מאת טלי זילינגר, סופרת „דבר"

דיקן הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל־אביב, פרופ' אוריאל רייכמן, אמר אמש ל„דבר": „אני מרוצה שיש חקירה משטרתית מלאה אבל היה עדיף לו היתה ועדת חקירה ממלכתית, שהיתה יכולה להיות אפקטיבית יותר, בהגינה טוב יותר על תפקוד השב"כ וביכולתה לבדוק הבטים רחבים יותר של תפקודו. עצם העובדה שאין מחלוקת על עצם החקירה היא תעודת כבוד לשלטון החוק בישראל".

„נדמה לי שבשבועות האחרונים למדו כמה אנשים שכל נסיון ללכת בדרכים עקלקלות ולעשות תרגילי התחמקות, לא יועילו ויש עוצמה בלתי רגילה לעקרונות שלטון החוק. לאור הלקח הזה אני משוכנע שהמשטרה תעשה את עבודתה והמסקנות יוגשו ליועץ המשפטי לממשלה ויטופלו".

השר משה שחל:

מעדיפי חקירת המשטרה יצטערו תוך זמן קצר

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר"

שר האנרגיה משה שחל אמר בישיבת מזכירות מפלגת העבודה בחיפה, כי אלה שהחליטו על חקירת משטרה בנושא השב"כ יצטערו על כך תוך תקופה קצרה אם כי בתנאים שנוצרו יהיו דרך המלך והדרך התואמת את החוק. אולם אנשי השב"כ, תוך מאלה שקיבלו חנינה עלולים לעמוד בפני מצב שיכולת ההגנה שלהם על עצמם, ויכולתם לשמור על סודיות הכרחית בנושא זה לא תהיה בת ביצוע וייווצר מצב שיצטרכו להעניק חנינות למספר רב של אנשים.

הוויכוח, המשיך שחל, אינו מתמקד בנסיבות האירוע של אוטובוס 300 ואינו מתנהל על ניגוד בין שמירה על שלטון החוק לבין שמירה על בטחון המדינה. הוויכוח נסוב למעשה על נורמה, והוא מצביע על תהום פעורה בין שתי תרבויות: נורמה האומרת, כי אנו צריכים לחיות במדינת חוק דמוקרטית ונורמה של פעולות הנוגדות את החוק ומכוונות נגד אזרח מאזרחיה. מדינה שאיננה מוכנה להכיר בשלטון החוק, אמר

(המשך בעמ' 2)

בלון „יום הבסטיליה" גרם כוננות בצפון

מאת טלי זילינגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

בלון גרם אתמול לכוננות מוגברת בצפון המדינה.

מעל מאוג' עיון בדרום לבנון הופיע בשעות הצהריים המוקדמות בלון מרחף, שגרם להגברת הכוננות בקרב כוחות הנ"מ תוך חשש שמדובר באמצעי לחימה אוירי של המחבלים.

בירור העלה שבמועדון הים התיכון באכזיב הפריחו בלון גדול עם דגל צרפת לרגל יום הבאסטיליה שחל אתמול. הרוח סחפה את הבלון בפונה את מעבר לגבול.

יוסף צ'חנובר

פאריס (מיוחד ל„דבר"). – צרפת חגגה אתמול את חגה הלאומי הראשון תחת השלטון המשותף של נשיא משמאל וממשלה מימין. הנשיא מיטראן וראש הממשלה שיראק סקרו תחילה יחדיו את המצעד וחצבאי המסורתי (בתמונה) ובו המספר הגדול ביותר של טנקים (382) מאז תום מלחמת העולם השנייה, וסילים בעלי ראש־חץ גרעיני מדגם „פלוטון". אחר כך ערכו הנשיא וראש הממשלה, כל אחד בנפרד, קבלת פנים משלו – מוסר סופר „דבר" גדעון קוץ. שיראק וחברי הממשלה שהו רק דקות אחדות במסיבת הגן המסורתית בארמון האליזה. בין חמשת אלפי האורחים ששהו שמפניה, אכלו מטעמים והאזינו להזמורות מרחבי צרפת באווירה ניטרלית של חג עממי בגני האליזה היו דיפלומטים רבים כשגריר ישראל עובדיה סופר לצד נציג אש"ף איברהים סוס. מדיניאי הימין והפקידות הממשלתית הבכירה מן הימין העדיפו להחרים את האירוע. (צילום: א.פ.)

ניצב (דימ.) יחזקאל קרתי:

אין תקדים לאיסור על פרסום שמות חוקרים

(ע). – מי שהיה ראש אגף החקירות במשטרת ישראל, ניצב בדימוס יחזקאל קרתי, אמר אתמול כי המשטרה ניהלה כבר בעבר חקירות רגישות דומות פרשת השב"כ תוך שמירה על חיסיון מחלש.

קרתי סירב לפרט באילו חקירות מדובר והוא הדגיש כי ניתן למנוע גם בחקירת השב"כ הדלפות.

בתשובה לשאלה אם המשטרה יכולה לבקש צו איסור פירסום על כל הפרשה, כדברי שר המשטרה חיים בר לב, אמר קרתי, כי לא ידוע לו על תקדים ששופט אסר פירסום שמות חוקרים. הוא הסביר, כי ניתן להוציא צו איסור פירסום על הליך שיפוטי, כגון פקודת חיפוש או פקודת מעצר, וצו זה יכול להתייחס לאדם מסויים או פרט אחד, אבל לא בצורה כוללנית.

ניצב בנימין זיגל:

הכל תלוי בהיקף החקירה שיטילו על המשטרה

מאת נתן רדוני סופר „דבר"

ניצב בנימין זיגל, מי שהיה ראש היחידה הארצית לחקירות הנתאה במטה הארצי של המשטרה, אמר אתמול ל„דבר":

„חקירת המשטרה בנושא השב"כ היא חקירה רצינית וחלוי מה יהיה היקף החקירה שתוטל על המשטרה. יש לחשוב אם המשטרה צריכה לחקור הימנו אחד של הפרשה, או שמא יש לחקור התנהגות של אנשי שב"כ. המשטרה איננה מבקר המדינה ואני מניח שיטילו על המשטרה לחקור חשדות מסויימים המיוחסים לחשודים ואת אותם החשדות תנסה המשטרה לחקור".

מעדיפי חקירת

(סוף מעמ' 1)

שחל, וטוענת בשם הבטחון, כאשר שלטון החוק מפריע לה, היא בטופו של דבר פוגעת בבטחון עצמו.

שחל ציין, כי כל פגיעה בשלטון החוק היא לא פגיעה לחיזם ומי שעושה חשבון של הרגע מחליט לטאטא ולהתעלם מהדברים. „זה אולי פופולארי יותר כי הציבור איננו בקיא בדקויות, אך מי שעושה את חשבון הדור חייב לברר אם היה חיפוי בהרשאה או הדברים נעשו ללא הרשאה ולהסיק את המסקנות המתחייבות. רק כך יהיה אפשר לרפא את הפצע". שחל האשים את הליכוד בשיקולים פוליטים ואמר כי כדי לבטל כל ספק שמא הרוטציה לא תתקיים, צריכה מפלגת העבודה להודיע כי הרוטציה תקוים ותבוצע, אך לא על חשבון בטחון המדינה, ואף לא על חשבון נורמות יסוד של המשטר כאן.

אם לא תסכים

(סוף מעמ' 1)

תעמוד על הפרק. מודעי הציע שהממשלה תצביע מיד בלי דיון. פרס סירב ואמר שרק לקראת סוף הדיון נחליט אם נצביע.

השר משה ארנס אמר: „ועדת חקירה היא אסון, עוד לא קרה כדבר הזה בשום מדינה דמוקרטית – ששירותי הביון יחקרו. בארה"ב היתה חקירה לפני 10 שנים נגד מה שכונה ה„מריקים" של ה„סי.איי.א." היום חלפו כ־10 שנים וה„סי.איי.א." מתקשה לחזור לעצמו. האם אתם רוצים שהשב"כ לא יתפקד 10 שנים?"

שר האוצר משה שחל, שהיה יחד עם התקשורת אמנון רובינשטיין, מהרהרים להקים ועדת חקירה. הסביר את היתרונות שלה על פני חקירת משטרה.

שמיר: טיל בלתי מדויק

שר החוץ יצחק שמיר נשא נאום ברגש כדי להסיר ועדת חקירה. חקירת משטרה והציע לשר בר־לב למנות, כאמור, ועדת בדיקה של אנשים מבחוץ שיגייסו למשטרה. „ועדת חקירה", אמר, „זה טיל בלתי מדויק. נעשה נגדי רצח אפי. אתם אומרים ועדת חקירה ומתכוונים בעצם לראשו של שמיר. אל תיתממו. מי שתובע חקירה יודע כבר מי האשם. אני לא אתן לכם לקיים את ההצגה הזו".

שר הדתות, יוסף בורג, שהודיע לפני ישיבת הממשלה כי יש לו הצעה ש„תפתיע", לא הפתיע. הוא העלה את הרעיון שכבר נדון פעמים רבות – ואשר צידד בו גם שמיר – למנות בורג יחיד בפרשה. אולם להצעתו לא היו תומכים.

לקראת הצהריים ביקש פרס להפסיק את הדיון ולחדשו במועד אחר אחרי הדיון בבג"צ, אולם ברוב של 17 שרים, כולל שרי המערך שהתנגדו להצעה, הוחלט להמשיך בישיבה.

לאחר הפסקת צהריים קצרה, שבה יצאו השרים לסעוד את ליבם, התחדש הדיון. השר יעקבי אמר: „הבריה היחידה היא, בנסיבות הקיימות, לקיים חקירה. אין לסמוך את הראש בחול ולדמיין השערות חסרות שחר. אין סתירה בין שלטון החוק, דמוקרטיה והבטחון".

ארנס: „יש להיזהר מוועדת חקירה. שר ומומחים מטעמו יכולים לבדוק ולהגיש מסקנות".

יעקבי: „אם כך, מדוע הקמת את ועדת זורע?"

משה שחל: „היה טיפה והטיית עדים בועדת זורע".

ארנס: „זה שקר וכזב".

שרון: „כל הענין הוא פוליטי. אין שום סכנה לדמוקרטיה. מה ההיסטוריה האחת? היו מי שהכריזו על שנת הדמוקרטיה. זו היתה שגיאה להכריז על שנת הדמוקרטיה".

שרים הבינו כי בעצם הוא מתכוון לתקופת כהונתו של פרס כראש ממשלה ויעקבי מיהר להגיב: „יש כאלה שמחכים שהשנה תעבור כבר".

שמיר: „אתם רוצים לפגוע בי. שחל כבר אמר ששמיר זקוק לעו"ד והוא שלח אותי למכונת אמת והרי שחל הוא ארם שלא נתפס אף פעם באמירת אמת. אבל לשקר אין רגליים".

גור: „אפשר למנוע את הקמת ועדת החקירה ואת חקירת המשטרה אם אתה, שמיר, תודיע שלא תהיה עוד ראש ממשלה. צריך גם לפטר מהשב"כ את כל אלה החשודים וכך לטהר את האווירה, למנות מיד ראש שב"כ חדש ולהקים ועדת שרים מיוחדת בהשתתפות ראש הממשלה, ממלא מקומו ושר הביטחון שתפקח על עבודת השירותים".

פרס: נשמע לי נורא

פרס: „רבין שמיר ואני, למרות שאיננו מסכימים עם מה שקרה באוסטרוס, המלצנו לא לחקור. ברגע שומיר החליט מה שהחליט אין לנו מעמד. אני רואה בעיה בחקירת המשטרה בכך שמוסד אחד יחקור מוסד שני. זה נשמע לי נורא כשאני שומע ברדיו כי מי שחוקר במשטרה את פשעי הנאצים עלול לחקור את השב"כ. אם לא נחליט על ועדת חקירה, חקירת משטרה תתפשט אל אנשים נוספים מהשב"כ שאין להם חסינות. ועדת חקירה תשליט סודיות על פי חוק ולא על פי הסכם ולונטרי".

רבין: גמרנו את הדון

רבין: „הייתי נגד חקירה בהתחלה אבל גמרנו את הסוס הזה. הבריחה היא בין ועדת חקירה משפטית לחקירת משטרה ואני מוכן לעשות מה שטוב לשב"כ.

ברלב: „ועדת חקירה אינה חייבת לחקור כל איש שטח ואינה עוסקת רק בנושאים פליליים ולכן היא עדיפה על חקירת משטרה".

ויצמן מתח ביקורת

ויצמן: „אסור לפסול את ועדות החקירה. חבל שלא קמה ועדת חקירה ללבנון. המלחמה הזאת פיצלה את העם". ובפנותו אל הליכוד אמר: „כל פעם אתם משתמשים בנושא הרוטציה. הרוטציה בסכנה, אתם אומרים לנו, אבל הרי יש גם נושאים שצריך לדון בהם".

גור: הגיע הזמן למשול

אל דברי הביקורת של ויצמן נגד דרך הטיפול של ראש הממשלה בפרשה הצטרף גם השר גור שאמר: „היה צריך לפעול בפרשה זו בלי תכסיסים. הגיע הזמן למשול".

בסופו של דבר, סמוך לשעה 6 בערב, העמיד פרס את הנושא להכרעה. ברוב של 14 נגד 11 התקבלה החלטה שלא להקים ועדת חקירה. אולם אז נועצו השרים ויצמן, גמון ויעקבי שאמרה: „האם זה הכלל? „האם לשם כך היה הדיון?"

למעשה אילצו את הממשלה שתקבל החלטה האומרת כי הממשלה רושמת לפניה גם את הדרעתו של היועץ המשפטי לממשלה כי יודיע לבג"צ כי על פי הדין תתחיל המשטרה בחקירה משלה.

ישראל לארה"ב:

למה לא פתחתם בחקירה נגד גרמניה שמכרה ציוד שלכם?

מאת יוסי מלמן, סופרי המדיני של „דבר"

ישראל מאשימה את ארה"ב באפליה לרעה וביחס של איפה ואיפה על רקע הטענות האחרונות באילו מבכנה ישראל סבוגלגיה.

מקורות־מדיניים גילו לפי־כי לאחרונה נוקרה בארה"ב פרשה של חברה גרמנית שרכשה בארה"ב רשיון לייצא ציוד צבאי מסויים ובסופו של דבר מכרה את הציוד הזה ללא ידיעתה של ארה"ב וללא תשלום תמלוגים למדינה שלישית. הממשל בארה"ב לא תבע או חקירה נגד החברה הגרמנית ולא פרסם את הפרשה.

לדברי המקורות ישבבי כי־ לאחרונה מסויימים בממשל מעוניינים לפגוע בישראל ולקבל עליה עלילות.

האם יהיו כתבי אישום?

(סוף מעמ' 1)

עם זאת יש לציין כי חקירת משטרה היא דרך המלך לסיפול בחשדות ומעשים פליליים, בעוד שוועדת חקירה איננה המכשיר הרגיל לחקירת עבירות פליליות, והראיה מיטצאי ועדת חקירה אינם קבילים בבית־משפט. אבל יש יסוד לטענה, כי פרשת השב"כ חודרת מהתחום הפלילי המהמצם והיא מעוררת גם שאלות בתחום הנורמה, הטוהר והאחריות הציבורית. נושאים אלה ראויים לבחינה בחיתנה של ועדת חקירה ממלכתית. ועדה כזו גם היתה יכולה להפיק לקחים מהפרשה ולהציע נורמות של התנהגות לאנשי השב"כ ודפוסים לפיקוח אזרחי על פעילותם.

כאשר חשוב לשמור על סודיות הדיונים יש לועדת חקירה עוד יתרון על פני חקירת משטרה הוועדה יכולה להכריז שדיונה סודיים וחל עליה גם כלל הסוד־ציבורי. לעומת זאת אין איסור על פרסומים ביחס לחקירת משטרה.

ודאות הרוטאציה

(סוף מעמ' 1)

● ח"כ חייקה גרוסמן (מפ"ם): „הפרשה לא נגמרה. אלה שביטלו את הפרשה כבר אכלו דגים באישים וכם יגורשו מן הציר. הממשלה עשתה צעד למצוא חן בעיני הציבור".

● ח"כ אברהם כדיעה (מערך): „הנושא איננו יכול להיסגר, שכן נעשו חריגות מנורמות מוסריות. אין להעלות על הדעת שהמשטרה לא תחקור את הדרג המדיני. את מי תחקור הממשלה עכשיו? את שני הרב"שים שהרגו את המחבלים. אילו פרס היה נחקר והיה אומר שילך לנשיא, הליכוד היה מקבל ועדת חקירה".

● ח"כ יוסי שריד (ר"צ): „אחרי ההחלטה האומללה של הממשלה הבג"צ הוא התקוה האחרונה. הליכוד משחק משחק מסוכן והמערך משחק משחק כפול. הממשלה הזכיחה, שבסתון המדינה הוא דאגתה האחרונה, ודק ביטחון הממשלה בראש דאגותיה".

חיים בן־מאיר קרא למפלגתו להתארגן לקראת בחירות קרובות. ח"כ ברמאיר, שהיה מתומכי הקמת ממשלת האחדות, סיגר אתמול מסמר למוכל „העמוד" ובו כתב, ש„אין מנוס מפירוק הממשלה והליכה לבחירות מוקדמות".

עוד הוא כותב במכתבו, כי על מפלגת העבודה „להסביר לעם שהשאלה הנוקבת איננה קיום הרוטציה אלא קיום הדמוקרטיה", ולשם שמירת הדמוקרטיה נגזר על בחירות.

הסיוע מארה"ב יגדל ב־40 מיליון דולאר עם החלת „תיקון נאן" על בקשות ישראל

מאת אמיר אורן, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – בקשת ישראל להחיל עליה את „תיקון נאן" לחוק תקציב הבטחון האמריקאי, למימון תוכניות מחקר ופיתוח משותפות, מתקדמת בקונגרס וצפויה להגדיל את הסיוע שיועמד לרשות ישראל ב־40 מיליון דולאר בשנת הכספים הבאה – נודע כאן אתמול.

עד כה חל „תיקון נאן" על חברות נאט"ו, אך לבקשת שר הבטחון יצחק רבין בעת ביקורו כאן לפני כחודשים הסכימו חברי ועדת השירותים המזוינים בסינאט לצרף גם את ישראל לרשימת הזכאיות להשקעה אמריקאית בתוכניות מחקר ופיתוח שימנעו כפילות. החוק טעון עדיין אישור מליאות שני בתי הקונגרס.

הנשיא לשעבר ג'ימי קארטר אמר השבוע בראיון לשבועון „יו.אס. ניוז אנד וורלד ריפורט", כי הסנאטור הדמוקרטי מג'ורג'יה, סם נאן, הוגה התיקון, הוא המועמד המוקדם לנשיאות ארה"ב.

„וול סטריט ג'ורנאל" דיווח אתמול מקהיר, כי מצרים מבררת אפשרות למימון חובות הסיוע הצבאי שלה (4.6 מיליארד דולר) באמצעות בנקים מסחריים, בשיעור ריבית נמוך בהרבה מזה שעליה לשלם לממשל האמריקאי, אך נודע, כי ידידי ישראל בקונגרס אינם נלהבים מיישום רעיון זה גם לחובות הסיוע לישראל. העברת החובות לבנקים מסחריים, אם גם בשיעור ריבית הנמוך ביום מזה שנוהג בעת שניתנו ההלוואות, תמנע מהקונגרס אפשרות למחול בעתיד על החזר החובות או להקטין את שיעור הריבית, ברוח נסיונו של סנאטור דניאל מויניהן אשתקד.

עלון החדשות „אירוספייס דיילי" דיווח אתמול, כי ישראל פנתה למספנות אמריקאיות והציעה להן להשתתף במיכרז על בניית ארבע או חמש ספינות טילים מדגם „סער־5". הסט"לים ייבנו לדברי העלון בארה"ב וחומשו בטילים ובתותחים בארץ. ישראל מקווה כי הסידרה השנייה של „סער־5" תיבנה במספנות ישראל.

עוד דיווח העלון כי חברת „תדיראן" מתכננת להקים בשלבים תשתית תעשייתית לייצור מכשירי קשר צבאיים בחברה בת אמריקאית שלה במדינת נידיוזק, „נומאקס". עד כה היתה תדיראן יצרנית יחידה של מכשירי „וי.אר.סי.12", אך בקרוב תצטרף חברה אמריקאית המתמחה בה לייצור מכשירים אלה. „אירוספייס דיילי" דיווח עוד, כי מעבר גרמניה וארטליה מתעניינות ברכישת „מטוסים ללא טייס" מתוצרת ישראל, המשמשים לדימוי תכונות מוסוי קרב סובייטיים מדגמי „מיג־27" ו„סוחוי־22" בתרגילי קרבות אוויר.

ראש הממשלה שמעון פרס והיועץ המשפטי לממשלה יוסף הריש יוצאים מישיבת הממשלה. ביניהם: השר אברהם שריר. (צילום: יצחק הרר)

המשטרה

(סוף מעמ' 1)

ושלוש המפלגות הדתיות, מפד"ל, „מורשה" וש"ס, מול 11 שרי המערך ו„שינוי", כי לא תהיה ועדת חקירה מכלתית אלא רק חקירת משטרה, נודע על מכתב ששלחו ראשי הסיעות במכתב זה הם אומרים כי היו מעדיפים בדיקת הפרשה באמצעות ועדת חקירה, בהסמכת על פי חקירת משטרה. „מטום שהם עלולים להיות מוצגים בה כ„פושעים". ואולם שרי הליכוד והשרים יוסף בורג, יוסף שפירא ויצחק פרץ סברו אחרת.

לפיכך יודיע היום היועץ המשפטי למשלה לבית הדין הגבוה לבדק כי המשטרה תוקור בפרשה ועל כן הוא מבקש לדחות את העתירות שהוגשו בענין זה.

בעקבות ההחלטה לא תפרוש „שינוי" מן הממשלה. שר התקשורת אמנון רובינשטיין הסכיר כי מועצת „שינוי" החליטה לפרוש רק אם לא תוקם ועדת חקירה או לחזופין אם לא תיפתח חקירת משטרה. הוא אמר „יש לנו סיפוק חלקי ולא מלא".

לאחר שהתקבלה החלטה אמרו שרים מן המערך כי החלטה היא „חזרה אחריות כחוזנית ומלכתית" ורמזו כי שרי הליכוד, בראשם יצחק שמיר, רצו בראש וראשונה להגיל את עדים והם מוכנים בשום כך להפקיר את השב"כ. „אלה שרצו למנוע חקירה בשם עובה הבטחון בעצם מפקירים את המבוגים על מלאכת הבטחון".

הדוב בממשלה נגד ועדת הקירה משפטית במלכתית הושב ברגע האחרון מחמת בטע שבועים, לוצים ושתולנות של שרים בליכוד. אצל שלושת השרים הדתיים, עד לשעת לילה מאוחרת שלשום שיין צידוד השרים שפירא, בורג ופרץ בועדת חקירה, אך ברגע האחרון כאמור שינו את דעתם ואיפשרו ל„ליכוד" להעביר את ההחלטה.

עם זאת יצריך כי יצחק שמיר לא הצליח להטיל את בלוא מכרתו, משום שהוא התנגד בתוקף לחקירה כלשהי, כולל חקירת המשטרה.

הודעתו האישית של רפאל רקנאטי

הודעתי היום למועצת המנהלים על החלטתי לפרוש מכל תפקידי בבנק דיסקונט על שלוחותיו וחברות הבת שלו – בארץ ובחו"ל.

קיבלתי החלטתי זו בצער רב לאחר שהממשלה החליטה לאשר בקשת נגיד בנק־ישראל וליפות את כוחו להשעות אותי.

מאז פרסום דו"ח ומסקנות ועדת הנקירה לענין ריסות המניות הבנקאיות היתה עמדתי וכזו היא אף עתה כי ביצוע המלצות הוועדה בתחום האישי בכל הנוגע לבנק דיסקונט אינו צודק ואינו משתת על אשיות החוק.

משפחת רקנאטי ובנק „דיסקונט" קיבלו על עצמם תמיד לפעול על־פי החוק ושיתפו תמיד פעולה עם ממשלות ישראל, מדיניותן והחלטותיהן בכל הנושאים לרבות נושא ריסות המניות הבנקאיות וכל אשר נעשה בתחום זה נעשה על דעתן בשיתוף מלא עם רשויות המימשל ובנק ישראל.

ברוח גישה זו ומשקיבלה הממשלה את החלטתה, ראיתי חובה לעצמי להתפטר מכל תפקידי בבנק „דיסקונט" מכלי לערער אחרי החלטות המשלה.

וכיתי בתקופה האחרונה לגילוי תמיכה רבים מצד עובדי הבנק, מצד לקוחותיו ומצד רבים מהציבור. מהם שאבתי עידוד רב. אני מודה בכל לב לכל אלה אשר סייעו לי בתקופה קשה זו.

לבנק „דיסקונט" צוות עובדים מיומן ומסור ולו תשתית ארגונית ועסקית רחבה ובריאה. קורא אני לעובדי הבנק, כי תמשיכו במלאכה הטובה אותה הם עושים, וסמוך אני ובטוח, כי הבנק ימשיך בממדות הגדול הביטוח.

טילים

(סוף מעמ' 1)

צה"ל אמרו כי הטילים האלה נורו ככל הנראה על־ידי אנשי החזית העממית של תבט, שקיבלו את ברכתם של הטורים לפעול מבקעת הלבנון.

מקורות ביטחון־ל מסרו כי ארטילריה ותותחים של צה"ל יזו אתמול לעבר מטרות מחבלים מצפון לרצועת הבטחון באזור הכפרים טייבה וקונטרה. הירי נמשך כ־40 דקות.

עוד נמסר מסוכנויות הידיעות בצוד כי ארגון „אמל" נטל על עצמו את האחריות להטמנת הטוקש עליו עלה שלשום טנק של צה"ל ליד הכפר טייבה. בתקרית הזו נפצעו שלושה חיילי צה"ל. הסוכנויות מסרו כי בעקבות התקרית טרקו כוחות של צה"ל וצד"ל כמה כפרים באיזור דרך הליטאני וחקרו שם עשרות תושבים. מסוקי „קוברה" טרקו עדרי ואריות בחלל.

תקופת חיל האוויר

המפגרת הצבאית של „דברי מלי ליצנר מוסרת:

חיל האוויר תקף אתמול שוב בסיסי מחבלים בגיזרת החוף הלבנונית. יעדי התקיפה היו מפקדות מחבלים מהארגונים הפרדסדים והם ארגונו של ג'ורג' תבט מצפון־מזרח לעיירה ראבור.

בתקיפה, שמבצעיה דיווחו על פגיעות מדוייקות, נפגעו מספר מבנים. נראה כי התקיפה של אתמול באה להדגיש את האופי הסיכולי היזום של פעולות צה"ל, בנוסף לתגובה על פעילות מחבלים, כפי שהיה בעת תגובת צה"ל ביום ה' שעבר אחרי הצדיים, בזמן שיכול היה לחיות צפון־מערב אצל המחבלים אחרי התקיפה בראש הניקרה.

ביירות, (ע"ר וע"צ). – בתקיפת חיל האויר הישראלי ביום שני בפר הדרוזי עלי, מדרום־מזרח לביירות, נהרגו חמישה אנשים ונפצעו 11, לפי סיכום זמני של מקורות לבנוניים ופלשתיניים.

שני חברים של המפלגה הסוציאליסטית הפרוגרסיבית של ג'נבלט נהרגו וחמישה אחרים נפצעו בפשיטה, נמסר ממפלגה זו.

החזית העממית לשיחרור פלשתין של ג'ורג' תבט הודיעה, כי אחד מאנשיה נהרג ושניים נפצעו, ואילו לחזית הדמוקרטית לשחרור פלשתין של נאיף חוואתמה היו 2 הרוגים ו־4 פצועים.

כתבים מקומיים פסרו, כי 4 מפציצי קרב ישראליים, בחסות לחץ של 6 מסוסי קרב, הפציצו במשך 40 דקות את הכפרים בייסור, עייבב ושמלאן, שם נמצאים בסיסים של החזית העממית והחזית הדמוקרטית, ארגוני מחבלים סמוכיהם נמצאים בדמשק.

הודעתו האישית של רפאל רקנאטי

הודעתי היום למועצת המנהלים על החלטתי לפרוש מכל תפקידי בבנק דיסקונט על שלוחותיו וחברות הבת שלו – בארץ ובחו"ל.

קיבלתי החלטתי זו בצער רב לאחר שהממשלה החליטה לאשר בקשת נגיד בנק־ישראל וליפות את כוחו להשעות אותי.

מאז פרסום דו"ח ומסקנות ועדת הנקירה לענין ריסות המניות הבנקאיות היתה עמדתי וכזו היא אף עתה כי ביצוע המלצות הוועדה בתחום האישי בכל הנוגע לבנק דיסקונט אינו צודק ואינו משתת על אשיות החוק.

משפחת רקנאטי ובנק „דיסקונט" קיבלו על עצמם תמיד לפעול על־פי החוק ושיתפו תמיד פעולה עם ממשלות ישראל, מדיניותן והחלטותיהן בכל הנושאים לרבות נושא ריסות המניות הבנקאיות וכל אשר נעשה בתחום זה נעשה על דעתן בשיתוף מלא עם רשויות המימשל ובנק ישראל.

ברוח גישה זו ומשקיבלה הממשלה את החלטתה, ראיתי חובה לעצמי להתפטר מכל תפקידי בבנק „דיסקונט" מכלי לערער אחרי החלטות המשלה.

וכיתי בתקופה האחרונה לגילוי תמיכה רבים מצד עובדי הבנק, מצד לקוחותיו ומצד רבים מהציבור. מהם שאבתי עידוד רב. אני מודה בכל לב לכל אלה אשר סייעו לי בתקופה קשה זו.

לבנק „דיסקונט" צוות עובדים מיומן ומסור ולו תשתית ארגונית ועסקית רחבה ובריאה. קורא אני לעובדי הבנק, כי תמשיכו במלאכה הטובה אותה הם עושים, וסמוך אני ובטוח, כי הבנק ימשיך בממדות הגדול הביטוח.

המודעה האחרונה הגליל העליון

בכסנרת פרוקס הביזב הארצי
מחמנות הצעות לבניית:

קוי ביוב ובורות רקב ב„נוף הנרשים" (שלב ב')

מסמכי ומפרט המכרז הכוללים מידע הדואות למשתתפים, תנאי תשלום, נבצאים לעיון ולרכישה תמורת סכום של 100.00 ש"ח. (סכום זה לא יוחזר), במשרדי מפעלי המים הנקרן גליל עליון קרית שמונה טל' מס: 069-49776-7.

מועד אחרון להגכת הצעות ביום 28.7.86 במשרד מפעלי המים. סיור קבלנים יערך ביום 21.7.86 בשעה 9.30 ויצא ממשרד מפעלי המים הנ"ל.

אברהם בדשי
ראש המועצה

עיריית ירושלים
הודעה המקדמת לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965 (ולהלן: החוק)

בב 86-497

בתנאי בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 כי מר אדלר דוידוביץ מן שדי הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (ולהלן הועדה) בקשה להתרת החלקה בגבס בגוש 105 חלקה 4 ברחוב תל אביב בירושלים והיעוד: הקלה באחוזי הבניה של קבת הכיכרים ל־11.2 במקום 10 המותרים.

אם ההתנגדויות להתרת החלקה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה בחתוב הלל מס' 23, ירושלים.

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00-14.00.

אברהם בחילה, ב"כ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה

הכל אותו דבר אבל...

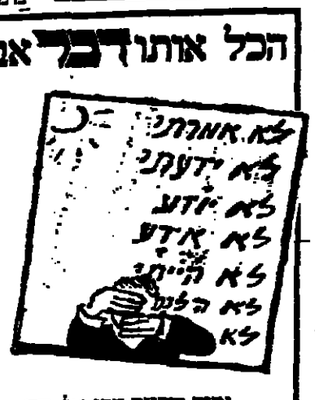

איזה שדיים צריך לקצץ בסרט ה„עז"? ● מתי יעברו צני העולם במשט הצדעה לאגם סיטי? ● האם חזר הנשיא בתשובה? ● איך תבטיח לילדך שלושה שבועות קייטנה ב־13 ש"ח בלבד?

תשובות מדהימות במחיר צנוע של קופסת סיגריות ב־

דבר אחר

עם שלמה ניצן, יצחק בן־נר, דני קרמן, יואב גרבה, אבנר בן, יוני בקרשלם, יענקלה יומבלים, סמל, תרזה אייתברג, יחי שיו, בדי מרוש ואנשים ששמותיהם שמורים במסתיריהם.

מחר ובכל יום ד' ב־

דבר

(כמו שכתוב בכתב „דבר אחר")

להשיג מעתה בכל הקיוסקים

הממשלה החליטה על הפחתת עלות העבודה למעסיקים ב־4%

מאת שלמה קרמר, סופר „דבר"

הממשלה החליטה אתמול על הסדר קבע להפחתת עלות העבודה למעבידים ולעצמאיים בכ־4 אחוזים.

עקב הקשיים שהתעוררו בקביעה סופית ומדויקת של דרך ההפחתה, החוללה על כך שמעביד או עצמאי החייבים בתשלום לביטוח לאומי בעד עובד המועסק אצלם או כעד עצמם לא ישלמו את התשלום בחודש אחד מתוך שלושה החודשים – יוני, יולי, אוגוסט או ספטמבר. את הפחת לביטוח הלאומי יכסה האוצר מתקציב המדינה.

מדובר בסכום שנתי המתקרב ל־200 מיליון דולאר, בסקים 115 מיליון דולאר שתוכנן בתקציב המדינה כסכום המיועד לדפורמה במיסוי.

האחיות

(סוף מעמ' 1)

בתשובה לשאלת סופרת „דבר" אישר יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, כי מזכירות המרכזת האחיות הגישה לו הצעה להרכב הצביעות למשא ומתן על התביעות היחודיות של אחיות בתי־חולים, המכללות ארבעה מועמדים. במשא ומתן שייפתח הבוקר לא ישתתף אף אחד מהמועמדים הכלולים ברשימת מזכירות המרכזת האחיות – אמר הרפאלי, והטעים, שלא מן הנמנע שבמהלך המשא ומתן יצורפו לבציגות האחיות חברים נוספים.

הרפאלי אישר, שעל סדר היום של הדיונים עם נציגי הממשלה יעלה גם נושא תשלום ימי השביתה. החוק במדינה אוסר על תשלום ימי שביתה שלא אושרה על־ידי מוסדות ההסתדרות. עם זאת מחפש יו"ר האיגוד המקצועי פתרונות כדי להקל על האחיות בענין זה.

„התפטרות צפויה"

גורמים באגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות ציינו אתמול כי התפטרותה של כרמית פון היתה צפויה, מאחר שהיא אינה אמונה את אמונן של האחיות מכל המגזרים, ולא רק מבתי־החולים. פרן שימשה בתפקידה קצת יותר משנה.

דבר
DAVAR
מאוחד עם לשחרור

העורכת: חנה אמר
משנה לעורך: דוד פרחצור
מנהל כללי: אהרן קראוס

המערכת – „דבר" בעים
מבנה בתשט „דבר" בעים
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ.ד. 65233
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות:
טלפונים ישרים 298032, 281860:
מנעים:
תל־אביב, בית „דבר" רח' שינקין 45 טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים,
המערכת: רח' המלך גורג 16 בית מאיר קומה ב
טל 222451, 222353, 241306/7
המינהלה: רח' הלל 16, טל 231251
חיפה, רח' הנביאים 27 טלפונים 3־642111 מ.ד. 33104

הודעה המקומית לתכנון ולבניה
ניתנת בזה הודעה כי לועדה הנגשה בקשה לאישור תוספת/בנית מגורים לבית על חלקה 108 בגוש 8228 רח' שמעון בן־יואר מס' 6 בדיבה מבקשת בהקלה 6% בבית.
את התכנית 131/86 ניתן לראות במשרדי הועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועים מיום פרסום הודעה זו.

י. אפרתאי
יו"ר הועדה המקומית

אקורד אחרון

יום הבסטיליה נחוג אמש בביתו של טגריד צרפת בישראל, אנב, השגריר היחיד שמשכנו ביפו. היתה זאת קבלת ה־פנים האחרונה של השגריר יאק דומון (בתמונה) ושל רעייתו, העוזבים את הארץ עם תום כהונתו, ואחרי מצעד של מסיבות־פרידה.

למותר לציין, כי המסיבה, בגן הבית, משכה אליה את כל המי־ומי. עוד יותר מיותר לדווח על הנושאים שהעסיקו את המתכנסים: היתה זו תחרות בין ההכרעה על חקירה משטרתית בממשלה לבין המתפך בבנק דיסקונט.

פינת האוצר

תכנית הרדיו „כל צבעי הרשת", המשודרת כרשת ב', תכלול הזל מהבוקר פינה מיוחדת שתעסוק בנושאים הקשורים למשרד האוצר ומערכת המס. הפינה תשודר בימי א' ד' בשעה 11:30 והמאזינים יוכלו להשתתף ולהפנות שאלות באמצעות הטלפון של אנשי משרד האוצר אשר ישבו באולפן.

היום תשודר התכנית מאולפן הרדיו הממוקם במודיאון ישראל וישתתף בה נציב מס הכנסה יאיר רביבוביץ. מאזינים הרוצים להשתתף בשידור מוזמנים למודיאון ישראל.

יעל אדמוני

רמז

ממשל ריגן שוקל מינוי איש עסקים שחור לשגרירה של ארה"ב בדרום־אפריקה, נאמר בדיווח שהתפרסם בשבועון „טיים" בגליונו הבא.

שגרירה הנוכחי של ארה"ב בדרום־אפריקה, הרכן ניקל, אכור לסיים את שירותו בסוף חודש זה, והמועמד להחליפו הוא רוברט בראון, 51, המנהל משרד ליחסי ציבור בצפון קרולינה. בראון שימש בשעתו עוזר מיוחד לנשיא ריצ'ארד ניקסון. הוא יצא למסעות אחרים באפריקה, שהאחרון בהם היה בפברואר, בראש קבוצת נשיאי מכללות.

(א.ס.)

מינוי

הארגון „אמנסטי אינטרנשיונל" מינה כמזכיר הכללי שלו את אראן מרטין, בריטי בן 39, שעמד בראש מחלקת המחקר האסיאתית של „אמנסטי" עד כה. הארגון מונה כ־500,000 חברים ברחבי העולם.

רשות השידור

בישיבת הועד המנהל של רשות השידור אתמול נדונה בעיית סיקוד העונה הבאה של משחקי הליגה הלאומית בכדורגל. מנהל הטלוויזיה חיים יבין, הודיע כי ללא תוספת של 30־20 טכנאים למערך כח האדם של מחלקת ההנדסה, לא יתאפשרו הפקה סדירה וסיקוד משחקי הליגה הלאומית.

מנכ"ל רשות השידור, אורי פורת, אמר כי יתכן שחסרים כעשרה טכנאים אולם שורש הבעיה נעוץ דווקא בעובדה כי הטכנאים עובדים מזה מספר שבועות במתכונת מצומצמת בשבתות ועובדה זו היא המשבשת את סיקוד משחקי הכדורגל.

פורת הדגיש כי בעיקר של צמצומים ופיטורים אין כלל להעלות על הדעת העסקתם של טכנאים נוספים בטלוויזיה. ממלא מקום יו"ר רשות השידור דוד אדמור הביע צער במהלך הישיבה כל כי שר החינוך יצחק נבון טרם הגיב לבקשת הועד המנהל מלפני 4 חודשים להתיר הפעלתו של ערוץ טלוויזיה נוסף במסגרת הטלוויזיה הכללית. נושא זה ונושא שידורי הבוקר בטלוויזיה יועלה בפגישה שתתקיים אצל שר החינוך בשבוע הבא. חברי הועד המנהל מטעם המערך ישראל פלג ורוני טיינשטיין הביעו התנגדות לשידורי בוקר בטלוויזיה.

★

מנכ"ל רשות השידור אורי פורת אמר אתמול כי בהשקעה של 500,000 דולר תוכל ישראל לקלוט את כל תכניות הטלוויזיה האירופאיות. פורת, שחזר עתה מכינוס של איגוד השידור האירופי, סיפר כי כל ארצות ערב משתמשות בהסדר זה, שהיה מקובל עד עתה בכל הקשור לשידורי הודשות. עוד אמר פורת, כי שש מדינות ערביות נוספות התקבלו לאחרונה כחברות באיגוד השידור האירופי וכי ארצות ערב מהוות 30% מקולות הבוחרים באיגוד שידור זה.

בשיבה טובה

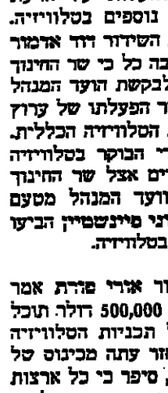

אחד ממייסדי ה־תנועה לזכויות הפועל בפולין, הכלכלן אחזר ארד לשינסקי (בתמונה) מת ביום ראשון בוורשה בגיל 97. יאשק קורון, מראשי התנועה, אמר בראיון טלפוני כי ליפינסקי „נלחם במשך כל חייו למען צדק חברתי. הוא היה תמיד צעיר מאוד ומוכן להתחיל הכל מבראשית".

ליפינסקי החזיק בעמדות מפתח ב־מסמך הכלכלי האוניברסיטאי בפולין במשך שנים רבות עד לפרישתו מן המפלגה הקומוניסטית בשנת 1975, כשהצטרף למאבק למען איגודים מקצועיים עצמאיים.

(אי.בי.)

ילדי פנימיית „אחוזת ילדים" מחיפה זכו להרבה פנימיות והזמנות מצד מפים שונים לאחר שידור הכתבה אודותם במסגרת תוכנית הטלויזיה „מבט שני". היום הם מימשו את ההזמנה הראשונה ותרכו יום של כיף במאירלנד במגדל שלום.

המדור נערך ע"י אסתר מיצנמכר

לראשונה מאז נחתמו הסכמי „קמפ־דייוויד"

צוות אסטראטגים מצרים ממליץ לזנוח השלום לטובת פיוס ערבי

מאת דן אבידן, סופר „דבר" לענייני ערבים

לראשונה מאז נחתמו הסכמי „קמפ־דייוויד" ממליץ צוות מומחים אסטראטגיים מצריים לממשל בקאהיר לזנוח את המדיניות הגלומה בהסכמים אלה ולפנות למדיניות פיוס עם מדינות ערב ובראשן סוריה וסעודיה. המלצה זו כלולה בדו"ח השנתי הראשון שפורסם לאחרונה בקאהיר מטעם המכון ללימודים אסטראטגיים של העתון „אל־אהראם".

בפרק הכולל תחזיות לגבי התרחשויות בעתיד במזרח התיכון כותבים מחברי הדו"ח כי לדעתם האופציה העדיפה מבחינה מצרים היא לזנוח את הסכמי השלום עם ישראל – גם אם לא לבטלם באופן פורמאלי – ולהתפייס עם סוריה וסעודיה, כדי לסלול את הדרך לאיחוד השורות בעולם הערבי בהנהגת מצרים. אחדות ערבית זו תתבסס לדעת מחברי הדו"ח על ניוס המשאבים הערביים „למדיניות הגנתית" נגד ישראל.

מחברי הדו"ח מנמקים את המלצתם בטענה שהסכמי „קמפ־דייוויד" לא מימשו את הציפיות העיקריות של מצרים ולכן הם כבלום, זאת משום שנכונה התקוה המצרית לכבול את ידיה של ישראל באמצעות הסכמי השלום.

מחברי הדו"ח טוענים עוד שמדיניות הכוח שנוקטת ישראל נגד אש"ף ונגד האוכלוסיה הפלשתינאית בשטחים ונגד מדינות ערביות שונות – תגרום בטופו של דבר נזק לבטחונה הלאומי של מצרים. לדעתם אין כל מניע מבחינת החזק הבין־לאומי שמצרים תיטוש את מדיניות השלום עם ישראל, הם סבורים שהתנתקות כזאת תשיב את מצרים למעמד הנחות בעולם הערבי, ואף תגריל הסיכויים להפסקת המלחמה בין איראן לעיראק.

מחברי הדו"ח מציינים גם כמה סיכונים בתוצרים עליו הם ממליצים, כגון פגיעה באמינותה של מצרים בזירה הבין־לאומית ואובדן הסיוע האמריקאי למצרים.

שני „תוצרים" נוספים שמציגים מחברי הדו"ח הם המשך הסטטוס קוו הנוכחי במערכת הבין־ערבית תוך בידודה של מצרים, או להלופין העמקת הפיצול בזירה הערבית בין המחנה הערבי המתון למחנה הערבי הרדיקאלי.

טופר „דבר" מעיד כי דו"ח המכון האסטרטגי מבטא הלכי רוח פופולאריים במצרים ומשקף במידה כחוגים שונים, גם מקרב מפלגת השלטון, להתפייסות מלאה של מצרים עם העולם הערבי, ולשונה למעמד המנהיגות שאבד לה מאז הסכמי „קמפ־דייוויד". אולם גישת מחברי הדו"ח עדיין אינה גוהלת השלטון. אין גם מקום להניח כי הנשיא מובארק יהיה מוכן לשלם את המחיר הכבד של התרחקות מצרים מארה"ב ולוותר על הסיוע האמריקאי הרב שמצריים מקבלת – עבור השגת פיוס מלא עם העולם הערבי. יחד עם זאת באווירה השוררת כיום במצריים קשה לראות כיצד תרתם מצרים לתהליך חיזוק השלום עם ישראל הנגרת הנורמליזציה ביניהן, גם אם יסכימו שני הצדדים לבסוף על שטר בוררות בענין סאבה.

כינוס אנטי־ירדני במזרח־ירושלים; חוסיין: נמשיך לסייע לעם הפלשתיני

מאת דני רבינשטיין, סופר „דבר"

כינוס אנטי־ירדני בהשתתפות כמה אישים ממזרח־ירושלים ומהשטחים התקיים אתמול בתיאטרון אל־חסוראני במזרח־ירושלים.

בכינוס השתתף גם ח"כ מחבר מיקאל סרימ בגנות הסלך חוסין, וראש אגודת העתונאים הערבים אדוגן אבו־ע'אש, שאבר כי סגירת בשדי אש"ף בירדן נעשתה בתאום עם ישראל וארה"ב. גם נציגי איגודים מקצועיים ונציגי הסטודנטים בהסכמים גינו בדבריהם את בגידה של ירדן.

הם קראו לאחדות שורות במחנה הפלשתינאי. בעזה הופיע בכינוס ד"ר ראדי אגא מהנהלת המכללה הבוטלבית, פאיז קוסמה מחברון, אחיו של פאהד קוסמה שהיה ראש עיריית חברון ונרצח בדרום־עמן.

סופר „דבר" בציין, שפעילות המחאה נגד ירדן בשטחים היא מצומצמת ואחרי ה„פתח" נוקטים בלשון זהירה, ככל הנראה מתוך רצייה לתגובות הרשמיות של יאסר ערפאת ושל הוועד הפועל של אש"ף.

רוב הפעילות עד כה היתה של אנשים המזוהים כבעלי עמדות רדיקאליות ולא של האישים המרכזיים בגדה ובעזה.

שקיים לשוק חברון

המשל הישראלי מחברון המקיק אתמול שערי ברזל בכניסות לסבאות השוק (הקסבה) של חברון. שאירגן עודדו להקל על חסימת האיזור במקרה של פיגועים. כמה מסוחרי המקום הביעו חשש שהשערים ירתיעו לקוחות, אולם מקורות בסחוביים הסעימו שהשערים יהיו פתוחים, ללא שמירה, והם ישמשו רק במקרה של חבלה.

שביתת שבת ב„אל־מיתאק"

עתונאי העתון הערבי „אל־מיתאק" קיימו אתמול שביתת שבת במערכת העתון בתמאה לא הודעת משרד הפנים שהוא עומד לשלול את רשיון העתון.

האיגוד הארצי של עתונאי ישראל ידון היום בבקשת „אל מיתאק" לסייע לו במאבקו.

אחיו של פאהד קוסמה שהיה ראש עיריית חברון ונרצח ברדת־עמן.

סופר „דבר" בציין, שפעילות המחאה נגד ירדן בשטחים היא מצומצמת ואחרי ה„פתח" נוקטים בלשון זהירה, ככל הנראה מתוך רצייה לתגובות הרשמיות של יאסר ערפאת ושל הוועד הפועל של אש"ף.

רוב הפעילות עד כה היתה של אנשים המזוהים כבעלי עמדות רדיקאליות ולא של האישים המרכזיים בגדה ובעזה.

שקיים לשוק חברון

המשל הישראלי מחברון המקיק אתמול שערי ברזל בכניסות לסבאות השוק (הקסבה) של חברון. שאירגן עודדו להקל על חסימת האיזור במקרה של פיגועים. כמה מסוחרי המקום הביעו חשש שהשערים ירתיעו לקוחות, אולם מקורות בסחוביים הסעימו שהשערים יהיו פתוחים, ללא שמירה, והם ישמשו רק במקרה של חבלה.

שביתת שבת ב„אל־מיתאק"

עתונאי העתון הערבי „אל־מיתאק" קיימו אתמול שביתת שבת במערכת העתון בתמאה לא הודעת משרד הפנים שהוא עומד לשלול את רשיון העתון.

האיגוד הארצי של עתונאי ישראל ידון היום בבקשת „אל מיתאק" לסייע לו במאבקו.

חוסין מביע תמיכתו בתושבי השטחים

עמאן (רויטר). – המלך חוסין הביע אתמול את תמיכתו בפלשתינים תושבי השטחים המוחזקים, למרות חילוקי הדעות שיש לו עם אש"ף. „אנו נוסיף לפעול לצד העם הפלשתיני לשמירתן של האדמות, בלא שים לב להבדלי עמדות ודעות שביניהם לבין מנהיגים אחרים באש"ף", הוא אמר אמש במושב הפתיחה של ועידת אזרחי ירדן המתפרנסים מח"ל.

יצוין שלאחרונה מתוח דוברים של אש"ף ביקורת על המדיניות הירדנית כלפי תושבי השטחים, בה הם רואים נסיון ירדני לבנות הנהגה חלופית לאש"ף.

סמנכ"ל משרד הרווחה בדיון בוועדת העבודה:

פתח המילוט בלשכה במגדל־העמק סתום לכן לא יכלה אמי לווין לברוח מרוצחה

מאת אתן גבע, סופר „דבר"

פתח המילוט, שהיה קיים פעם בלשכת כידותי הרווחה במגדל־העמק, נסתם לפני כמה שנים, ולכן לא הצליחה העובדת הסוציאלית אמי לווין להימלט מרוצחה – כך טען אתמול סמנכ"ל משרד העבודה והרווחה, ד"ר יצחק ברק, בדיון שנערך בוועדת העבודה של הכנסת.

ברק הסביר, כי בשנות ה־70 היה גל של אלימות בלשכות הסוציאליות, והתקבו בהן אמצעי בטחון שונים. כאשר נרגע גל האלימות בוטלו אמצעי הבטחון. סורגים הוסרו ופתחי מילוט נסתמו. בלשכה במגדל־העמק נחסם פתח המילוט בארון.

ברק אמר, כי בשטח הזרחים האחרונים שוב יש עליה באלימות נגד עובדי ציבור, אך עוד מוקדם לקבע שהגל הדש של אלימות.

עובדות סוציאליות ממגדל־העמק סיפרו, שעם פגיעת הלשכה מחדש, ביום א', שוב היתה בה תקרית אלימה: גבר שיכור ועידום למחצה פרץ ללשכה ושבר טלפונים ושמטות. המתפרע נכנס ללשכה כשהשוטר המוצב בה עוד לבשה דקות את מטבחתו.

העובדות הסוציאליות אמרו לחברי הועידה, כי חלק ניכר ממקרי האלימות נובע מסכסוכי משפחה, כאשר בית־המשפט מבקש, לדוגמה, את חוות־הדעת של העובדת הסוציאלית כדי להכריע בשאלה אצל מי יישאר הילד אם בני הזוג יתגרשו.

מחיפה נדרך לפני זמן מה מנהל שירותי הרווחה־ביני אדם שהיה בטיפול בבית־חולים פסיכיאטרי ושוחרר בליווי הערה: „עלול להיות אלים אם אין נותנים לו את מבוקשו". אולם מ"מ ראש שירותי הנפש בשדרות הבריאות, ד"ר דיקארדו באסר, אמר בדיון, כי חולי נפש אינם אלימים בדרך כלל וכי אין דיווחים על אלימות מן המרפאות לבריאות הנפש.

מדוע אין חוק נגד עודף פיאות נכריות

מאת אתן גבע, סופר „דבר"

על גבר לבוש בגדי נשים המסתובב בירושלים ועל ראשו ארבע פיאות נכריות, סיפר אתמול לוועדת העבודה של הכנסת ד"ר בראל, פסיכיאטר במחוז ירושלים.

ד"ר בראל סיפר, כי מדי פעם באה המשטרה ועוצרת את האיש, כי הוא מחתה מסדר, ואחר־כך היא מעבירה אותו לבית־חולים פסיכיאטרי. בית־החולים משחרר אותו, כי אין הוא חולה, ומפנה אותו ללשכה הסוציאלית. אולם בלשכה אין יודעים מה לעשות בו, ושולחים אותו בחזרה לרחוב, וחחר חלילה.

אם אין פרנסה לא צריך בטחון – צעקו מתיישבי מרגליות ותקפו גדר־המערכת

חברי המושב, הדורשים את הכספים שצברו בארגון הקניות – נעלן השערים, השתוללו והתנגשו עם המשטרה ● גם חברי שאר ישוב מאיימים לנטוש המושב

מאת סופר „דבר" כאפון

חברי מושב מרגליות שבכפון קיימו אתמול הפגנה אלימה על דרך המערכת שעל גבול הצפון. הוך צעקות: „אם אין פרנסה, אנחנו לא צריכים בטחון" – מרבו תושבי מרגליות אל עבר גדר הגבול, ובעזרת מספרי תיל החלו לחתוך את הגדר ולמנוע בציוד בטחוני.

כוח גדול של שוטרים ניסה לסכל את התפרעות, אבל חברי המושב תקפו גם קציני משטרה, קיללו והיכו אותם. אחדים מחברי המושב נעצרו ואז החלו אחרים לסלסל את הגידרת שהובילה את העצורים. טרקטור של המושב פגע ברכב משטרה.

חברי מרגליות המשיכו את הפגנתם בנעילת שערי המושב ובהשבתת כל העבודות בו. הם מוחים על שאין מעבירים לרשותם 1.5 מיליון דולר שצברו לזכותם בארגון הקניות של מושבי הגליל. ארגון זה התמוטט, כזכור, ואינו יכול לעמוד בהתחייבויותיו הכספיות.

מזכיר המושב משה צוחר, אמר אתמול: „אנחנו מן הכושבים הבודדים שלא הסתבכו בהשקעות פרועות, עשינו מה שאמרו לנו, חסכנו וצברנו כסף לחידוש להקת מטילות שעליהן פרנסתנו החידודה. היום מעניקים אותנו כי היינו בטוח. איפה הצדק? מזכיר המושב הדגיש כי אם לא יקבלו החברים את הכסף הנמגיע להם הרי יידון המושב לכליה.

יו"ר הוועד דוד פורנורי, אמר כי הוא מצטער על ההתפרצות האלימה של חברי המושב בהפגנה אולם: „לאנשים לא היה מה להפסיד. זה הדבר הנורא ביותר כשאומרים לך אתה צודק, אבל אנחנו לא יכולים להחזיר לך את הכסף שהוא שלך".

בארגון הקניות שוקדת ההנהלה הממונה על תוכנית הבראה. המנהל הממונה אגא שוחרן, אמר כי נעשו כל המאמצים לעזור לחברי מרגליות. החברים קיבלו כמעט את כל מכסת העופות שמגיעה להם ונעשו סידורי אשראי כדי להבטיח להם אספקת הערובות. אולם, עד שלא תושלם תכנית ההבראה לא יוכלו להשיב למרגליות את כספם. „בשלב זה הם אחד הנושים שלנו ובאלה יש רבים", אמר שוחרן.

שאר־ישוב יינמט

חברי מושב שאר־ישוב שעל גבול הצפון, הודיעו אתמול כי בעוד 14 יום יעזבו את המושב עקב מצבם הכלכלי הקשה. הם יעברו לדירות במרכז הארץ.

יו"ר ועד המושב אלברט אלפסי, מסר כי אגודת המושב חייבת 2 מיליון דולאר לגופים שונים, ועקב כך נסגרו כל קווי האשראי ושותקו כל העבודות במשק, כולל אלה החקלאיות, שמרווחיהן חיים חברי המושב. משכורותיהם של עובדי הוזץ במושב לא שולמו כבר שישה חודשים.

לא מצליחים לפרנס משפחה – טוענים רס"רים הנאשמים בגניבת מזון מבסיסם

מאת נתן רוזן, סופר „דבר"

כמה נגרים ובעלי דרגות זוטרות בחיל־האויר נאשמים בגניבות מזון מהיחידה שבה הם משרתים. אחדים מהנאשמים טוענים להגנתם כי הגניבות נעשו בגלל שכרם הנמוך, שאינו מאפשר להם לפרנס משפחה. הנושא נדון בבית־המשפט הצבאי המחוזי.

החקירה החלה בחודש יוני 85, בעקבות מידע שהגיע למשטרה הצבאית החוקרת, ממנו עלה שמזון מבסיס גדול של חיל־האויר במרכז הארץ יצא ברכב פרטי לבתיהם של הנגרים ואנשי הבסיס. בין פריטי המזון נכללו גבינות, ירקות, אוכל ושעורית.

במהלך החקירה הוכח, כי במשך יותר משנה גנבו בשותף ארבעה רס"רים מזון מהיחידה לבתיהם, בכמויות גדולות ובאופן קבוע. את המזון קיבלו מסגן מפקד אגף התחזוקה בבסיס ומשני נגרים המשרתים במסגרת היחידה ובמשבצות קצינים.

אחד מן הרס"רים אמר להגנתו, כי בכל פעם הוא גנב שתי שקיות לחם מלאות בירקות ובגבינות, משום שמצבו הכלכלי בבית קשה מאד, והמזון שהוציא מרשות הצבא היה מיועד לילדיו. הרס"ר, אב לארבעה, שאשתו נמצאת בחודשי הריונה המתקדמים, משתכר 630 ש"ח בחודש.

רשמית: הסתיימה שביתת עובדי „אל־על" בניו־יורק

מאת כתבי „דבר" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל„דבר"). – שביתת עובדי „אל־על" בניו־יורק, שארכה למעלה משנתיים, הסתיימה אתמול רשמית. הנהלת החברה והשובתים קיבלו מבית המשפט, המפקח על „אל־על" בהיותה חברה בפירוק, אישור להסכם ביניהם, שהושג בעקבות מאמצי נספח העבודה בשגרירות ישראל, רני בלוך, ושליח ראש־הממשלה שמעון פרס, עמוס עוז, למנוע קרע בין ישראל לבין תנועת העבודה האמריקאית, שתמכה בנציגי השובתים.

ראש ממשלת בריטניה מרגארט תאצ'ר מקדמת את פני שר החוץ של ברה"מ אדוארד שווארנדזה בפתח מעונה הרשמי ברחוב דאונינג מספר 10 בלונדון. זהו ביקורו הראשון של שר חוץ סובייטי בבריטניה בעשר השנים האחרונות. עם הגיעו אמר שווארנדזה לכתבים, כי במוקד שיחותיו תעמוד בעית הפיקוח על הנשק הגרעיני. „מבחינתנו חשוב מאוד לקבל מידע ברור ומפורט על העמדה הבריטית בנושא זה", הוא אמר. בתום פגישתם אמרו פקידים בריטיים, כי תאצ'ר „קיבלה בחום" הזמנה סובייטית לביקור גומלין. (צילום: א.פ.)

טד מאן: עד כה לא נגרם נזק הסברתי לישראל בגלל הפרשיות בארה"ב

מאת יקיר צור, סופר „דבר"

עד כה לא נגרם נזק משמעותי לישראל בדעת הקהל האמריקאית בעקבות פרשת פולארד והפרשיות שבאו אחריה, אך אם גילויים אלה יימשכו המצב עלול כמובן להשתנות.

כך אמר אתמול נשיא הקונגרס היהודי האמריקאי טד מאן, שהגיע השבוע לארץ לדרישה השנתי הישראלי־אמריקאי ה־22, הנערך במכון ואדליר בירושלים והמוקדש הפעם לנושא: „הקצנה בארה"ב ובישראל – הערכות ותחזיות".

מאן תקף בחריפות את ההדלפות האחרונות ממשרד המשפטים האמריקאי בקשר לפגזי המצרר ולנושאים אחרים ואמר, כי הן בלתי־נסבלות ואף גונו על־ידי גורמי ממשל אחרים.

בהתייחסו לפרשת השב"כ אמר טד מאן, כי שלטון החוק מחייב שתתקיים חקירה כדי לקבע את מידת האחריות בכל הרמות.

מכינוס אל־על

הסתיימה הפרשה בשלום

מאת אמיר אפרת, מנכ"ל אל־על

הפרשה הסתיימה בשלום. אל־על ועובדיה הגיעו לכלל הסכם, שבו הוסכם כי אל־על תפרסם מכרז לרכישת מטוסים חדשים, ובמסגרתו יוכלו לגלות עניין גם חברות אחרות, לרבות חברות ישראליות. אל־על מתחייבת לבחון בקפדנות את ההצעות שיגישו, ולבחון אפשרות לרכישת מטוסים אלה מבלי לפגוע בעובדי אל־על.

אל־על מתחייבת לבחון אפשרות לרכישת מטוסים אלה מבלי לפגוע בעובדי אל־על.

מאה שערים • מאה שערים • מאה שערים •

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר ההצמדה

אר.ג.ט. ש	17150	3.0	-100	-6	-140
המפטה 0.1	1000	1518	-10	-1.0	-1875
המפטה 0.5 ש	729	1279	-20	-2.7	-2953
המפטה אופ 2	719	1105	-1	-.1	-17.0
כללי לא בהפרד	26650	60.0	-600	-2.2	-92.0
בנק צפ' אמרק 1.		--- הפסקת מסחר ---			
בנק צפ' אמרק 5.		--- הפסקת מסחר ---			
בנק צפ' אנ אופ		--- הפסקת מסחר ---			
מ.ר.ב. 0.5	3480	1716	-50	-1.4	-3013
	3765	2756	-95	-2.5	-4197

כפופים בהסדר הצמדה

אידיבי הג 100.0	81400	304			-47.0
אידיבי ב 100.0	82200	4.0	+100	+.1	+5.0
אידיבי בב א 2.0	507000				
אגוד ושה	61250	1.0	+29	+.1	+3.0
דיסקונט ב	104500	5.0	-1000	-1.0	-6.0
דיסקונט א	104900	50.0	-200	-.2	-50.0
דיסקונט שה ב	12321	50.0	-19	-.2	-50.0
המזרחי ש	33700	620	-300	-.9	-757
המזרחי שה	34200	29.0			+19.0
המזרחי שה 9	15400				
הפועלים מסב	117500				
הפועלים ש	55600	240	+200	+.4	+529
הפועלים מ	55550	48.0			-38.0
כללי א 1.0	142200	2.0	-800	-.6	-3.0
כללי אופ 9	137500	1.0			-1.0
כללי שה 5	108000	1.0			-1.0
כללי שה 7	6880	7.0	-120	-1.7	-7.0
כלל סמיך 100.0	35250	1261	-349	-1.0	-2697
כלל שה 11	13549	154	-51	-.4	-185
מימון ומסחר 1.0	48770				
מימון ומסחר 5.0	25250				

בנקים למשכנתאות

ארגים 0.1	13600	19.0			-4.0
לאומי משכנתא ש	4475	30.0	-20	-.4	-30.0
לאומי משכנתא מ	4485	39.0	+20	+.5	+14.0
מרכז ש	4040	28.0	-2	-.1	-52.0
מרכז שה 1	3020		-61	-2.0	-15.0
בנין ב' 5.0	7150	.2			+.2
פת משכ ש	1260 תב	919	-114	-8.3	-1456
משכן ב ש	2200	250	+15	+.7	+262
עצמאות 0.1	6850	5.0	-50	-.7	-50.0
משכנת מסחר ש	13300				
משכנת רג ש	12200	75.0	+200	+1.7	+57.0
משכנת שה 1	7900	11.0	+84	+1.1	+11.0
משכנת שה 2	4026	17	-10	-.3	-177
יצמוד 1.0	1700	151	-59	-3.4	-32.0
יצמוד 5.0	732	542	-33	-4.3	-1001
מרבד 1.0	4790	288	+20	+.4	+98.0

מוסדות מימון

שלמון א ש	348	3141	-9	-2.5	-5783
החקלאות מסב א		--- לא נסחר ---			
החקלאות מסב ג		--- לא נסחר ---			
לאומי תעשיה א ש	5470	23.0	-30	-.6	-23.0
פועה תעשיה מסב		--- לא נסחר ---			
פת תעש בב ג		--- לא נסחר ---			
פת תעש בב גג		--- לא נסחר ---			
פת תעש בב גגג		--- לא נסחר ---			
פת תעש בב ד		--- לא נסחר ---			
פת תעש בב דד		--- לא נסחר ---			
מרכז קבלנים 5.0	456	207	-6	-1.3	-384
תיירות בב		--- לא נסחר ---			
כלל ליסינג א 0.1	12879	142	-100	-.8	-40.0
כלל ליסינג ב 0.5	10400	150	-511	-4.7	-196
כלל לסינג אג"ח	11010	8.0	+130	+1.2	+99.0

ביטוח

אדרם 0.1	860	212	+20	+2.4	+319
אדרם א 0.5	438	2921	-22	-4.8	-2921
בטוח משנה 0.1	920	272			-14.0
בטוח משנה 0.5	292	1954			+522
הדר 1.0	310	2547	+10	+3.3	+6896
הדר 5.0	182.0	7764	-9.0	-4.7	-9564
המגה ש	460	13002	-20	-4.2	-26757
הפניקס 0.1	645	400			-48.0
הפניקס 0.5	368	1300	-13	-3.4	-1700
המשמר-ראול 1.0	6930	39.0	-100	-1.4	-50.0
המשמר-ראול 5.0	2900	50.0	-50	-1.7	-50.0
כלל 7940	5.0	-10	-.1		-11.0
* ביצוע חלקי 66.60%					
מגדל 5.0	3288	20.0	+18	+.6	+9.0
סהר ב 0.1	4000	60.0	-200	-4.8	-60.0
סקורסיס 0.1	2350	980	-120	-4.9	-1150
צור ש	330	2710	-3	-.9	-1384
ציון ותקות 1.0	16450		-150	-.9	-9.0
ציון ותקות 5.0	4000	20.0			+39.0

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרנאמא 1.0	4550				-175
אינטרנאמא 5.0	1080	119	-20	-1.8	-119
מאיר עזרא 1.0	4105	20.0	-2	-.1	-22.0
מאיר עזרא אופ 1	4350	15.0	-101	-2.3	-15.0
סחה 1.0		--- הפסקת מסחר ---			
סחה 5.0		--- הפסקת מסחר ---			
כלל מוך 1.0	1065 תב	2531	-75	-6.6	-3036
קרסטל 1.0	7000 תב	178	-500	-6.7	-109
רפק 0.1	36000				-.2
רפק 0.5	9300 תב	25.0	-600	-6.1	-30.0
סופרסל א 2.0	4830	641	-120	-2.4	-651
סופרסל ב 10.0	3020	1186	-90	-2.9	-1581

שרותים

דלק ג ש	2790	1784	-70	-2.5	-4126
הראל 1.0		--- הפסקת מסחר ---			
הראל 5.0		--- הפסקת מסחר ---			
ספנות הפסקה 0.1		--- הפסקת מסחר ---			
ספנות הפס' 0.5א		--- הפסקת מסחר ---			
קדר 0.1		--- הפסקת כסחר ---			
קדר 1.0		--- הפסקת מסחר ---			
חברת ההשקעה 0.1		--- הפסקת מסחר ---			
מחסני עדה 0.1		--- הפסקת מסחר ---			
מחסני עדה 0.5		--- הפסקת מסחר ---			
קרנמדסים 0.1	1740 תב	79.0	-101	-5.5	-219
קרנמדסים 0.5	1200 תב	569	-87	-6.8	-728
קשל 1.0		--- הפסקת מסחר ---			
קשל אופ 1		--- הפסקת מסחר ---			

מלונות ושרותי תיירות

גלי יהב 1.0	11850	64.8			-35.5
גלי יהב 5.0	6500				+15.2
מלונות רן 1.0	3701	97.0			+21.0
מלונות רן 5.0	2630	30.0	-10	-.4	-92.0
יוף האלמוג 0.1		--- הפסקת מסחר ---			
כנס 1.0	2575				
מלונות ירדן 1.0	3345	170	-5	-.2	-69.0
מלונות ירושלים 1		--- הפסקת מסחר ---			

מרתפים ושרותי מחסנים

רמה מיכון 1.0	5700	140	-100	-2.6	-171
תי.ל.ל. 1.0	14000	21.0			-21.0
יצוא 1.0	3769	13.0	+100	+2.7	+29.0
יצוא אופ 1	3400	37.0	+79	+2.4	+92.0
כלל מחסנים 1.0	9900	27.0			+24.0
מ.ל.ל. 1.0	12000	24.0	-400	-3.2	-14.0
מ.ל.ל. 5.0	4677	10.0			-75.0
משק מחסנים 1.0	2505	95.0			+19.0
ניקוד מחסנים 1.	8979	239	-1		-208
ניקוד מחסנים 5.	6830	150			-150
תים מרפאים 1.0	1700	522	-75	-4.2	-716
תים מחסנ אופ 1	16700	10.0	-680	-3.5	-10.0

מקרקעין ופיתוח

נדלן ביני ופיתוח

אברהם ביני 1.0		--- הפסקת מסחר ---			
אברהם ביני 5.0		--- הפסקת מסחר ---			
אדן מבנים 1.0	850	403			-203
אדן מבנים 5.0	379	681	+4	+1.1	+921
אחזים 1 ש"ח	600	4934			-1647
אילון 1.0	418	5208	-20	-4.6	-9715
אילון אופ 1	1600	1126	+30	+1.9	+1637
אל-רם 1.0	3220 תב	1280	-180	-5.3	-575
אמנונים 1.0	2400	57.0	-100	-4.0	-127
אפריקה 1.0שה	32450	55.0	-400	-1.2	-720
אפריקה 1.0שה	22350	241	-600	-2.6	-254
אפריקה אופ 5	14350	98.0	-600	-4.0	-251
ארזים 1.0	1960 תב	125	-140	-6.7	-361
אילתן 1.0שה	2150 תב	195	-120	-5.3	-481
אילתן 1.0שה	1197	466	-10	-.8	-111
בן-יעקב גת 1.0	3140	40.0	-43	-1.4	-75.0
בתנביין 1.0	3200	106	-125	-3.8	-36.0
בתנביין 5.0	2000 תב	61.0	-115	-5.4	-132
ונקנר 1.0	3890	63.0			-63.0
דרור 1.0	440	403	+9	+2.1	+59.0
דרור 5.0	322	177	-1	-.3	-153
דרור אופ 1	247	5.7	+5	+2.1	+363
דרך 0.1	6150	16.0	+51	+.8	+4.0
דרך 0.5	3820	56.0	-80	-2.1	-59.0
המכלול 1.0		--- הפסקת מסחר ---			
המכלול 5.0		--- הפסקת מסחר ---			
תל.ב. 0.1		--- הפסקת מסחר ---			
תל.ב. 0.5		--- הפסקת מסחר ---			
נכסים ובנין 1.0	2450	2073	-160	-6.1	-3072
גב-ים 0.1	3800	167			+908
גב-ים 0.5	2249	54.0	-41	-1.8	-176
הכשרת הישוב 1.0	46900	306	-1000	-2.1	-339
ישפרו 0.1	2580	174	-60	-2.3	-347
ישראלום 1.0	1300	147			-40.0
ישרס 10.0	11820	36.0	-180	-1.5	-82.0
כתר פיתוח 1.0	6600	22.0	-150	-2.2	-25.0
כלל נדלן 0.1	350	5174	-14	-3.9	-13773
לומיר 1.0	3950	21.0	-200	-4.8	-21.0
לומיר 5.0	1500	20.0	-22	-1.5	-37.0
מת.ב. 1.0	322 תב	2149	-28	-8.0	-5153
מגורי בניה 1.0	503	1010	-6	-1.2	-1294
מגורי בניה אופ	380	600	-1	-.3	-350
מדדל כתר 1.0		--- הפסקת מסחר ---			
מישאל 5.0	268	3294	-27	-2.6	-3461
מגרב 5.0	743	2530	-17	-2.2	-2673
מר-נל 1.0	265	491			-105
לרנשטין 1.0	394	214	-21	-5.1	-416
לרנשטין 5.0	110.0	12332			+9477
לימשין 1.0	1187	250	-43	-3.5	-509
לימשין 5.0	562	615			-68.0
נאות אביב 0.5	5000	82.0	-50	-1.0	-239
נכסי אחזים 1.0	630 תב	722	-40	-6.0	-1384
סהר החזקות 1.0	10200 תב	5.0	-616	-5.7	-50.0
סהר החזקות 5.0	7001 תב	30.0	-727	-9.4	-52.0
סחף 1.0	3859	38.0	+180	+4.9	+28.0
סחף 5.0	2646 קן		+126	+5.0	+71.0
עפר וסלע 1.0	701	630	+13	+1.9	+396
עדי 3.0		--- הפסקת מסחר ---			
קיסריה 1.0	1650	340			+267
קיסריה 5.0	757 תב	58.0	-43	-5.4	-1383
רונבין 1.0	2750 תב	925	-250	-8.3	-947
רונבין 5.0	1990	150			+7.0
רסקו מסב	6900	55.0			-66.0
רסקו רג	6840	201			-191

חקלאות

מטעי הדר 1.0	2750	251	-37	-1.3	-415
מטעי הדר 5.0	1935	590	-30	-1.5	-1102
מהדרין 1.0	6710	155			-103
נטר חדרים 1.0	1060	1051	-40	-3.6	-1524
פרי אדר 5.0	2580	75.0	-20	-.8	-575
שנ-דר 5.0	16201	133	-399	-2.4	-105

תעשייה

מזון ומבקר

אטאס 1.0	1405	235	+45	+3.3	+350
גולדפרוסט 1.0	2800 תב	198	-200	-6.7	-1112
גולדפרוסט 5.0	1719 תב	843	-191	-10.0	-1763
גולדפרוסט אופ 1	1516	75.0			-269
דובקן מב ש	3470	783	-80	-2.3	-617
דובקן מב מ	3430	466	-70	-2.0	-466
תנלכל 1.0	1065	50.0			+50.0
תנלכל 5.0	715				
פרי-זה 1.0	1860 תב	591	-101	-5.2	-1400
פרי-זה 5.0	1472 תב	94.0	-98	-6.2	-95.0
סטאו בדה 1.0	14771 תב	79.0	-800	-5.1	-68.0
סטאו בדה 5.0	10450 מז		-550	-5.0	-101
יצחי 1.0	1670	9.0	+15	+.9	+9.0
יצחי א 5.0	918	100	-2	-.2	-300
מן 1.0	9300	1.0	-50	-.5	-19.0
מן 5.0	4550	20.0	-200	-4.2	-20.0
סנפרוסט 1.0	7650	12.0			-12.0
עלית 0.1	12700	55.0	-300	-2.3	-37.0
עסים ב 0.5	34800	17.0	-100	-.3	-2.0
שלמה אגבי 1.0	2100	71.0	-5	-.2	-16.0
שמן מבוב ש	6650	64.0	-250	-3.6	-269

מקספיל ותלבושה

אדגר 1.0	795 תב	1573	-65	-6.5	-2108
אפרים 1.0	851	505			+97.0
אפגנת בדרך 1.0	2520	150	-80	-3.1	-198
אפגנת בדרך 5.0	1570	55.0	-40	-2.5	-152
אפגן 1.0		--- הפסקת מסחר ---			
אפגן אופ 1		--- הפסקת מסחר ---			
אפיסמן רג ש	11500	44.0	-500	-4.2	-52.0
דלתא-גליל 1.0		--- הפסקת מסחר ---			
דלתא-גליל א 3.0		--- הפסקת מסחר ---			
מסירות מאחדי 1.	1685				
מסירות מאחדי 5.	860				+140
מסירות אופ 1	655				
ויטלנו 1.0	3750	100			+31.0
ויטלנו 5.0	2420	250	-80	-3.2	-170
ודרגון 1.0	4180	14.0	-160	-3.7	-117
דיקית 1.0	4050	177	-148	-3.5	-464
דיקית 5.0	3140	212	-130	-4.0	-568
סיב-כתב 1.0		--- הפסקת מסחר ---			
סיב-כתב אופ 1		--- הפסקת מסחר ---			
לודזיה 0.1	1850	55.1	-20	-1.1	-109
לודזיה 0.4	824	774			-75.0
ליגת 1.0	527	1051	-20	-3.7	-1604
מיב גליקו 1.0	640 תב	657	-49	-7.1	-657
מסק 0.1	23000	14.0	-342	-1.5	-14.0
מסק 0.5	11000	113	-450	-3.9	-190
עיט 1.0	11100	20.0	-400	-3.5	-20.0
עיט 5.0	8460	135	-220	-3.9	-194
עסק 1.0	1712	108			-23.0
פולגת א 0.1	3090	529	-79	-2.5	-610
פולגת ב 0.4	1920	2208	+60	-3.0	-3294
פולינון א 0.5	7700	46.0	-70	-.9	-168
פרגר 1.0	1926				
ניבוד סביבה	11350	40.0	-400	-3.4	-60.0
תעש רוצפיק 1.0	3850	308		-4.3	-387

מתכת ומצריה

אקסטון 5.0	2110	1168			+401
אדרון 10.0	9250	53.0			+12.0
אדרון 50.0	8000	4.0			-4.0
אלומיה 1.0	4570	90.0	-100	-2.1	-90.0
אלומיה 5.0	3110	16.0			-16.0
כבלים ש	11220	21.0	-10	-.1	-21.0
התבור 1.0	7300	5.0	-200	-2.7	-56.0
התבור 5.0	4000 תב	265	-300	-7.0	-150
דיקה 1.0	5600	55.4	-180	-3.1	-73.6
דיקה 5.0	2837	14.9	-112	-3.8	-404
קסטאות פח 1.0	1120	740	-20	-1.8	-2153
קסטאות פח 5.0	840	325	-5	-.6	-1014
מתכת פרום 1.0	2340	306	+100	+4.5	+112
כבלי צין 1.0	2089	377	-110	-5.0	-537
כבלי צין 5.0	910	2347	-11	-1.2	-980
כבלי צין אופ 3	605	587	-26	-4.1	-803
מדגן 1.0		--- הפסקת מסחר ---			
מדגן אופ א		--- הפסקת מסחר ---			
קרבני 1.0	900	658	-22	-2.4	-57.0
קרבני 5.0	470	795	-1	-.2	-756
נתשתן 0.1	16260	17.0			+98.0
נתשתן 0.5	6101	135			+69.0
עקד פלדה 1.0	6500	70.0			+15.0
קדנ 1.0	1110 תב	1184	-90	-7.5	-1756
קדנ 5.0	630	437	-29	-4.4	-597
קליל 1.0	4275 תב	672	-475	-10.0	-675
קליל 5.0	2175 מז		-115	-5.0	-1250
שלהת 5.0	2079		-20	-1.0	-63.0
תעשיות לכיש 1.0	1194	575	+19	+1.6	+11.0
תעשיות לכיש 5.0	540 תב	937	-40	-6.9	-1727

תעשיה אלקטרונית ואופטיקה

אלביט 3.0	398000	17.0	-3100	-.8	-24.0
אלקו 0.1	7033	27.0			-21.0
אלקו 0.25 ש	2950	246	-140	-4.3	-361
אלקו 0.25 מ	3101	158			
אלקטרה 0.1	14490	5.0			-5.0
אלקטרה א 0.5	6440	186	-250	-3.7	-163
אלתון 3.0	311000	11.0	-16000	-4.9	-12.0
אריה 0.02מיקון	27300	91.0			-40.0
בדה הנס אליקטרו	2050	729	-70	-3.3	-1155
מקסברוניקס 1.0	1970	538	-27	-1.4	-628
מקסברוניקס 5.0	1280	265	-40	-3.0	-322
טריסמגנר 1.0	2085 הב	700	-160	-7.1	-1213
טריסמגנר 5.0	1190	750	-40	-4.0	-1006
ציקלון 1.0שה	2550	207			-62.0
ביקלון 5.0שה	1005	1100	-50	-4.7	-843
קצנסון אילר 1.	4950	41.0	-50	-1.0	-41.0
קצנסון אילר 5.	3150	15.0			-2.0
תאגת. 1.0	4150	106			+53.0
תאגת. 5.0	1540	5.0	-70	-4.4	-552
תאגת. אופ 1	13402				
תראה 1.0	5410	20.0	-50	-.9	-20.0

מוצרי ביה

א.פ.בלל בנין.1	785	3984	-16	-2.0	-4530
אליקו 5.0	11233	256	+1		+169
אפרסטין 1.0	1660	967	+60	+3.8	+2388
אפרסטין 5.0	1180	391	-30	-2.5	-582
בטון תדיר 1.0	10600	.8			+.8
בטון תדיר 5.0		--- הפסקת מסחר ---			
בר-סון 1.0	1087 קן	+52		+5.0	+1283
בר"ה					
בר-סון 5.0	392 תב	+36	1093	+10.1	+1393
בר"ה					
ברומוסבסט 1.0	7357	25.7	+269	+3.8	+21.9
ברומוסבסט 5.0	2490	141			-66.0
מ.ל.ב. 1.0	900	279	-1	-.1	-241
מ.ל.ב. 5.0	585	170			+170
מרדיל השקן בהעש	4600	400	+150	+3.4	+266
מואיקה הפסן 1		--- לא נסחר ---			
מואיקה ולסמן 5	12850				

כימיה, נפט ופלסטיק

אגן 5.0	18600 תב	129	-1500	-7.5	-295
אליאנס ב 200.0	2485	906	-100	-3.9	-1157
גל תעשיות 1.0	10710 תב	184	-1190	-10.0	-239
גל תעשיות 5.0	5780	95.0	+50	+.9	+100
דקסטר 1.0	3328	125	+128	+4.0	+291
דשנים 0.1		--- הפסקת מסחר ---			
דשנים 0.5		--- הפסקת מסחר ---			
חיפה כמיקל 10.0	780	1656	-31	-3.8	-3006
סבע ש	49780	252			+130
סבע אופ 4	45000	16.0	-650	-1.4	-31.0
ליומסקי 1.0	1333	143	-65	-4.7	-245
ים המלח 0.1	14700	851	-200	-1.3	-910
פטרוכימים 10.0	517	8426	-22	-4.1	-23963
מקסמה 1.0	7700	22.0	-280	-3.5	-39.0
מקסמה 5.0	2550 תב	580	-170	-6.3	-914
ניקה כמיקל 1.0	3300	93.0	+100	+3.1	+118
סנו 1.0	8400 תב	152	-933	-10.0	-202
סנו 5.0	5490 תב	643	-610	-10.0	-676
שמן כימיקל 1.0	6120				+100
תבל.ל. 1.0	4300	345	+100	+2.4	+273
תבל.ל. 5.0	3800 מז		-200		-356
תיא 5.0	7601	251	-19	-.3	-7.0
פרוטאוטרם 10.0	9200 תב	10.0	-600	-6.1	-30.0
תרז 5.0	4000	430	-210	-5.0	-490

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

דשתן 1.0	5149	14.0	-52	-1.0	-46.0
דשתן 5.0	2930 תב	12.0	-220	-7.0	-116
תבל.ל. 1.0	7959 תב	596	+1038	+15.0	+1011
יאה 1.0	3400				+12.0
לבדי אשקלון 1.	441	1279	+11	+2.6	+3688
לבדאשקלון אופ	709	350	-34	-4.6	-1074
מלם ב 0.5	22050 תב	45.0	-2450	-10.0	-50.0
מעלי גיר 10.0	198000	40.0	-5000	-2.5	-20.0
סקנדיה 1.0	3000	305	-50	-1.6	-335
רם 0.1	4700	95.0	-100	-2.1	-95.0
רם 0.4	2400	211	-40	-1.6	-241
תעל ב 0.2	10640 תב	402	-1000	-8.6	-355

תעשיות שונות

אגרן 1.0	4000	420			+315
אגרן 5.0	2050	169	-30	-1.4	-240
תמישה יד 1.0	8310	62.0	-200	-2.4	-103
פלץ 0.1שה	7198 תב	164	-800	-10.0	-395
שלק 5.0שה	4195 תב	184	-305	-6.8	-326

השקעות תעשייה

מרכזית ב 0.1	6350	71.0	-150	-2.3	-171
מוך בב' 1.0	4740000	.3	-60000	-1.3	-.3
כלל תעשיות 1.0	1260	5653	-30	-2.3	-5925
מאגרי סבוטלוניה	427 תב	6926	-32	-7.0	-13545

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אגיש ש	4800	105	-94	-1.9	-29.0
אידיבי פתוח 2.0	3535	1789	-90	-2.5	-2431
אינקונה 0.1	1680	315	+80	+5.0	+234
אינקונה 0.5	791	806	-9	-1.1	-624
אלגר ש	6700	85.0	-140	-2.1	-123
אלגר ש	6620	22.0	-130	-1.9	-53.0
אלון ש	2610	607	-85	-3.2	-939
אלון מ	2700	155	+20	+.8	+285
אמישר נכ' 1.0		--- הפסקת מסחר ---			
אמיץ 1.0		--- הפסקת מסחר ---			
אמיץ 5.0		--- הפסקת מסחר ---			
מחלת 1.0	1240 תב	275	-70	-5.3	-275
חברה לישראל 1.0		--- הפסקת מסחר ---			
חברה לישראל 5.0		--- הפסקת מסחר ---			
חלפון 0.1	116000		-4000	-3.3	-4.1
חלפון 1.0 ש	23000	49.0	-950	-4.0	-155
אמטא א 0.5	11900	33.0	-250	-2.1	-294
פעלים הסק ש	5000	160	310	-3.1	-671
לאומי הסק 0.1		--- הפסקת מסחר ---			
דיסקונט הסק ש	2110	2114	-50	-2.3	-3207
מזרח הסק ש	15800	7.0	-150	-.9	-26.0
מזר הסק אגח 124	10020				
חירון 1.0	1800	154			-127
חירון 5.0	664	1237	-24	-3.5	-1097
יהום החזקות בעמ	238	41107			-4691
יצוא ש	9580	186	-260	-2.6	-225
ירדן א 0.1	4057	424	-213	-5.0	-512
כלל ישראל 10.0	700 תב	3796	-50	-6.7	-3515
כלל ישראל 50.0	595	200	-5	-.8	-303
לנרק 0.1	8697		-100	-1.1	-27.0
לנרק 0.5	2536	190	-134	-5.0	-421
* ביצוע חלקי 89.20%					
מבוד 0.1	630	3651	+6	+1.0	+2200
מבוד א 0.5	407	2966	-3	-.7	-1804
עזו הסק ב 0.1		--- הפסקת מסחר ---			
עזו הסק ג 0.5		--- הפסקת מסחר ---			
פז הסק ש	5270 תב	355	-500	-8.7	-474
פמה א 0.1	9005	53.0	-445	-4.7	-76.0
פמה 0.5	4910	176	-40	-.8	-511
פרמן ב 2.5	3173	637	-167	-5.0	-735
מסקר ופיתוח		--- הפסקת מסחר ---			
אמצעים מתחכמים	498 מז		-26	-5.0	-22650
גליל מכנולוגיות					

דלק ונפט

דלק חישטינגס.1	3850	457			-19.0
דלק חישטינגס.5	1729	189			-170
דלק נפט אופ 2	1070	3393			-2760
פז חיפושי נפט	12750	70.0	-300	-2.3	-92.0
פראול 1.0	1943	257			-155
פראול 5.0	930 תב	162	-50	-5.1	-531
י.ו.א.ל. 5.0	1435	636	-64	-4.3	-2293
מ.ב.ן. 1.0	3000	129			-162
מ.ב.ן. 5.0	1280	1335			+458
פראול ב 0.3	4199	534	+89	+2.2	+117
צפון אגוד נפט 1.	255	1166			-951
צפון אגוד נפט 5.	165.0	444			+1110
צפון אגוד נפט אופ	450	100	+10	+2.3	+61.0
נפטא ש	1865000	1.0			+2.0

נסחרות במט"ח

בוית מ	228				+10467

שערי מטבע חוץ ביום 14.7.86

המטבע	חשיפה	בנקנטים: לאומי קניה	לאומי מכירה	המזרחי קניה	המזרחי מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות: לאומי קניה	לאומי מכירה	המזרחי קניה	המזרחי מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר אה"ב	+0.004	1.47	1.54	1.47	1.53	1.46	1.53	1.4907	1.5093	1.4907	1.5093	1.4887	1.5074	1.4995
1 לירה	-0.019	2.18	2.29	2.15	2.25	2.16	2.25	2.2173	2.2473	2.2187

רקנאטי – החלטה מכובדת

מאת מוריה אבנימלך

עמידתו הזר משמעית, של נגיד בנק ישראל בנושא השעיית רפאל רקנאטי מניהול בנק דיסקונט, אילצה את הממשלה להחליט, לנקוט עמדה בנושא צנרני – מרכזי.

בבריטניה, לא יעלה על הדעת כי נגיד ה„בנק אלף אינגלנד" ידיח נבחר מנהל בנק יתעלם מכך ויחשיך בחשיכה. סמכותיות רומה מאפיינת גם את נגיד הפדרל רזרב בנק" בארה"ב, ואת נגיד הבנק המרכזי בגרמניה. נגיד בנק ישראל לא יכול היה להתנהג, מסתבר, בדרמת נבר, אלא נזקק לסעיפים כספיים. גם כך הצביעו נגד עמדתו 7 שרים ו5 נבנים בדיונים ראש ממשלה, ממלא מקומו, שר הבטחון ושלושה שרי הליכוד הרואים עצמם מיודדים לרשות הממשלה. בלחצו לקבלת הכרעה ממשלה החזיר פרופ' ברזנו את נושא רקנאטי מתישור הפורמלי – משפטי למישור הציבורי – עקרוני, מישור בו היה הנושא צריך להיות נידון מלכתחילה.

הממשלה החמיצה כמה הזדמנויות לטפל בנושא הבסקנות הראשיות ממשבר המניות הבנקאיות, „בעלות הראשית".

ראשונה, במהלך 18 הימים שבין מניית הבורסה ב6 לאוקטובר 1983 לבין פתיחתה מחדש, כאשר נחתמו בין משרד האוצר לחברות הכח של הבנקים שותה של הסכמים, שהו את „הסדר", הממשלה נמלה על עצמה התחייבות כספית עצומה. התנית סיוע ממשלתי בשיניים בהנהלה, כדרך שעשתה ממשלת ארה"ב בעת מתן הסיוע ל„קרייזלר", היתה, כמובן, הדרך הראוה. והלגיטימית ביותר.

השניה, בדצמבר 1983 הניח כבוד המדינה על שולחן הממשלה דו"ח על מניות הבנקים – משבר אוקטובר 1983. הדו"ח מצביע על עברות הבנקים, על שחיתות של חוקים, בינהם סעיף 54 לחוק ניירות ערך, סעיף 3 לפקודת הבנקאות וסעיף 139 לחוק החברות. העברות כוללות כניפולציה (שאח"כ הכחה לביטוי „רשות") בנירות־ערך שנועדה להביא לעליית מחירים, תוך הטרת חוק ועידוד יצירות הבנקים, ומעילה הבנק מתפקידו כיוצ לקוחות, כנאמן קופות גמל וכו'. הרשויות המכלכתיות שהיו „נבוהות על הזנבות" נדחפו בעת ההיא.

השלישית, באפריל 1986, עם פרסום דו"ח ועדת בייסקי, ועדה צבורית שמונתה באישור הממשלה עצמה, היה על הממשלה להחליט הדמשבעית על אימוץ מסקנות הדו"ח, במקום ואת. נתנו שרים כותבים להבין, כי המסקנות הראשיות של ועדה בייסקי לא יישמו לגבי רקנאטי. „הבנה" זו, ואולי אפילו הבכחה מפורשת, הביאו למה שהביאו.

„החדמנות" הרביעית – לא החזמנה. באחור. תוך התנגדות המנעות של קבוצת שרים מכובדת, הביהם ראש הממשלה, נועה הממשלה ביבוי לנגיד, להפעיל את סמכותו ולהשעות את רקנאטי לשלושה חדשים – מהלך צולע, אך עדיין על רגליו.

לקחות בנק דיסקונט, כמו גם ציבור המשקיעים במניותיו הביעו אמון בחסנו של הבנק לתפקד, גם עם שינוי בהנהלתו, בתהליך הפעולות להעברת רפאל רקנאטי מתפקידו, לא היתה נכונה לקחות, ולא הקטנת פוריצות של מחזיקי מניות הבנק.

לרפאל רקנאטי היו שתי אפשרויות. האפשרות האחת, להתפטר, ולפנות מקום להנהלה הדרמה שיבחר הדירקטוריון. דרך זו מכובדת לרקנאטי, לבנק דיסקונט ולמוסדות המדינה. הדרך הטניה היתה „ללמוד עד הסוף", לאלץ את נגיד בנק ישראל לבטות מנהל מחדש, לפנות לבג"ץ, לאלץ את הממשלה בסמכות ללמוד בדרך של חקיקה רטרואקטיבית, על כל ההשלכות שיש לחקיקה כזו על האמון במשק הישראלי.

רקנאטי הוביח ריאליים ציבורי ותבונה עיסקית ובחר בדרך הראשונה. לאחר שנוכח כי אין כיסוי להבטחות שנתנו לו אישים פוליטיים, הדדיף להתפטר, ועמו התפטרו שלושה דירקטורים בבנק – אלי כהן ואודי וליאון רקנאטי.

מסתבר כי רקנאטי לא „רבק לביסא" ובדיבו שקיבל איתות חד משמעי, שהממשלה נחושה בדעתה, פעל באופן חד משמעי וללא דחיה התפטר מהנהלת בנק דיסקונט ומכל הנפים האחרים.

ובסיום פרק ביצוע ההמלצות הראשיות לגבי הבנקים, ראוי לזכור, כי האשם העיקרי, זרם אירידור והשותפים עמו במסלת „הריסות", עדיין מעמדים לתפקידים פוליטיים מרכזיים.

נאמן: הלביא פוגע בתעשיית האלקטרוניקה

מאת מוריה אבנימלך

„פרויקט הלביא פוגע בתעשיות האלקטרוניקה יותר מכהוא מסיית לזה, כך אמר בנכ"ל תדיראן, יגאל נאמן, שהוא גם יו"ר תעשיות האלקטרוניקה ל„דבר".

הזמנות תקציב הביטחון בתעשיה האלקטרונית בשנים האחרונות הצטבצמו ביותר, וארלו על הדצא – בפכדים 10 אחוז, הוסיף נאמן. מאז התבנית הכלכלית, בייולי 1985 פנתה תדיראן ב־1000 עובדים קבצה ספר לבבירים והקפיאה שכר לשאר העובדים, סגרה שני מפעלים ולא הקיבה אף מפעל חדש, וההמור ביותר – הקטינה את הסקעותיה במחקר ופיתוח.

ב־1984 הפסיקה תדיראן 1120 עובדי בחקר ופיתוח והקיטה במו"פ 68 מליון דולר, שהוו 12% מבכירותיה. ב־1986 תעסיק תדיראן 920 עובדים במו"פ, ותקציב 58 מליון דולר, שהם פחות מ־10 אחוז מבכירותיה.

תדיראן צופה ב־1986 היקף מכירות של – 600 מליון דולר

ובהשוואה ל־570 מליון דולר ב־1985, 29% מבכירותיה מהוים ציוד קשר בצבא, 19% מערכות צבאיות 16% – אלקטרואופטיקה, 11% – רכבים ומכונולוגיות, 14% – תקשורת אזרחית, ו־11% – מוצרי צריכה.

לבדות גידול בבכירות של 5%, צופה תדיראן לצבצום ניכוח בשנת 1986, בהשוואה ל־1985.

הצוא של תדיראן בהשוואה ל־263 מליון דולר (בהשוואה ל־250 מליון דולר ב־1985). גידול של כ־45% יהיה ביצוא לצפון אמריקה, כעדי היצוא לאירופה, וכן לאסיה אפריקה ואוסטרליה יקסן בכיהה ניכרת. לדברי נאמן, ההגנה ממנה נהנות תעשיות האלקטרוניקה בארצות כאנגליה, צרפת וגרמניה, עושה את החדירה של חברה זו, לבלתי אפשרית.

מנכ"ל תדיראן ביקר את מדיניות הממשלה שלא מסייעת לתעשית האלקטרוניקה. ממשלת ישראל קיבלה החלטה פוליטית להצטרף ליוזמת ההגנה האסטרטגית (SDI) של הנשיא ריינן („מלחמת הכוכבים"), ללא סוכם תחילה על חלקן של החברות הישראליות בפרויקט.

תדיראן סיימה את הרבעון הראשון של 1986 בהפסד של 7.3 מליון דולר, עם מכירות של 150 מליון דולר ויצוא של 52 מליון דולר.

כפי שהתפרסם לאחרונה, עומדת תדיראן לגייס הון בארה"ב באמצעות הנפקת אג"ח, בתנאים דומים להנפקת כור.

מסמך ההסתדרות שהוגש לשר האוצר

מיסוי כבד על השכירים פוגע בפריון ובמוטיבציה לעבוד

מאת חיים ביאור

„בעיות בם קטנות הנוגעות לשכירים, מפעילות לרמה על חסר העבודה ובפחיתות את הבוביבציה לעבודה בענפי הייצור" – נאבר בבסמך שהגישה בירים אלה ההסתדרות לשר האוצר, ביום בישי.

הבסמך, שנכתב בידי שני יו"ר האגף לארגון מקצועי אפרים ולילנו, הבסמך עם דלד הבהלקה לתעזיקה עבודה מהבהדרת, בעיקר שהשר לבה הביטוי על עובדים לא ובי עד כה לדיון הציבורי הראוי. אלה הבעיות שבעלה ההסתדרות:

★ בם על עבודה בעשמרת שניות ושלישיות: ההסדר הקובע הקלות בבם על עבודה בעשמרת כבה ושלישית עובד לפנה בחדש הבא. רבדים שנשבעו בפי בבירים באוצר בדבר ביטול ההקלות, ערבו לתבטה בקרב רבדי הציבורים אף התקבלו מהרשות. אירגוניות הקלות לפגע בעדוד רבות, אם יבוטלו ההקלות בבם על עבודה בעשמרת בבה ושלישית. ביטול ההקלות לא רק ביטל לעובדים, אלא יפגע בבעלים הבתקסים כבר היום בגיוס עובדים לעבודה בעשמרת.

★ עדכון הפסדר מבם על תעייפי האשיות: מאז אפריל 1985 לא עודכנו תעייפי האס"ל הפבסדים בבם. העדכון האחרון בתעריפי האס"ל, שאושר על ידי האיגוד הבקצועי, הנו בחודש ספטמבר 1985. באחר בתעייפי האס"ל לא עודכנו בא, נרשבה בחיקה מבבבת בתעריפים, בבעיור של 57 אחוז.

★ הארכת הפסדר מבם על אירחות לעובדים: בעת הגתת התוכנית הכלכלית, ביולי 1985, בוטל הבסדר לארחות של העובדים בבגר הצבא. סבם הפסדר בבם על אירחות לפני ביטולו בדל אשר הגיע ל־15,950 סקלים ינבים בחודש. באפריל 1986, אילו היה תקף הפסדר, הוא היה אבדר להתבבם עדכי הדבבים ב־36 סקלים בחודש ביולי ב־40 מ"ח. אם בבחתה של התוכנית הכלכלית היא לעודד בעבר עובדים לבבוד, הרי שבבטול פבור זה סותר את „רבי התוכנית. ההסתדרות דורשת לסוב לבבב שהיה נהוג לפני ה־1 ביולי 1985, כאשר ארוחות לעובדים במפעלי התעשיה היו פטורות בבס.

★ הוצאות נסיעה לעבודה: ההסתדרות תובעת לפטור בבס את הוצאות הנסיעה לעבודה ובמנה, שכן הוצאה זו קשורה באופן הדוק ליכולת ההכנסה עצמה. יצוין, כי עבאים וכבירים בעלי רכב צבור נהנים מהבטות הקלות בבס לגבי הוצאות עבור רבבם. דבר שאינו קיים לגבי רוב השכירים הבתחבטים בתחבורה ציבורית.

★ מבור בבס על דמי הבראה: ההסתדרות נודסת שיש לפבור בבס את דבר ההבראה המשולבים בשכר, בתאם להסכמים הקיבוציים. ניכוי הבס מדמי הבראה מחד ובחידר ההבראה הבבהים באידך, בוגעים בעבדות רבים לצאת להבראה נויסים. כך נבגע לא רק הישג בבבלת ישראל. בשבר הבור בבו זה הבפוך את היצוא חייב להדליק בגבהה על „הזנבות".

השלישית, באפריל 1986, עם פרסום דו"ח ועדת בייסקי, ועדה צבורית שמונתה באישור הממשלה עצמה, היה על הממשלה להחליט הדמשבעית על אימוץ מסקנות הדו"ח, במקום ואת. נתנו שרים כותבים להבין, כי המסקנות הראשיות של ועדה בייסקי לא יישמו לגבי רקנאטי. „הבנה" זו, ואולי אפילו הבכחה מפורשת, הביאו למה שהביאו.

„החדמנות" הרביעית – לא החזמנה. באחור. תוך התנגדות המנעות של קבוצת שרים מכובדת, הביהם ראש הממשלה, נועה הממשלה ביבוי לנגיד, להפעיל את סמכותו ולהשעות את רקנאטי לשלושה חדשים – מהלך צולע, אך עדיין על רגליו.

לקחות בנק דיסקונט, כמו גם ציבור המשקיעים במניותיו הביעו אמון בחסנו של הבנק לתפקד, גם עם שינוי בהנהלתו, בתהליך הפעולות להעברת רפאל רקנאטי מתפקידו, לא היתה נכונה לקחות, ולא הקטנת פוריצות של מחזיקי מניות הבנק.

לרפאל רקנאטי היו שתי אפשרויות. האפשרות האחת, להתפטר, ולפנות מקום להנהלה הדרמה שיבחר הדירקטוריון. דרך זו מכובדת לרקנאטי, לבנק דיסקונט ולמוסדות המדינה. הדרך הטניה היתה „ללמוד עד הסוף", לאלץ את נגיד בנק ישראל לבטות מנהל מחדש, לפנות לבג"ץ, לאלץ את הממשלה בסמכות ללמוד בדרך של חקיקה רטרואקטיבית, על כל ההשלכות שיש לחקיקה כזו על האמון במשק הישראלי.

רקנאטי הוביח ריאליים ציבורי ותבונה עיסקית ובחר בדרך הראשונה. לאחר שנוכח כי אין כיסוי להבטחות שנתנו לו אישים פוליטיים, הדדיף להתפטר, ועמו התפטרו שלושה דירקטורים בבנק – אלי כהן ואודי וליאון רקנאטי.

מסתבר כי רקנאטי לא „רבק לביסא" ובדיבו שקיבל איתות חד משמעי, שהממשלה נחושה בדעתה, פעל באופן חד משמעי וללא דחיה התפטר מהנהלת בנק דיסקונט ומכל הנפים האחרים.

ובסיום פרק ביצוע ההמלצות הראשיות לגבי הבנקים, ראוי לזכור, כי האשם העיקרי, זרם אירידור והשותפים עמו במסלת „הריסות", עדיין מעמדים לתפקידים פוליטיים מרכזיים.

אשרו השקעות במפעלי טכסטיל

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

מינהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשיה והמסחר אישרה הקמת שני מפעלי טכסטיל בעפולה בהשקעה כוללת של 8 מליון דולר. בחודשים האחרונים קיימו ראשי רשת השיווק „מאסס", מהגרולות בארה"ב, שבראשה עומד לסלי וקסנר וחברת האם „דהליטיסר", מגעים עם אנשי משרד התעשיה והמסחר להקמת מפעלי הטכסטיל שכל תוצרתם מיועדת לייצוא.

שני המפעלים, יוקמו בשותפות עם יזמים מקומיים ויעסיקו 670 עובדים. המכירות מיועדות כולן לייצוא. לפי התכנית, יגיע יצוא החברה ל־26 מליון דולר לשנה. זהה ההשקעה הזרה הראשונה המאושרת לאחר ותיעת הסכם הסחר החפשי עם ארה"ב.

מרכז ההשקעות אישר עוד, הקמת שלשה מפעלי טכסטיל בקיבוצים יטעד מצובא ומילואות, בהשקעה כוללת של יותר מ־10 מליון דולר. השקעות אלה באות לאחר תקופת קיפאון בהשקעות במפעלי טכסטיל לייצוא. כבר כן אישר המרכז השקעות בענף הבלסטיק בקיבוצים.

התכניות שאושרו הן בהיקף של 37 מליון דולר. עפ"י התחזית צפויות ההשקעות להוסיף קרוב ל־900 מקומות עבודה חדשים, ולהגדיל יצוא ב־48 מליון דולר. כל ההשקעות שאושרו, הם באזורי פיתוח, רבים בצפון.

סובארו מסרבת לקניות גומלין

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

יצרנית מכוניות סובארו ביפן מסרבת לשגר לישראל מסלחת שבנית שתבטן. ביצוע רכישות ממלין מהתעשיה המקומית. זאת על אף הטובה כי כיום מחזיקה הבחה זו כ־40 אחוז מכלל מכירות שוק הרכב הפרטי בישראל.

צבי אלון, מנהל הרשות המרכזית לקניות גומלין אמר, כי בחדשים האחרונים ביקרו בישראל מסלחות סכנינות של מרבית יצרני הרכב הגמבה בארץ, וכבר נחתמו חוזים לרכישת מוצרי תעשיה מקומיים.

התאחדות התעשיינים מעריכה

אבדן הכנסות מיצוא תעשייתי יגיע השנה ל־500 מ' דולר

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

ניתוח של נתוני היצוא התעשייתי ללא יהלומים בבחצית הראשונה של שנת 1986, מצביע על התפתחותן של שלוש סגמות חמורות, שאם לא יחול בהן שינוי מידי, יגיע היצוא התעשייתי ב־1986 למשבר עמוק, שהשלכותיו על התעשיה בפרט, ועל מאזן התשלומים בכלל, תהיינה קשות ומסוכנות – עולה ממסמך שהכינו כלכלני אגף הכלכלה בהתאחדות התעשיינים בישראל, ואשר הוגש לחברי ועדת הכלכלה של הכנסת.

הסגמות שהתפתחו, כפי שמעלה המסמך הזה:

★ ירידה בהיקף הכמותי של היצוא התעשייתי בשיעור של מינוס 1.4 בהשוואה לכמוצע של שנת 1985.

★ ירידה במחירי היצוא התעשייתי: ברבע הראשון של שנת 1986 ירדו מחירי היצוא בשיעור של 2.3 אחוזים לעומת הרבע הקודם, וזאת בתקופה של התחזקות הסבטעות האידופים לעומת הדולר, התחזקות, שהיתה צריכה להביא לעליית מחירי היצוא, באמצעות היצוא המופנה לאירופה.

★ ירידה תלולה ברווחיות היצוא: רמת רווחיות היצוא בבחצית הראשונה של 1986 נשחקה ב־55% בהשוואה לרמה המקובלת בשנים האחרונות.

אם לא יחול שינוי מידי במגמות אלה תרשם ירידה ריאלית של לפחות 2-3% ביצוא התעשייתי ללא יהלומים ב־1986, נסכן במסמך התעשיינים.

אם להביא בחשבון שהתקציב הלאומי צפה גידול ריאלי ביצוא התעשייתי ב־1986 בשיעור של יותר מ־8%, הרי אובדן ההכנסות מהיצוא התעשייתי, עלול להגיע לסדר גודל של למעלה מ־500 מיליון דולר.

בדיקה ענפית מלמדת שהמסבר הכבוד בכיתוד בענפי המתכת והאלקטרוניקה הכימיה, שהיו עד כה הענפים המובילים ביצוא התעשייתי.

בעשור השנים (1976-1985) עלה משקלו של היצוא התעשייתי ללא יהלומים, מכלל היצוא של מדינת ישראל, ותפס 68% מסה"כ יצוא הסחורות (בשעה שחקלאות ויהלומים למשל ירדו בתקופה זו). לנוכח נתון זה יש להבין את הסיכול ההולך וגדל של היצוא התעשייתי בכלכלת ישראל. בשבר הכור כבר זה הפוקד את היצוא חייב להדליק נורות אדומות אצל מעצבי המדיניות הכלכלית, מביניים התעשיינים.

המסמך גורס כי ניתן להביא לשינוי חיובי בגמגמות אלה ע"י שינוי מבני בתעשיה, המחייב הסקעות רחבות בציוד מודרני וקליטת עובדים בתעשיה. צמיחה ביצוא התעשייתי בשנים הקרובות תתאפשר רק אם „תשתפר רווחיות היצוא, שיפור שמפעלי התעשיה יראו בו הופעת קבע לפחות לכספר שנים. העלאת הרווחיות בד בבד עם תבריצים ברכים שונות לעידוד הסקעות בתעשיה והגדלת מספר העובדים בה, יכולים להבטיח גידול מחדש ביצוא התעשייתי שהוא הנש השידרה של כל היצוא הישראלי. אם נסתייע גם בתנאים נוחים בשוקים הבינלאומיים, תתחדש התנופה ביצוא התעשייתי.

מדד התמורה הכוללת ליצוא יחסית להמחה המתקבלת בשוק המקומי (100.0 = 1964)

1980	115.1
1984	100.0
יולי־ספטמבר 1985	105.8
אוקטובר־דצמבר 1985	102.2
ינואר־מרס 1986	95.3
אפריל־יוני 1986	91.3
יולי 1986	90.9

• התמורה הכוללת ליצוא מורכבת ממחירי היצוא בחו"ל, החזרים דרך ביטוח שער והתמרין שהיה בקרנות לטיפוח היצוא. התמורה בשוק המקומי נמדדת על ידי מדד המחירים הסיטוניים של תפוקת התעשיה לעדים מקומיים.

כלכלנים: מחיר מניות איתן גבוה משווין

מאת סופרו הכלכלי של דבר

מניות חברת „איתן" לביטוח הוצעו לציבור במחיר גבוה מדי. בהתחשב בחלקה בשוק הביטוח ובהשוואת שוויה לשווי השוק של רוב חברות הביטוח הנסחרות בבורסה.

כך עולה מניתוח שערכו כלכלני אחד הבנקים הגדולים. החברה זכתה בשבוע שעבר להצלחת־שיא בגיוס הון בבורסה. עד למועד סגירת רשימות התתימות ב־9.7.86, התקבלו מהציבור בקשות לרכישת יחידות בתמורה כספית של 160,660,600 ש"ח. זו חתימת־יתר בסיאור של 83.83 אחוז.

על פי נתונים מאוניים הסתכם ההון העצמי של החברה ב־31.12.85 ב־3.3 מיליון ש"ח. על פי תקנות הפיקוח על עסקי הביטוח, ההון הנדרש המינימלי של מבטח (1986) הוא כחמישה מיליון ש"ח. סכום זה נגדש עבור ביטוח חיים ו־12 ענפים שונים בביטוח כללי.

מכאן עולה, מוענים מחברי הדו"ח, שלחברה יש גרעון בהון הנדרש. עם זאת, כספי ההנפקה עשויים לכסות גרעון זה.

תמצית הדיווחים הכספיים במילוני ש"ח (מתואמים לשקלים של דצמבר 85)

	1985	1984	1983
הכנסות מפרמיות ודמי ראשון בביטוח כללי (לפני ניכוי ביטוח משנה)	12.1	10.5	5.2
הכנסות מפרמיות בביטוח חיים (לפני ניכוי ביטוח משנה)	4.7	4.5	3.3
רווח (הפסד) מפעילות שוטפת בעסקי ביטוח	1.1	0.9	0.15
רווח נקי (והפסד) לשנה	0.03	0.4	0.3

על פי תשקיף הנפקה, מיצרבת החברה ב־5.6 ביליה דולר הלקה ההתר בענף ביטוח הדרים היה ב־1984 0.9 אחוז ו־0.4 אחוז בביטוח כללי.

MISHAN משען

בתי אבות, כפרי ילדים, פנימיות נוער
עבור כפר הילדים „עלומים"
בכפר סבא דרושים:

* פסיכולוג – ½ משרה
* מדריכים חברתיים – משרה מלאה
* אחות – ½ משרה
* מטפלות – משרה מלאה
* מדריכי חוגים

המעוניינים יפנו ישירות ל„עלומים"
בטלפון 052-33139 לקביעת ראיון

לחברה ארצית בענף הבנין
דרוש
מהנדס בניין
שיהיה אחראי לפעולות הנדסיות, כולל תכנון, פיקוח והחזקה.
מקום העבודה: אזור תעליל העלמין בטביבתו.
הכישורים הדרושים: השכלה אקדמאית מושלמת בהנדסת בניין, נסיון של 7 שנים לפחות בעבודות הנדסיות.
התפקיד כרוך בנסיעות והמועמד צריך להיות בעל רכב.
השכר ייקבע לפי כישורי המועמד.
בהזמנות יש לפנות בכתב יד, בצירוף קורות חיים וציון הנסיון בעבודה — לת.ד. 33557 תל־אביב.

מלונות DAN
למלון דן פנורמה תל־אביב
דרושים/זות
טכנאי/ת מיזוג אויר
עם נסיון בבעיות מיזוג אויר מרכזיות
מפעיל/ה לחדר מכונות
— נסיון קודם הכרחי
תיקונאי/ק
עם נסיון בעבודות כלליות נא דוקה
חשמלאי/ת מוסמך/ת
לעבודה בהשמדות
טבחים/יות
עם נסיון.
בדבר פרטים נא להתקשר בין השעות 13.00 ל־18.00
למל' 03-663311.

לחברת אלקטרוניקה מהגדולות בארץ
דרושים
אנשי מכירות מנוסים
לניהול מו"מ עם לקוחות למכירת ציוד אלקטרוני מתקדם, ופיתוח מודעות למוצרים חדשים.
המועמד נדרש להתמודד עם חומר קריאה טכני באנגלית.
כישורים נדרשים:
* בוגר בי"ס מקצועי, רקע טכני באלקטרוניקה
* נסיון מוכח במכירות
* ידיעת השפה האנגלית
* יכולת מכירה וכושר שכנוע
* הופעה חיצונית ואמינה
* בעל רכב פרטי
כישורים מועדפים:
* קציני קשר בצה"ל
* נסיון במכירת מוצרי קשר ואלקטרונים
* דוברי צרפתית
* הנדסאים/טכנאי אלקטרוניקה
מועמדים מאזור מרכז, צפון ודרום הארץ יפנו בציון קורות חיים בכתב יד בלבד ומס. טלפון (לזימון לראיון) אל:
„שלף יועצים לשיווק" ת.ד. 33465 ת"א מיקוד 61333 ולציין על המעטפה „לחב' אלקטרוניקה".
רק מועמדים מתאימים ייענו — שדיות מובטחות
הפרטיות מובטחת לנשים וגברים כאחד

לבית הארוחה באזור ירושלים
דרושה
אחות
לפנות טל: 02-342591

לבטוח
דרוש!!!
* בוגר אוניברסיטה עדיף במגמת שיווק
* בעל יכולת ליזום ולפתח מבצעי שיווק בתחום הביטוח.
למועמד המתאים תנתן:
● הכשרה מקצועית ע"י החברה
● שכר ותנאים סוציאליים מהטובים במשק.
● אפשרויות קידום לתפקיד הדרכה, פיקוח וניהול.
● 5 ימי עבודה בשבוע.
לקביעת ראיון צלצל: 03-221573
03-231924
פנורה
חברה לבטוח בנים

לשמלל העשייתי
בפתח־תקוה דרושה
פקידת ייצור
שעות העבודה
8.00—16.00
לשלום 03-9223283

אורט ישראל משרד העבודה והרווחה
בית־ספר „אורט" ע"ש זאבי אורליאנוב־נייל
ת.ד. 8812, חיפה מיקוד 31088
טל': 04-527797
לשנת הלימודים תשמ"ז
דרוש/ה
1. מורה לאנגלית
— חצי משרה
2. מדריך למכניקה
— משרה מלאה
3. מורה לחשמל
— משרה מלאה
4. פקידה
— בחצי משרה בין השעות 11.00—15.00
ביתר פרטים נא לפנות להחלת ביתים בין השעות 08.00—13.00

אורט — ישראל משרד העבודה והרווחה
מרכז צידון: אורט לחינוך מקצועי יד יחיאל שמואל שטראוס
רחוב גן לגויים 53, תל־אביב 68190
טלפון: 03-629147.
לשנת הלימודים תשמ"ז.
דרושים
* צלם אופסט ומונטאז'
— לתרכה תוראה מקצועית — במשרה מלאה או חלקית.
* מורה למתמטיקה
— במשרה מלאה.
בפרטים נוספים נא לפנות למזכירות ביתיים לכתובת הנ"ל.

היפרבל קניון חולון
דרושים
* קלדנית
* עובדי מחלקת ידקות
* עובדי מאפית
מועמדים מתבקשים לפנות למנהל ההיפרבל במקום.

הדרים
תוהיה המקצוע הרים לאת — ד.נ. חפר.
טל' 063-65675 063-65339
דרושים:
1. מדריכים חינוכיים (רוקים).
2. אם בית מרכזית (מגורים במקום).
3. אקונום/ית
4. מורים
פיסיקה ½ משרה
אנגלית ½ משרה
שרטוט ומכונן ½ משרה.
נא לפנות טלפונית או בכתב.

המועצה לענף הלול
דרוש
ריבא וטריר
לפחלות עופות
במעבדת צפת/עכו
מגורים באזור המעבדה חופשי
הצעת מועמדות הנרשם נסיון להגיש עד 22.7.86 לת.ד. 7133 מיקוד 69801

אופיס טכסטיל
מפעל אשפרה וצביעת בדים
דרושים
* חשמלאי מוסמך
* מכונאי אחזקה
* תנאים טובים למתאימים *
נא לפנות טלפונית: 03-802494-5 או
למפעל באזור
רח' משה שרת 32.

לון תמרוקים
דרושות
דיילות יופי
עם נסיון באזור גוש דן
עדיפות לבעלות רכב
להתקשר: 03-289391
בין השעות 14.00—16.00

חברת איש מכירות
למיקרו מחשבים
תואמי י.ב.מ. ואפל
ניסיון מכירות
טל': 03-296333 03-283864

חלפון יצרני לוחות פיברגלס בע"מ
למפעלנו ברמלה דרושה
מזכירה
השולטת בשפה האנגלית על בוריה, רציי שפות אם.
הדפסה עברית אנגלית
נא לטלפן בשעות העבודה
08-242413, 08-240573

לחברה לשלות בינלאומי
דרוש/ה לטיפול בלוד
פקיד/ת יצוא בעל/ת נסיון
ידע בהרשמת שטרי מטען.
נא לפנות לטלפון 286133

לפונדקי איילון בע"מ
פ"ת ● ת"א ● יבנה
דרושים
● טבח
● עוזרי טבח
● עובדי דלפק
● עובדי מטבח
נסיון קודם הכרחי
לפנות אישית בשעות המתאים.
פת: תחנת דלק „מוטלי" ד"י בשיבת „בלשנר".
תיא: תחנת דלק „דלק" יהוד אלון מזרח
(לשמר־רוי מפרצי ישראל)

אמקור
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
למדור שכר
— נסיון של 5 שנים לפחות בהכנת משכורות ובמיכון שכר.
5 ימי עבודה בשבוע, משרה מלאה.
המעוניינים יפנו לטל': 03-627524, 03-627517.

דרוש
מזכירה
בחלקת הקרקעות
דרישות המקצוע:
— השכלה היכונית של 32 שנות לפחות.
— קיר מסוקן הבקרות מהכרחות כללית.
— שליטה טובה ומוטלת לקיים יחסי אנוש תקינים.
שעות המשרה:
— הלקיה בשעות אל—חי בשעות 16.00—22.00.
המועמדות מתבקשת לפנות לטל' 03-237032 לתיאום.

למלון יוקרתי במרכז הארץ
דרוש
שף ראשי
על המועמד המתאים להיות בעל כישורים בניהול צוות מטבח, ידע בסטרתומי נרחב ובעל מטף בבישול.
נא להעביר בכתב־יד קורות חיים וציון לת.ד. 8324 ירושלים 91082
— מוריות מרבית —

המועצה לענף הלול
דרושה
קלדנית/מפעילה
בעלת נסיון (רצוי בחשב י.ב.מ.)
לעבודה מנהיה (עם אחוזיה להנסקה קבועה)
לפנות לעיבוד נתונים טל. 254181
עד לתאריך 22.7.86

מרכז מידע ל. מ.

חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות ● חדשות

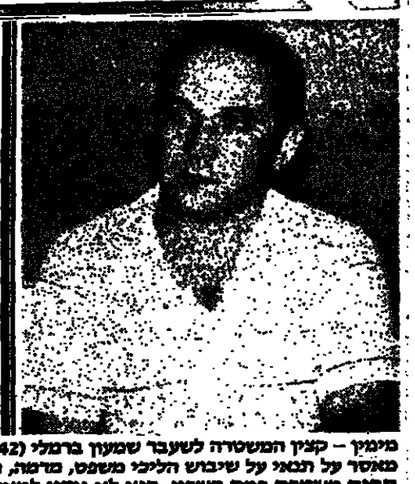

מימין – קצין המשטרה לשעבר שמעון ברמלי (42) – שנידון אתמול בתל אביב לארבעה חודשי מאסר על תנאי על שיבוש הליכי משפט, מרמה, הפרת אמונים ושימוש לרעה בתפקידו כמפקד תחנת משטרת רמת השרון. הוא לא נידון למאסר בפועל בהתחשב בעובדה שכתב־האישום נגדו הוגש לפני חמש שנים והוא סבל זמן ממושך מעינוי דין. משמאל – חוקר המכס הוותיק יצחק חסיד (68) שזוכה אתמול בבית המשפט המחוזי בתל אביב מאשמות לקיחת שוחד (מציות) מסוחר. (צילומים: יפפא)

מובטלי דימונה עלולים לחסום כבישים בנגב

מאת חיים ביאור, מפר „דבר" לענייני עבודה

מובטלי דימונה יקיימו מחר כינוס־מחאה גדול בתגובה על חוסר התעסוקה וקל בר שמפעלים גדולים באיזור אינם קולטים עובדים מקרב תושבי דימונה.

מזכיר מועצת פועלי דימונה, יוסי בוטבול, שהודיע אתמול בפני ועדת התעסוקה של ההסתדרות, מסר כי בלשכת העבודה שבעיר רשומים 703 דורשי עבודה, אך לפי הערכתו מגיע מספרם ליותר מ־1000. לעומת זאת מצויות בלשכה המונות ל־171 עובדים בלבד.

לדברי בוטבול, מפעלים ממשלתיים רווחיים בנגב אינם מגייסים עובדים באמצעות לשכת העבודה בדימונה ותבע לאלתר לקלוט עובדים מדימונה. בוטבול רמז כי מובטלי העיר עלולים להחליט על חסימת כבישים המשמשים עודקים ראשיים בנגב.

ד"ר ועדת התעסוקה, עליזה תמיר, מסרה שהוסמכה תפתח במאבק למען עבודה מאורגנת ובמקביל תיתן פגישות עם הנהלות המפעלים הממלכתיים באיזור כדי שלא יהיו מועמדים לעבודה מקרב אנשי דימונה.

פיני שוחר, חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, הסעים כי מרבית התעסוקות המצעות באיזור דימונה זו בשכר שאינו עולה על 450־400 שקל בחודש, דבר הגורם לנטישת תושבים מהעיר לנגב רן.

גם בבית שמש מתמידה האבטלה. מזכיר מועצת הפועלים בעיר, חיים הרוש, דיווח לוועדת התעסוקה שכ־500 איש עלולים להצטרף בקרוב למעגל דורשי העבודה. באורונה נסגר מפעל „סריגים" למצרי מחבת, שהעסיק 50 עובדים; לפני שבועיים החלט על סגירת מחצבות בית מאיר, המעסיקות 43 עובדים ואילו קל"ל מתכוונת לפטר 170 עובדים מתוך 400 עובדיה באיזור. מפעל „מנועי בית שמש", שכבר צימצם את מספר עובדיו ב־700, עומד לפטר בין 150 ל־200 נוספים.

פקיד מס־הכנסה שנלכד במצלמה נסתרת הורשע בקבלת שוחד

(ע). – מנרד זילסמן, בן 60, שהיה פקיד מס הכנסה בבית רזמבו בתל־אביב, הורשע אתמול בבית המשפט המחוזי בקבלת שוחד מבעלי עסקים, שטיפל בעניינים כמנהל חשבונות פרטי, אך זוכה מאשמות הפרת אמונים כלפי מעסיקו פקיד השומה.

זילבר מן, מבת־ים, עבד במשרדי פקיד השומה 2 תל־אביב מאז 1980. הוא הוצא למשפט באוגוסט 1985, לאחר שנלכד על ידי אנשי תוכנית „בלבוסקי" וחלק ממעשיו צולמו במצלמה נסתרת ושודרו בטלוויזיה.

★

סוויסה פועל למתן חנינה חלקית לרוב האסירים

(ע). – נציב שירות בתי־הסוהר, גונדר רפי טוויסה, אמר אתמול, כי הוא פועל למתן הענקת חנינה של ארבעה חודשים למרבית האסירים בארץ, לקראת יום העצמאות ה־40. זאת בעת שליחה הדדיק סיור של חברי ועדת חוקה חוק ומשפט, במחנה מעשיהו ובמכלול כלא איילון ברמלה.

טוויסה הבהיר, כי יזמתו מכוונת לקצר את עונשם של כל האסירים בארבעה חודשים. פירוש הדבר חיסכון של ששה־שבעה מיליון דולר.

יו"ר הוועדה, ח"כ אלי קולם, אמר בין השאר שחברי הוועדה פעלו בחקיקה כדי להביא לקיצרן תקופת המאסר ולאפשר להמיר חלק מתקופת הישיבה בכלא בפעילות לטובת הקהילה.

★

צו עיקול זמני על נכסי ארגון הקניות של המושבים

(ע). – צו עיקול זמני על הנכסים הפיננסיים של ארגון הקניות של מושבי האיחוד החקלאי ועל אלה של 20 מושבים המאוגדים בו – ניתן אתמול בבית המשפט המחוזי בבאר שבע לבקשת בנק הזקלאות, המובע מן האיגוד ומהמושבים החזר הלוואות בסכום של במיליון וחצי ש"ח. הנתבעים טרם הגישו כתב הגנה.

בהביעתו מפרט הבנק הלוואות רבות, שניתנו לדבריו לארגון הקניות בשנים האחרונות, בערבותם של 20 המושבים.

השופט המחוזי יהודה היימן נעתר לבקשת הבנק והוציא צווי עיקול על כספים שמגיעים לארגון הקניות ול־20 המושבים מגופים שונים, ביניהם משרד החקלאות, הסוכנות היהודית, ההסתדרות הציונית, מועצות שונות, מפעלים לסיוזק תוצרת חקלאית הבנק „אגרקסקו". כן הוטל עיקול זמני על עשרות חשבונות בבנקים שונים בארץ.

★

450 משפחות מתחת לקו העוני בנצרת

מאת מרחמד חליל, מפר „דבר"

בנצרת יש 450 משפחות החיות מתחת לקו העוני והן כחמישה אחוזים מכלל המשפחות בעיר. עוד כ־1000 משפחות סובלות מבעיות משפחתיות פנימיות ומרחפת מעליהן סכנת התפרקות בגלל מצבן הכלכלי הקשה.

מנתונים אלה מובאים בתזכיר שנשלח ממשרד הרווחה בעיר ליו"ר ועדת העבודה הרווחה, ח"כ אורה נמיר ולחברי הוועדה. עוד מתייחס התזכיר למאות המשפחות שמפרנסיהן היחידים מובטלים ובגלל מצבם הכלכלי הקשה, ילדיהם אינם לומדים בהקשר זה נאמר בתזכיר כי אחוז הנשירה מבתי הספר היסודיים בנצרת הגיע השנה לכ־20.

„הקיבוץ עלול להיפגע יותר מאינטרסים ‚פרטיים' של חבריו"

מאת ארמון מגן, מפר „דבר"

בחברה הקיבוצית באים לידי ביטוי אינטרסים ותגמולים המאפיינות את כלל החברה המודרנית והדמוקרטית. השוויון (המתן לקיבוץ – לפחות בפני החוץ) והקידום ויוצר ריבוד חברתי. לכן הקיבוץ עלול להיפגע יותר מצמיחתם של אינטרסים „פרטיים" של חבריו, ובדי לשים סכר לתופעה זאת הוא נאלץ כל הזמן לפעול להגברת התודעה הקיבוצית.

דברים אלה אמר ד"ר אליעזר בן־רפאל, ראש חוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה באוניברסיטת תל־אביב, בסימפוזיון שנערך אתמול באוניברסיטה, בהשתתפות סוציולוגים וחברי קיבוצים, לרגל צאת ספרו „קרבה בנוסי שויון – ריבוד ושינוי בקיבוץ".

המרצה עמד בדברי על השחיקה, שהיא מנת חלקם של הנושאים הנשאים בתפקידים שונים, בשל התנגשויותיהם והתמידיות עם חברים הנהנים מכמה לא מרגאלי ובלי יכולת לכפות עליהם את רצונו. באמצעים מינהליים. תופעה זו ומורה שבעתיים לנוכח העובדה, שהשקבה שמתוכה אפשר לבחור אנשים למילוי תפקידים מרכזיים, מצומצמת למדי, ובעל התפקיד נאלץ, לאחר ש„השתחרר" מתפקיד אחד, לחזור בעבוד שנים אחדות ולמלא אותו תפקיד, או תפקיד אחר. עקרון הרוטאציה נשמר אמנם בקפדנות, אך זו מתבוללת מתוך חוג מצומצם למדי.

פרופ' יחזקן פרס מאוניברסיטת תל־אביב אמר, כי בצד המסגא המרכזי של הוספר, שכבר עמדו עליו אחרים, כלומר: שהשוויון בקיבוץ מתקיים לא רק מבחינה סכאנית, אלא גם מבחינת הערכים האינדיוידואליים – הרם המתוך תרומה ייחודית לחקר הקיבוץ בהרגשה, כי הבידול בקיבוץ קיים לא רק בין פרט זה או אחר, אלא גם בין שכבות שלטון, מבחינת ההשפעה והיוקרה שלהן. עוד אמר פרופ' פרס, כי הקיטוב בין הוותיקים לבין עצמם גדול בקיבוץ יותר מאשר בחברה העירונית, מפני שהוותיק בעיר, אפילו יקבלו יחודה, המסיק לפחות לצבור נכסים וחסיים, מה שלא כן הוותיק בקיבוץ. מאידך, בממוצע גבוה יותר מעמדו של הוותיק בקיבוץ מזה של החבר הנמנה עם שכבת הבינים.

פעיל של „כך" שנתפס „על חם" יישאר בישיבה עד גזר דינו

מאת מפר „דבר"

יצחק סבאג (32), מפעילי תנועת „כך" מקרית־מוצקין, שנתפס „על־חם" על־ידי המשטרה כשהוא מנסה להציגת את משרדי „על המשמר" בחיפה, יישאר בישיבת חביר בצפת עד לפתן גזר־דינו – כך החליט אתמול השופט חיפאי אליהו בהן.

השופט דחה את גזר הדין לאחר שהסניגור, עו"ד יוסף בן־דיין, הגיש לבית־המשפט מסמך המאשר כי הישיבה בצפת עומדת לקבל את סבאג לשורותיה כדי להחזירו בתשובה.

התובעת, עו"ד חדוה וולפיש, ביקשה עוד בשבוע שעבר להאריך את מעצר החשוד עד תום ההליכים. אולם בהתערבותו של הרב דוד דרוקמן מקרית־מוצקין, הועבר סבאג לישיבת חב"ד בצפת. הרב הגיש לבית המשפט תצהיר בכתב ובעליפה כי הוא פורש את חסותו על סבאג. זאת, לאחר שהחשוד הודה בעבירה והביע חרטה מלאה על מעשיו.

השופט כהן דחה את גזר הדין לישיבה הבאה.

סרקין ולויין – בין כוכבי אירועי ה־50 לפילהרמונית

מאת ישראל דליות, מפר „דבר"

במלאת 50 שנה לייסוד התזמורת הפילהרמונית הישראלית ייערכו אירועים חגיגיים במהלך העונה הקרובה שיציגו לשיאם בחודשים דצמבר וינואר – מפרו אתמול במסיבת עיתונאים, בבית האוזרחה של התזמורת ברמת־אביב, זובין מהטה המנהל המוסיקלי והמנצח של הפילהרמונית, אבי שרשבי המנהיל הכללי שלה וחבר הנהלת התזמורת יעקב מישורי, צבי לימבק וחדשן מסמרנ.

חגיגות היובל יצוינו לא רק בקונצרטים מגוונים, אלא גם בטכסים ממלכתיים, ביניהם ישיבה מיוחדת של הכנסת לכבוד התזמורת (ב־23 בדצמבר). יונקו מדליות מיוחדות ומצטפות מבוריות עם דיוקנאים של הנרכון, מיסיר התזמורת, וסוסקניני שניצח על הקונצרטים הראשונים שלה בעולם „אוהל שם" (שהיה ביתה של התזמורת שנים רבות) ייערך קונצרט חגיגי בניצוח מהטה. דניאל בארנבוים ינצח על הסימפוניה התשיעית של בטהובן, עם סולנים מובהרים מחו"ל ומהארץ והמקהלה והתזמורת של פאריס. מהטה ינצח על האוראטוריה „בריאת העולם" של היידן ועל הסימפוניה השלישית של מאהלר וכן בקונצרטים בהם יינגנו הכנרים איזק שטרן, יצחק פרלמן ושלמה מינץ, הצלנים מסטיסלב רוסטרופוביץ' ולין הארל הפסנתרן עמנואל אקס.

ביואר תתקיים סדרה חגיגית של 15 קונצרטים, לציון מלאת 100 שנה להולדת ארתור רובינשטיין. שתתפו אלפרד ברנדל, מאריי פרוזיה, ראדו לופו וניאל באדנבוים וכן פסנתרנים ישראליים.

המנצחים שיופיעו הם גיוליני דוראטי, אבאדו, שולטי, סיגופולי ואחרים. לימים לדיקיפיע בעונה זו (בישואי פינרד), „דון לוגאני", „בן עושות „כולן") מבריימות למחצה ביצועו שלוש האופרות „ואיסלקיוס" הבהלנה של מוצארט, „בן גוריון" לצון 100 שנה להולדתו של ב.ג. שתכלול גם קטעים מוקלטים מבאומיר.

מהשיאים הנפריים של העונה: ביצועי שלוש האופרות „ואיסלקיוס" הבהלנה של מוצארט, „בן גוריון" לצון 100 שנה להולדתו של ב.ג. שתכלול גם קטעים מוקלטים מבאומיר.

מאסר עולם לנאשמים ברצח וביריי על אוטובוס

(ע). – בית המשפט הנבאי בשכם גזר אתמול עונשי מאסר עולם ומאסר 25 שנה על שלושה מתושבי הכפר ענתבה ליד טול כרם, שהודשעו ברצח תושב כפרם וביריי על אוטובוס „אגד" ליד טול כרם ועל מבוכות פרטית.

הנאשמים, חליל עמר (21) וסעיד דוזה (22) נידונו למאסר עולם, הנאשם סריק מינחרי (22) נידון למאסר 25 שנה.

בפסק הדין נאמר, כי השלושה הקימו חוליית מחבלים וברשותם התגלו שני אקדחים, רובה, מאות כדורים, חומר נפץ רב, מכשיר קשר ומדי צה"ל.

„יובל גד" חידש הייצור

מאת מפר „דבר" בדרום

מפעל „יובל גד" באשקלון חזר אתמול בבוקר לייצור שוטף והשביתה שנמשכה שלושה ימים תמה. זאת, לאחר שהצדדים הגיעו להסכמה במו"מ שהתנהל בהנהלת „בר" בתל אביב בהשתתפות מנהל המפעל משה אשכנזי, ועדי העובדים ומזכיר מועצת פועלי אשקלון אריה עזור. ההחלט לחדש את העבודה במפעל לאחר שהמחלוקת יושבה בהתאם לתביעות מזכירות מועצת הפועלים, הצדדים נמנעו לפרט את הסעיפים בסיכום שאיפשרו הידוש העבודה.

טקס חנוכת פסל אגם ייערך הערב

(עש"ת). – טקס חנוכת פסל אש ומים של האמן יעקב אגם שהוקם על ידי קרן תל אביב לפיתוח, ייערך הערב ב־7.30 על פי התכנון המקורי.

מארגני הטקס החליטו שלא לשנות דבר מהתוכנית למרות הפיגוע שאירע אתמול ליד הפסל.

רחוב ריזנגוף בקטע שבין פרישמן לכיכר ייסגר היום לתנועה משעה 11 לפני הצהריים ועד חצות.

---

45 מיליון דולר משקיעה השנה רשות הנמלים בבניין בצריף מטפר 9 בנמל אשדוד שיושלם תוך שנה כדי לאפשר שינוע פחם לתחנת הכוח הבבית־בשקלון.

מאבטחים ושוטרים יוצבו בסניפי הביטוח הלאומי

מאת חיים ביאור, מפר „דבר"

כל סניפי המוסד לביטוח לאומי יאובטחו בתוך זמן קצר בשוטרים בגלל החשש מפני התגברות מעשי האלימות.

הצבתם של שוטרים בסניפים בחלקי הארץ היתה דרישה מרכזית של ועד העובדים הארצי, שאף איים להכריז על עיצומים החל מהשבוע.

הנהלת הביטוח לאומי הודיעה להסתדרות עובדי המדינה שעד להצבתם של השוטרים יתוגברו הסניפים על ידי מאבטחים מחברה פרטית.

הצלת חולה בירושלים תלויה במה עצם מאחותו במוסקווה

מאת דוקה דרנגיש, מומחה „דבר"

הצלת חיי הנפלה, המבקל ממחלת לוקמיה (סרטן דם) המאשפז במצב קשה בבי"ח „עין כרם" בירושלים, תלויה בהשתלת מח עצמות שתעשה אחותו שמרגרט אחותו, אחרת בהים, המתגוררת במוסקווה.

בעקבות הוצעת מח עצמות „דרסה", המטפלים בחולה, שלומה אתמול מכונית שר הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוליגו, מביקר לראש ממשלת בריטניה, בתמלנד גוון הארלם, בבקשה לעזרה דחופה. „הבני פונה אליך בפנייה בגשמית המבוכית של אשה אל אשה לפעול אצל שלטונות בריטים שיתנו היתר יציאה לאביה. פרופ' אלבה מקמקקה, בכר שתוכל לנהוגם מח עצמות להשתלה לאחיה מיכאל שרגן, המצוא בישראל ומוקף באחיה דחוף ביותר להשתלה מה עצמות בארגון הבריאות הבריטי.

מזג האוויר ביערי הטיסה החשובים של סוויסאיר

אוסלו	10 – 20	בהיר
אמסטרדם	13 – 20	מעונן
בוא איירס	10 – 15	מעונן
הלסינקי	15 – 19	מעונן
הונג קונג	26 – 29	בהיר
וינה	12 – 23	בהיר
לונדון	11 – 23	בהיר
טוקיו	21 – 29	מעונן
טורונטו	15 – 28	מעונן
יוהנסבורג	5 – 22	בהיר
לוגנו	17 – 25	מעונן
ליסבון	17 – 32	בהיר
מאדריד	14 – 28	בהיר
מונטריאל	18 – 15	גשום
ניו־יורק	17 – 22	בהיר
סאן פאולו	11 – 21	מעונן
פאריס	13 – 21	בהיר
פרנקפורט	6 – 20	בהיר
ציריך	14 – 22	מעונן
ריו דה ז'נרו	11 – 28	בהיר
שטוקהולם	13 – 17	מעונן
שיקאגו	18 – 29	מעונן

swissair

מרחב תבנון מקומי רחובות

הודעה לפי סעיף 149 בחוק התכנון והבנייה בקשה למתן הקלה

בהתאם לסעיפים 146־150 בחוק התכנון והבנייה, תשכ"ה – 1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה למתן הקלה של 10% לשם בנין בודדי בבנין על חלקה 392 בגוש 370 רח' הבנונים רחובות, כך שקו הבנין הצדדי בבנין יגיעו למל"ב של 3.6 מ' במקום 4.0 מ' המותרים.

כל המעוניין יוכל לעיין בתכנית הבנין, ללא תשלום, בשעות הדיעה הבקומית, קומה ד', כל יום בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.

יחזקאל הרכוך

יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה רחובות

ביום חמישי י' בתמוז תשמ"ו 17.7.86
יום השלושים לנפל בנגרזבנו

רביב סט ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו
בשעה 4.00 אחה"צ בבית הקברות ביגור.
בשעה 5.00 אחה"צ התכנסות
במועדון חברים בבית בר־יהודה

המשפחה ובית יגור

במלאת שלושים לפטירת יקירנו

צבי וידרא ז"ל

נקיים אזכרה וגילוי מצבה

מחר, יום רביעי, ט' תמוז, 16.7.86, בשעה 5 אחה"צ,
בבית העלמין החדש בכפר סבא.

אוטובוס יצא בשעה 4.45 מביתנו,
ברחוב שיבת ציון 25 כפר סבא.

המשפחה

לחברנו אורי שרוני
אחיך במות

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
סניף ירושלים
ההנהלה והעובדים

לחברתנו חוה מנדלוביץ ומשפחתה
אחיך במות

אביך ז"ל

ממאשה לובלסקי
ומבית נעמת

בתנו רויטל זיתון ז"ל
אינגה
ההלוייה התקיימה אתמול יום ב' ז' בתמוז תשמ"ו 14.7.86

המשפחה
ובית אילת השחר

אבא שלנו סבא שלנו ואישי

דוד (נגוס) מוקרי

היקר באדם
שידע לאהוב והיה נאהב
איננו
אבלים וכואבים בני משפחתו וקבוץ גלעד

הלויה תתקיים היום, יום ג' ח' בתמוז תשמ"ו 15.7.86
בשעה 15.00 בקבוץ גלעד

מכם אזכרה ליום השנה השמיני לפטירתה של

אדיס דה־פיליפ ז"ל

עליה לקברה בבית העלמין בקרית שאול, ביום חמישי, י' בתמוז תשמ"ו (17 ביולי 1986), בשעה 10 בבוקר, נפגשים בשער בית העלמין.
אוטובוס יצא מרחוב אלנבי 1 בשעה 9.20 בדיוק.

ערב זכרון וטכס חלוקת פרסים מטעם
„קרן אדיס דה־פיליפ"

בשיתוף עם „רקע" ראשוני בנק שפת־עם
יתקיים בו ביום בשעה 7.00 בערב בבית ציוני אמריקה,
רחוב דניאל פריש מס' 1, תל־אביב.

דברי פתיחה מר חיים לבנון, יו"ר הנהלת „קרן אדיס דה־פיליפ"
חלוקת פרסים ● תכנית אמנותית

לח' מורד רחל
משתתפים בצערך הכבד על מות

אחותך ז"ל

ההנהלה ועובדי המכבסה
המרכזית שמיי בריאת בלתמן

במלאת שלושים יום לפטירתו של חברנו

אהרון אלקוס ז"ל

נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו ביום רביעי ט' תמוז תשמ"ו 16.7.86 בשעה 3.00 אחה"צ בבית העלמין בנמשקנו

המשפחה
ובית דפנה

ביום ד' 16.7.86 ט' תמוז תשמ"ו
במלאת שנה למות אמנו

רחל רון ז"ל

נעלה לקיברה

בבית הקברות בקרית שאול
נפגשים ליד השער בשעה 4.00 אחה"צ

מוקי ורפי רון

משרד האנרגיה והתשתית
בשיתוף עם המכון הישראלי לנפט ולאנרגיה
היחידה לחסכון אנרגיה בתעשיה, תחבורה ומשק המים

מועדון מנהלי אנרגיה

ביום ד' 23.7.86 בשעה 16.00
תתקיים פגישה של חברי המועדון
באולמות של מכון הנפט.

הנושא:
נצילות שריפה בדודי קיטור
והשלכות על איכות הסביבה

המרצים:

אינג' ג. גורביץ־מהנדס יועץ - נצילות השריפה והשלכות סביבתיות.
דר' ג. גרבו־הדרכה לשמירת איכות הסביבה - זיהום אויר השפעות ותקנות.

מנחה - אינג' א. דדיאר.

הרסמה בטלפונים המפורטים מטה:
טלפון 03-416423, 03-426623.
הרחוב האוניברסיטה 26 ת.ד. 17087, תל־אביב 61170

החשביר החרדי
אגודה שיתופית לאספקה בע"מ

חברי מועצת המשביר המרכזי
מוזמנים
לישיבה

שתתקיים ביום חמישי 17 ביולי 1986
בשעה 10.00 לפנה"צ

המועצה תתכנס באולם הישיבות (קומה 6) בבית המשביר המרכזי, רח' יגאל אלון 76, תל־אביב.
לתשומת לב החברים – במסגרת הישיבה ירצה פרופ' איתן ברגלס יו"ר מועצת המנהלים של בנק הפועלים.
החברים מתבקשים לדייק

המשביר המרכזי

לא השבוע
מחר שבוע לבקרה ובילוי
טל. 284569

כל בוקר עם עיתון דבר הוא בוקר טוב.

הטור העבודני

חיים הברפלד; נשפר מצב הגימלאים.

בנאומו בועד הפועל של ההסתדרות ב־13.7.86 על המדיניות המקצועית ל־1986/7 הדגיש חיים הברפלד יו"ר האגף לאיגוד המקצועי את מחויבות ההסתדרות לתקן כמה דברים במערכת הפנסיה. הוא ציין כי הפנסיות סבלו בתקופת האינפלציה וביחוד נפגעה הפנסיה התקציבית. האגוד המקצועי, הסתדרות עובדי המדינה, והסתדרות הפקידים יפעלו לתיקון השחיקה, להכנסת רכיבים נוספים לחישובי הפנסיה ולהגדלת הוספרשות לקרנות הפנסיה כדי להבטיח את יציבותן. בדיון הדגישו נואמים שונים כי יש להתנגד להצעות האוצר לא להעלות את שכר הבוסר אלא באמצעות הקטנת מס הכנסה להגדיל את הנטו. בין הנימוקים נגד הצעות האוצר צוין כי הגדלת הנטו פרושו קיפוח הגימלאים בחווה, כי שינוי השכר ברוטו משמעותו הקפאת הפנסיות בעתיד; כי אי תשלום הפרשות לקרנות תחליש אותן. לפי ההבטחות של מזכ"ל ההסתדרות חח' ישראל קיסר ויו"ר האגוד המקצועי תוקדש תשומת לב מיוחדת במו"מ על חידוש הסכמי העבודה לבעיות הפנסיונרים.

בסניפים

חיפה – ב־6 ביולי ש.ז. בישיבת מזכירות המחוז מסר היו"ר יוסף בלשטיין, דו"ח על פעילות הסתדרות הגימלאים. מזון הסעיף של החלפת המשכן והמשרדים בעזרת מועצת פועלי חיפה. חח' אברהם בן דור מסר דו"ח על פעילות הוועדה לבטחון הקשיש.

גימלאי תע"ש קיימו אספה במועדון על שם גרודנאי בהשתתפות חח' ברדור ובהנחיית עטיה. חזיון היה בנשא בעיות הגימלאים ובטחון הקשיש.

נוה־שאנן – ב־1 ביולי ש.ז. התקיימה אספת גימלאים במועדון ע"ש מרגולין. הנתנה החב' אהבה גולדמן־רייס. במחוז חיפה הרצה חח' בלשטיין על בעיות הגימלאים.

הרצליה – התקיימו שני טיולים לקיבוצי הדרום ולגליל. שניהם בסיוע מועצת פועלי הרצליה. עירית הרצליה כיבדה את עובדיה שפרשו לגימלאות בשנים 1983/85, הטכס התקיים ב־15 ביולי ש.ז. במלון „מגדל דניאלי ברכו ראש העיר א. לנדאו ומ"מ אריה אוריאלי, יו"ר ועד הגימלאים הלל רום הדה בשם הגימלאים, הנחה את הטקס דובר העיריה יוסי גבעתי. לגימלאים חולקו תעודות כבוד ושי למזכרת.

חולון – לסיום שנת הלימודים במכללה התקיים טכס ב־9 ביולי באולם „מופתי שנפתח בהופעת מקהלה בנעוים אילן כדורי, א. נגן יו"ר הסניף סקר את השנה היוצאת והודה לעובדיה על תמיכתה בפעילות הגימלאים. בירך משה דיגנו מזכיר המועצה, והח' שמעון אביזמר מנהל המרכז להשכלה גבוהה בועד הפועל. נציגי החוגים קבלו תעודות גמר למרצים, חולקו מכתבי תעודה בצירוף שי. בשם המרצים והמדריכים אמר דבר' תודה משה אוגר.

במכללות

במכללת התקיימו מסיבות סיום לשנת הלימודים:
קרית ביאליק – בהשתתפות שמעון אביזמר, שהרצה על בן־גוריון במלאת 100 שנה להולדתו.
מגניה – בהשתתפות ש. אביזמר, פרופ' גבריץ ושלמה בן שלום.
באר־שבע – בהנחיית אריה לוין, בהשתתפות שמעון אביזמר ובהופעת מקהלת הגימלאים בניצוחה של מרגלית.
בבית ברל – בהנחיית יהודה לוינטון בהשתתפות ש. אביזמר, שלום לוין.
נהריה – בבית קיי בהשתתפות ש. אביזמר, דוד עזרא ושמואל ציפאר.
קרית־מוצקין – בהנחיית לילית דרורי, ברכו פרץ אלבו מזכיר המועצה, יוסף בלשטיין, משה טוהליבר ומרדכי אילברשטיין. בשם המרכז לתרבות י. כהן, ברכו המרצים ע. אהרוני וי. לבב.
הנהלת „משען" – העובדים והגימלאים העניקו לזאב וייגר שנה, זכה לכיתר „מר משען". ברכו מנהל „משען" חח' משה יהודה ו. מנדלסון ומשה סמולר בשם הגימלאים.
משתתפים בצער חח' חיים ושרה מגלי ובני ביתם (חבר מזכירות הסתדרות הגימלאים) מצאל נבון סמיר גיא קרב זאל, במילוי תפקיד.
★ תל־אביב – במועדון רמת אביב רידינג 38 ביום שבת 19 ביולי ש.ז. ב־10.30 בבוקר הרצאת חח' אריה שטיין, על הנושא צדק ושיוויון בחנ"ן, ביום שבת 26 ביולי ש.ז. 10.30 בבוקר הרצאת יהודה אפשטיין, על הנושא הדימוי העצמי של המבוגר.

דבר היום

נצחון הרוטציה

אם בקשת לדעת מדוע דבק בפוליטיקה ריח רע, מדוע המלה פוליטיקאי היא שם גנאי, לך אל ישיבת הממשלה אתמול. הדרשות היו שמונה וחצי שעות, ובוודאי 25 נאומים שכל אחד ידע את תוכנו של כל אחד מראש, כדי להחליט שלא תהיה עדות חקירה. זה איננו רק נצחון הליכוד על המערך, זה נצחון הכסיסים הפוליטיים על פני שיקולים ממלכתיים.

מדוע החולש על חקירה משטרתית? קודם כל, מפני שחרב בג"ץ מונחת על צוואר של היועץ המשפטי, ועל השרים שהוא מרצג במקרה זה. אילמלא כן, ברור וידוע כי גם עכשיו לא היו מהליטים עליה. הרי מזה חצי שנה ויותר – ובכל מקרה, מאז הודש פברואר – נמשך מסע הטשטוש, ההשתקה והסאטוא מתוגת לשטיח, והתחכמויות. בחלופת־פתע של היועץ המשפטי, ובמה שזכה לכינוי „הערגיל הלילי". אילמלא היו העניינים כה מבישים, ספק אם בג"ץ היה מכיר בזכות העמידה של העותרים, וספק אם היה מתערב.

מכיון שבג"ץ התערב, הבין גם היועץ המשפטי החדש, כי התכנית „לסגור" את העניין בחנינה לא עלתה יפה. הוא המליץ על הקמתה של ועדת חקירה, שהיתה מתאימה לעניין הזה יותר מאשר הקירה משטרתית. מדוע, אם כן, הציע שרי הליכוד חקירת משטרה? סביר להניח, משום שחקירתה עשויה לומשך זמן־רב. ככל שוועדת חקירה יארכו בדיונים, לעולם יסיימו אותה מהר יותר מאשר תסיים המשטרה חקירה סבוכה כזאת. הנימוק השני נראה חשוב עוד יותר: ועדת חקירה מבלכתית בפרסמת את מסקנותיה והגמקותיה (גם אם, מטעמי סודיות, לא תמיד את מימצאיה) בעוד המשטרה מגישה את תוצאות חקירתה לפרקליטות – ויש אינסטנציה היכולה להחליט על סגירת התיק. הדברים שקופים עד גיחוך.

אלא שהעניינים אינם מתפתחים תמיד כפי שהפוליטיקאים מחכנים אותם. פרשת השב"כ עצמה היא דוגמא שובה לכך. גם חקירת המשטרה עשויה להתנהל ולהסתיים אחרת, משמקומות המצביעים בעדה, מה גם שבג"ץ תמיד ברקע. זה אינו הפתרון הטוב ברותם, אך הוא הרע במיעוט.

כללו של דבר, שרי המערך שלקח להם הרבה חודשים כדי להגיע לעמדה נכונה, קיבלו במובן הכרעת הדוב. הרוטאציה ניצלה. את המחיר ישלם עם ישראל.

זה קרה בפתח־תקווה

מאת יעל פישביין

ראש סיעת הליכוד בפתח־תקווה ונציגי המפד"ל אינם נוטעים עם תבורי לחו"ל. הסיבה: הרב שך מבני־ברק קבע שתבורי הוא „מוקצה מחמת מיאוס" ולכן אסור באיסור חמור לבלות אתו.

על בבמבלי הכיול הסיגים את הביכוד הדתי בעידית פ"ת הופעלו בשבועות האחרונים לחצים קשים מצד החוגים הדתיים הקיצוניים בעידם. ראש סיעת הליכוד, שהוא אדם דתי, אמר בצער: „אני אדם חלש. לא אני ולא כני משפחתי מסוגלים לעמוד בלחצים כאלה".

המלחמה שהכריזו החוגים הדתיים הקיצוניים בפתח־תקווה על ראש הדת דב תבורי היא סיפור ישן. השבוע נרשם בו פרק חדש. לא רק בתבורי צריך להילחם אלא בכל מי שנמצא בסביבתו, ואפילו הוא דתי או איש הליכוד.

הוגלת האירועים לפני שבועות מספר. פתח־תקווה כרתה ברית תאומות עם עיר קנית בשם לוואל. במסגרת הברית הזכינו הקנים משלחת מפתח־תקווה שלוש לאמבר־שבעה כרטיסים. הוא חילק אותם כך: אחד לעצמו, שלושה לאופוזיציה וקלושה לקואליציה. האופוזיציה התחבטה בבעיה חשבונית: איך מחלקים שלושה כרטיסים לשתי סיעות, הליכוד והחזית הדתית?

עשו הגרלה. יצא שראש סיעת הליכוד קיבל כרטיס אחד ושניים קיבלו הדתיים. עד כאן הכל התנהל על מי מנוחות. מהחזית הדתית עמדו לצאת לחו"ל הרב ריין, שהודיע לכולם כמה הוא מאושר לבקר את התאומה הקנדית, ועוד חבר מהכפר"ל. ואז החל מחול שדים. החוגים הדתיים הלו לדנן על ריין: יהודי יקר כמותו המתקרא רב, מעז לצאת לטיול עם תבורי, מחלל השבת הידוע לשמצה?

ריין רצה לנסוע, וכדי לסתום את פיות המקטרגים פנה אל הגאון הגודע הרב שך ושאל בעצתו. התשובה היתה חד־משמעית: עם תבורי לא נוסעים לטיול. הוא מוקצה מחמת כיאוס ואסור לבלות אתו. הרב ריין ניסה בכל־זאת להציל את הטיול שלו והעלה רעיון מבריק: כיתון שהחוגים החרדים מתכננים לארגן הפגנות נגד תבורי בחו"ל, מדוע לא יסע לשם, הוא, הרב ריין, ויארגן את ההפגנות במנהטן־אולי? הרב שך לא נעתר: לא נוסעים עם תבורי המוקצה, גם לא כדי לארגן נגדו הפגנות. הפרי־דאש הדרע ריין שהוא מבטל את נסיעתו.

אבל השמועה על גינוריו של הרב שך מבני־ברק את הנסיעה לחו"ל נפוצה. בינתיים בקרב כל החוגים הדתיים בפתח־תקווה. לחמי השבת הזותיקים לא יכלו לשאת את המחשבה ששנים מחבריהם הדתיים (אחד תפס את המקום שוויתר עליו הרב ריין) יסעו לקנדה עם תבורי. גם על ראש סיעת הליכוד, אלחנן וינצקי, יצא הקצף: איך הוא, בחור דתי מבית טוב, מעז להתלוות אל תבורי בנסיעה כה משוקצת?

מתנגדי הנסיעה לא הסתפקו בדיבורים. לפני שבועיים הוצפו כל בתי־הכנסת בפתח־תקווה בכרוזי שיטנה אישיים נגד ראש סיעת הליכוד ושנים מחברי החזית הדתית, המועמדים לנסיעה עם תבורי לקנדה. „איך מלאכם לבבכם לנסוע במשלחת של עיר מחללת שבת בחברתו של מחלל שבת?" נאמר בכרוז.

אביו של וינצקי, ראש סיעת הליכוד, הוא אדם דתי וכשבא לבית־הכנסת, להתפלל כמנהגו, תקפו אותו שם בחריפות על „התנהגותו" של הבן הסורר. לפני מספר ימים באו חברי החזית הדתית להתפלל בבית־הכנסת הגדול בפתח־תקווה, שהוא מעוזו של הרב סלומון, לוחם השבת ברחבת קולנוע „היכל". המתפללים התנפלו עליהם ונדרשו אותם מהמקום בצעקות ובדיקות.

קבלת־פנים דומה ערכו גם לראש סיעת הליכוד עצמו כשבא להתפלל.

כרוזי השיטנה עשו את שלהם, הרוחות סערו והמועמדים לנסיעה החלו לחוש עצמם מנודים. החוגים הדתיים לא הסתפקו בכך. כמה מהם טילפנו לבתיהם של המועמדים לנסיעה ואיימו על נשותיהם וילדיהם. זה היה הקש ששבר את גב התיירים הפתח־תקוואים. ראשונים הודיעו על הביטול חברי חזית אלחנן וינצקי. „לא יכולתי לעמוד בלחצים שלהם. אני לא אדם חלש, אבל יש גבול למה שאני יכול לסבול", אמר. מה שכאב לו יותר מכל היה, שגם אשתו, אביו וילדיו נהפכו למטרה לחיציהם של החוגים החרדים בעיר.

במקום וינצקי יצאו בשבוע הקרוב לקנדה שני חברים אחרים מסיעת הליכוד. הם אינם דתיים ואיומי ה„חוגים" אינם מפחידים אתם. מהחזית הדתית לא יצא איש. כרטיס אחד יוחזר אולי לקנדים.

„מה שהיה נורא בלחצים שהופעלו עלי זה שגם המתנגדים שבין הדתיים (והוא סירב לנקוב בשמם) נגררו אחרי הקיצוניים", אמר ראש סיעת הליכוד, אחרי שהודיע על ביטול הנסיעה. „אני האמנתי שיש דתיים נאורים, שנפשם בוחלת במאבק הנואל המתנהל ברחובות פתח־תקווה נגד ראש העיר שלה: נוכחתי לדעת שהקיצוניות נוגסת בציבור הדתי כולו".

דובר עירית פתח־תקווה אמר: „ביטול הנסיעה מסמל בעיני שלב נוסף בכניעה לטירוף הפנאטי. העיריה מצטערת על כך ומשתתפת בצערם של מבטלי הנסיעה".

סטירת לחי כפולה

מאת חגי אשד

מינוי ועדת חקירה משפטית לא היה מונע קיומה של חקירה משטרתית, אך משמעותה העיקרית של ההצבעה בממשלה היא – לא לוועדות חקירה משפטיות

את שתי ההצבעות בממשלה – שלשום ואתמול – צריך לחבר יחד. למרות שהן נערכו על שני נושאים שונים, יש להן מכנה משותף, שהוא העיקר ושלא יהיה אפשר להתעלם ממנו מכאן ולהבא.

שלשום נערכה הצבעה על ביצוע המלצה אישית של ועדת חקירה משפטית בראשות השופט העליון משה בייסקי לגבי מנהל בנק דיסקונט רפי רקנאטי. למרות האיום, או הכמעט־איום של נגיד בנק ישראל מיכאל ברונו בהתפטרות, הצביעו רק 12 שרים מתוך 25 בעד אישור דו"ח הכמעט־אולטימטיבית להטעות את רקנאטי מתפקידו. ההצבעה האת היה בה יותר בגדר מתן אשראי אישי למיכאל ברונו, שירש מצב אומלל לא באשמתו, מאשר המרכה בהמלצות ועדת בייסקי נגד רפי רקנאטי. אם זו איננה סטירת לחי לוועדת החקירה בראשות בייסקי הרי אין משמעות למלה הזאת ולהבדל בינה לבין סטירת לחי. הוא חיבה, ובדרך למחוק מן המילון את שתיהן, גם את המילה סטירה וגם את המילה טפיחה.

אתמול נערכה הצבעה שמשמעותה העיקרית היתה שוב הצבעה על עצם הנורך בשירותיה של ועדת חקירה משפטית. ושוב קיבלה ההצעה הזאת סטירת לחי. רק 11 מתוך 25 חברי הממשלה הצביעו בעדה. וזאת – אף על פי שהאלטרנטיבה של חקירת משטרה יכולה להיות רעה יותר. זו הצבעה שפירושה – רק לא ועדת חקירה משפטית.

גם היועץ המשפטי לממשלה יוסף הריש הגדיר בלשונו הקולעת את ההחלטה שעמדה בפני הממשלה כברירה בין סקילה ושריפה.

עד נהוה ונזכיר כי נושא באחריות לכך שהממשלה נקלעה לברירה כזאת, ברירה בין סקילה לשריפה. ועוד נלקק הרבה פצעים לפני שנוכל לערוך את החשבון הכופי של הנזקים שנגרמו למדינת ישראל בגלל ההחלטה של הועץ המשפטי הקודם לפנות אל המשטרה בהוראה לחקור את אנשי השב"כ. כך נוצר המילכוד שבו יודע איך ומתי ניחלץ מבנו. ואל יספרו לנו בעליית שלא היו דרכי חקירה אחרות, שאינן בגדר שריפה או סקילה. היועץ המשפטי הקודם הוא שהחליט לחסום את הדרך אליהן. עכשיו יהיה צורך בהרבה הוסיה, אורך רוח וחוכמה כדי להצליח להיחלץ מן המילכוד הזה של חקירת משטרה במקום כל חקירה אחרת.

פתאום כולם נזכרים באנשי השב"כ ובפגיעה הקשה בהם ובשירותם על־ידי העמדתם לחקירת המשטרה. מי גרם לפגיעה הזאת אם לא היועץ המשפטי הקודם ובודת עוזרתו? היה צורך לעשות כל מה שאפשר, כדי להקטין את הפגיעה הזאת. ואולי יש כל מיני אפשרויות כאלה. וזאת בתנאי שכל שופכי דמעות התנין על מר גורלם של אנשי השב"כ לא הפכו סוב את עורם ולא עמדו על דמם של אנשי השב"כ בריצוי הבכי. בחקירה הקשות והמהירות ביותר נגדם.

ש מידה רבה של צביעות בטענות הבוטמעות עכשיו נגד חקירת המשטרה, שהרי נאמר במפורש כי מינוי ועדת חקירה משפטית לא יבטל את הצורך בחקירת משטרה ורק דחה אותה לאחר מכן. חקירת המשטרה הפכה לבלתי נמנעת מהרגע שצוקן זמרד הגיש לה את ההודאה לחוקר. הברירה האמיתית היתה לא בין סקילה לשריפה, אלא בין רק שריפה (חקירת משטרה) לבין גם זה וגם זה, בה אחד זה – קודם סקילה (ועדת חקירה משפטית) ואחר כך גם שריפה (כאמור, חקירת משטרה). עכשיו תהיה רק שריפה ורחה צורך לאחר ולהגביל אותה ככל האפשר.

יהיה צורך להקים בהקדם את הוועדה שתפקידה לבדוק ולהמליץ על נהלי העבודה של השב"כ ודרכי הפיקוח המדיני עליהם. גם ועדת המשנה של ועדת החוץ והבטחון העסוק בכך מעכשיו באורח אינטנסיבי. הפעולה הבו־זמנית של שתי ועדות אלה צריכה לאפשר צימצום וקיצור הקירת המשטרה ככל האפשר, חקירה שעניינה אך ורק בחקירת מה שקרה בעבר ולא בתיקון הכבב לעתיד. הדגש על העתיד היה צריך להיות הדגש האמיתי והעיקרי מן ההתחלה של סיפול בפרשת אוטובוס 300 והקירותיו האומללות.

ההחלטת הממשלה על חקירת המשטרה בפרשת השב"כ היא החלטה רעה, שעלולות לגרוע ממנה תוצאות רעות מאד, אבל בנסיבות שנכפו על הממשלה היא היתה הרע בביעוטו. ביתר דיוק – היא יכולה להיות הרע בביעוטו אך כל מיני גורמים ציבוריים ומשפטיים לא יחדשו עכשיו לקיים הקירה מטעפת ומטוסכת ככל האפשר ולא יוכו אותה בהרלפות סלקטיביות בלתי־פוסקות. תוך זמן קצר ביותר נוכל לדעת מי באמת האג את דאגת השב"כ ומי רצה לעשות בו שימוש לגיגוח פוליטי ואישי, כדי לגרוף את המשך קיומה של ממשלת האחדות הלאומית. מי שמתנגד לקיום הדיאלוגיה צריך לומר זאת בגלוי ולא צלה נסיונו להטות רצון זה באמצעות מסע הדלפות ולחצים על המשטרה בפרשת השב"כ.

מי שנדרש עכשיו להשבון נפש בעניין הריסים כל אלה מסיימים לוועדת המשפטית מה כל סלחוניה והתעפרותה. כל אחד מהם צריך לראות את עצמו כבר עכשיו את סטירת הלחי הכפולה שהונחתה על חוק ועדת החקירה המשפטית. על ידי ממשלת ישראל – המשקפת בהרכבה את יחסי הכוחות הפוליטיים במדינה ובכנסת. אל להם לאנשי הזרוע המשפטית להציב את עצמם מול רחשי ליבו העמוקים ביותר של העם בחלקו הגדול – בין אם זו מחציתו, בין אם קצת יותר או קצת פחות. עימות כזה מסוכן לשלטון החוק ולמשטר הדמוקרטי כולו בטווח הארוך. ועדות החקירה המשפטיות מיצו את תועלתן הן נדחות על ידי רוב הציבור כגופים שלא עשו משפט צדק אפילו פעם אחת. לא ועדת אגרנט שהטילה את כל כובד האשמה על המחדל של מלחמת יום כיפור על „דדו" וגרסה סרק בבחירות הבאות אפשר יהיה למצות את הדין עם הדרג המדיני. העם דחה את ההמלצה הזאת ומיצוי הדין עם הדרג המדיני נעשה מייד – ולא בקלפי, בהתפטרותו המיידית של נשיא דיין ובולדה מאיר.

ועדת כהן הטילה על אמ"ן וראשו את כובד האשמה על ההסתבכות בלבנון – ולא חשוב מה היה הניסוח המדוייק של דבריה. וזאת – במקום להטיל את האשמה על „המוסד", שהוא שנשא באחריות העיקרית להסתבכות. וזאת רק משום שראש „המוסד" התחלף זמן קצר לפני פרסום ההמלצות. כך לא עושים צדק וכך לא דואגים שהוא יידאה. על אי הצדק שבהמלצות „ועדת בייסקי" כבר נאמר כל מה שאפשר לומר. לבסוף הפכה „ועדת בייסקי" לבעייה בעצמה, במקום לפתור את הבעיה שלמען פתרונה היא הוקמה. אפשר לצדוק למאזן הענגם את „ועדת עציוני" שהבטיחה למורי ישראל מכל משמני הארץ. הכל מגיע להם. רק השאלה מהיכן יינתן להם כל מה שהבטיחה להם ועדת עציוני, נשארה פעורה לרווחה עד עצם הימים הללו.

המלצות „ועדת עציוני" מבחיסות את הכסכוסל הגדול הטמון בכל התערבות של הזרוע המשפטית – גם של בג"ץ – בעניני מינהל ומימשל. זהו המיכשול של ההפרדה בין סמכות לאחריות. אנשי הזרוע המשפטית לא נושאים באחריות לביצוע המלצותיהם. הם נהנים ממלוא הסמכות להמליץ הכל ומיד. מי שצריך לבצע את המלצותיהם ולשאת באחריות לתוצאות הביצוע – זוהי הממשלה, שדיה כבולות וקומתה מתגמדת. טוב וטוב.

חכמי החוק והמשפט בישראל הייבים לערוך חשבון נפש נוקב על הסם לסוסרות הטלטון בישראל ולנסיא המדינה, שהוא סמל הרינונות שלנו. כל הרשויות צריכות לקיים את טלטון החוק בישראל, בתלוקה נכונה ומאוזנת של הסמכות והאחריות של כולם יחד. לא תגדל זרוע אחת על ידי הקטנת יתר הזרועות. לא יגבה מכמה של רשות אחת על ידי התכבדות בקלונן של הרשויות האחרות. כראי שהפרופסורים למשפט באוניברסיטאות יתנו דעתם על הסוגיות הללו. בראש פתוח ובלי דעות קדומות. שכבר קנו שביתה בראש בכה בהם.

הרגשה רעה

מאת טלי זלינגר

האופן שבו עטו גורמים משפטיים בצה"ל על עבירה שעבר קציין, מעורר חשש שהפחד מאגרופי הציבור והתקשורת משבש את שיקול דעתם

הציבור, מתלוננים בימים קשים אלה בצה"ל, כבר לא אוהב את הצבא, והתקשורת איננה מפנקת את חייליו. ואכן, גדמה שהרומן עם־ישראל – צה"ל כבר מזמן איננו מה שהיה. עכשיו, כנראה, הגיע שלב הנזקים. נזק לדימוי ונזק לתיפקוד והרגשה רעה בשני הצדדים.

בצה"ל יש כנראה מי שבבהל מאימת הציבור. הצבא הוא כיום פחות פרה קדושה והרבה יותר שק איגרוף. צה"ל, מצידו, מספק לא מעט סיבות עוכות להתכתשות. התקשורת. פתוחה מתמיד, איננה חוסכת מצרכניה את זכותם לדעת, ובמערכת הצבאית מגיבים ותגובתם נראית לפעמים כמו היסטריה או לפחות כמו פידבוסים לא מתואמים היטב. בחרים להסתיר שערוריות או בחרים שלא להגיב, ובכך פודצים סכרים של שמועות, חלקן זדוניות. לעתים בחרים להקרים רפואה למכה, אלא שבתור רפואה נותנים מנת־יתר עד שהחולה מת.

יתכן ש„פרשת השבוע", כמו שהיא מופיעה בכותרות בעניינו של תת־אלוף מטיים, החשוד שנטל שוחד מנהגו, היא מקרה מבחן מובהק לסוג התגובה האחרון שמגינו כאן. אל תגיבת החבטות בקציני צה"ל, שתדמיתם נשחקת בליי־הרף, הצטרפו באורח פארדוקסלי כמעט, קרבנות השחיקה הזאת. מתוך החשש מפני האגרוף הבא בשק, נדמה שגורמים משפטיים ואחרים בתוך המערכת הצבאית החליטו לשחק „קרשים מן האפיפיור". שכן ניין מדוקדק בתיק התלונה נגד התא"ל, שעל־פי פרטומים „נחשד בשוחד" ושעל־פי עתון אחר אף נשפט על סעיף זה, מלמדת שלא מיני ורק מקצתו.

קצין בדרגת תא"ל לקח בתום־לב הלוואה מפיקודו, הנהג האישי שלו. הלוואה בשקלים, צמודה לדולר, למשך שנה. מעשה לא נבון, לא זהיר, פותח פתח לסחטנות, אם הנהג המלווה הוא אישיות סחטנית, שלא לומר פלילית. סעיף האשמה שעליו נשפט הקצין בדין משמעתי היה „התנהגות שלא בהתאם לפקודות". המלה „שוחד" איננה קיימת בגליון האישום. צבא ההדיר בקסנות כבגדולות איננו נותן למערכת המשפטית שלו לעבוד לסדר־היום על כגון דא. ואמנם, משגודע הדבר, חובר על הליך משפטי. לא בגין גנילת שוחד, אלא בגין התנהגות שלא בהתאם לפקודות. אמנם אין הנחייה מפורשת שלא לבצע סרנסאקציות פינאנסיות בין פיקוד למפקד, אבל יש נוהג בעניין זה המושתת על השכל הישר ועל אתיקה אינסטינקטיבית. נעשה מעשה לא טוב, לא היה פשע.

האופן שבו עטו הגורמים המשפטיים בצה"ל על הפרשה מעורר חשש שהפחד מאגרופי הציבור והתקשורת שיבש במידת מה את שיקול־הדעת לגבי חומרת המעשה וחומרת התגובה. האופן שבו עטו על הפרשה כמה מעמיתינו בתקשורת מלמד אולי שההרגשה שצה"ל וקציניו משמשים כיום מטרה נוחה לחיצים אינה פראנויה, ומי שחש כפאראנואיד איננו בהכרח זה שאין לו באמת אויבים. צה"ל צריך להישמר מלתת סיבות להתעמר בו, אך עליו גם להיזהר מלנדב את חזהו רק כדי להשביע את הרעב לאגרופונות.

שיקול־דעת נקי מ„מה יגידו" של המערכת המשפטית יכול לאזן את המגמות החזרמים ויכול לחסוך, אם לא שגה, סיבות נוספות להלעיג על הצבא, שהוא כבר איננו מה שהיה פעם.

ה־12 בעקבות ה־11

מאת שבח וייס

אם פרשת השב"כ תגלגל אותנו להקדמת הבחירות, עשויות התוצאות להיות דומות לאלה של יולי 1984, כשאי־אפשר היה לכונן שלטון חוקי בישראל אלא באמצעות ממשלת אחדות.

הכנסת ה־11 מייצגת ללא ספק את המשבר העמוק שנקלעה אליו המערכת הפוליטית של ישראל וכזאת תהיה גם הכנסת ה־12. סממני המשבר הם אלה:

● הדעד מפלגה דומינאנטית. סביבולתה הרכיב קואליציה של בעלות־ברית או למסול בכוחות עצמה. מפא"י מאז שנות ה־30 ועד 1965, ואמ"כך המערך הקמן בין 1965–1968 והמערך הגדול עד 1977, הצליחו לייצב את השלטון בישראל ולתת לו תנופה בכל תחומי הפעילות הפוליטית והחברתית. מאז 1977 וביתר שאת מאז הבחירות לכנסת ב־1984, אין עוד מפלגה דומינאנטית בישראל. הטלטון נע בטטח־הפקס־הקואליציוני שבין שתי מפלגות גדולות.

● [illegible] גוש המערך וגוש הליכוד, שתהום אידיאולוגית ומנטאלית פעורה ביניהם. מכאן הקושי להגיע למידה של הסכמה־לאומית שתאפשר לפרוץ פרצות נחשוניות בתחום המדיני. המפלגות זו היא מידשם ברוק לשיתוק ולקי או מלא.

● הפתקת מוקדי ההטפעה והכוח במחנה הדתי מן המתונים לחרדים והתגברות המתח בין דתיים לחילוניים עד להשתררות אווירה דחוסה ועויינות גלויה. הדבר מקשה על גוש המערך להבשיר קואליציה אלטרנטיבית בנוסח „הברית הדיסקוטית" בין מפא"י למפד"ל, ברית שייצבה את השלטון בישראל כשני דורות.

● נסיגה בתהליכי האיחוד הפוליטי בין מפלגות ותנועות קרובות. בין 1965 ל־1973 היה בישראל מעבר אורגני ממפלגות קטנות לגושים פוליטיים גדולים. מפא"י, אחדות־העבודה ורפ"י, הקימו את מפלגת העבודה וצידפו את מפ"ם למערך גדול ומשותף, הציונים הכלליים (בדמות המפלגה הליברלית) הקימו יחד עם תנועת החירות את גח"ל (1965) ואחרי יותר ביידפו אליהם מפלגות קטנות כמו „לעם", המרכז החפשי ועוד, וכונגו את הליכוד. כזה היה התהליך בין 1965 ל־1973. לאחרונה התפלגה החברה הישראלית למפלגות רבות ובכנסת ה־11 מתקיים ריסוק אברים פארלמנטרי – 15 סיעות מקוריות, ובפועל 16–17 סיעות (מפ"ם פרשה מן המערך ו„מרשה" התפצלה לסניפים).

ביום אין סימנים לתהליכי גיבוש אלא להיפך, יש אותות של ממש להמשך מגמות הפיצול. הימין, שבין 1965 ל־1973 הצליח להתגבש לליכוד, נקלע לתהליך של פיצול – „התהיה" ו„כך" מכרסמות בו. אולי בנסיבות אלה, כאבו יש ליכוד פוטנציאל של כ־40 מאבדים ועליפי כל סקרי דעת־הקהל), ,ימצאו בקרב הליברלים הכוחות הדרושים לפירוקו והביטול הסכר מ"ל. תנועת החירות שבחלשה וכמרסמת בה שתי מפלגות ימניות לאומניות, [illegible] הליברלים בעשיר, לא כרוה ולא קין שפך של ייצוגו.

באגפה השמאלי של המפה הפוליטית תלכים ורבים סימני הרתיעה מפני איחוד. בשמאל עדיין לא הגיעו להסכם וספק אם מפ"ם, רצ"ב וחלקי „שינוי" (קבוצת ורשובסקי) יזכלו לגבור על קשיי התקשורת ביניהם. אם לא ישתנה חוק הבחירות ולא יגדל מחסום אחוז־החסימה, יתייצב השמאל לקלפי מפוצל לשתיים־שלוש קבוצות. עניין זה כשלעצמו אינו מסכן את המפה הפוליטית, שכן במאוחד או במפוצל יהיו מפלגות אלה קואליציות בראשות המערך – ברור שהן אינן באות בחשבון לקואליציות של אחדות לאומית – כך שמרחב התימרון הקואליציוני שלהן מוגדר, ברוך ומצומצם עד מאד. אם יימשכו המגמות הללו, עשויה המפה הפוליטית של ישראל להצטייר, במובנים מסויימים, כמו המפה של שנות ה־60. תהליך זה איננו בהכרח שלילי, על כל פנים אין הוא

(המשך בעמוד 8)

חברת החשמל, הסיבוב הבא

מאת יוסף מיכלסקי

בסיכסוך הנוכחי בחברת החשמל מופיעות לא רק בעיות כלכליות – כסף – אלא גם אלמנטים פוליטיים

„עוד לא קרה בתולדות המדינה שעובדים אולצו להחזיר לקופת האוצר חלק משכרם. בוודאי לא שכר ששולם להם בטעות שנה מכות הסכם שהתמו עליו כל הגורמים המוסכמים לחתום עליו. אם רוצים להפיל אותנו על הברכים, נהשיך את המדינה", במילים אלה הגיב הסבוע יו"ר ועד עובדי הצפון בחברת ההשמל, אשר כהן, על הדיעה שדירקטוריון החברה עומד להתכנס ביום חמישי זה, 17 בחודש, בגלל הודאת רשות החברות הממשלתיות להפחית רטרואקטיבית, 4.5% משכר עובדי החברה מאפריל 1985. הניכוי יתבטא, בחיסוב שנתי, במשכורת וחצי לכל עובד. יו"ר המוכירות הארצית של העובדים יורם אוברקוביץ נקט לשון מתונה יותר, אך גם הוא איתן בדעתו שלא להסכים לניכוי. על עניין זה הוכרז סכסוך עבודה. המועצה הארצית של העובדים הסמיכה את הועד להפעיל עיצומים, בהתאם לרצונו, בלי להודקק לאישורים נוספים מצדה. הנסיון מלמד שנוסחה זו היא מירשם ברוק לעיצומים חריפים ביותר. יצויין שתוקף תקופת הצינון מעת הכרזת הסכסוך יפוג היום, ביום שלישי, 15 ביולי.

בזמנו, כאשר נחתם ההסכם בדבר מתן התוספות לעובדים, הסכימו הכל שהעובדים יקבלו מה שקיבלו. הפרשה התעוררה מחדש בגלל תביעת ועד העובדים של בתי־הזיקוק לאשר לבוטריו אותן הטבות שניתנו לעובדי חברת החשמל. עכשיו, בדיעבד, התעורר האוצר ומנסה לפרש את ההסכם פירוש שונה. עכשיו הוא מנסה להחזיר את הגלגל לאחור. לנכות משכרם של עובדי חברת־החשמל ועל־ידי כך למנוע מתן תוספות דומות לעובדי בתי־הזיקוק, והדרך לעובדי כל החברות הממשלתיות.

ב־1984, כאשר נחתם ההסכם, איש לא העלה על הדעת פירוש שונה. ההסכם נחתם אז בתום סכסוך עבודה ממושך וחריף בחברת החשמל, אחרי שביתה בת שבועיים, שהתבטאה בהפסקות חמורות באספקת החשמל. בגלל השביתה נשקפה אז סכנה לשלמות הציוד של החברה ואף לשלמות תחנות הכוח במדינה. הישיבה שבה דנו על סיום השביתה התמשכה עד שעה ארבע לפנות בוקר. ישבו בה נציגי כל הגורמים שנגעו לדבר ומשתתפיה זוכרים שנקשר קשר טלפוני עם שר האנרגיה דאז יצחק מורדי, ששחה אותה עת בקולומביה, והוא נתן הסכמתו להסכם המוצע. גם מנכ"ל משרד האוצר דאז, ניסים ברוך, אמר „אמן". על מסמך ההסכם חתמו, כמקובל, נציגי העובדים, נציגי הנהלה ונציגי הסתדרות. כיום מתנערים הגורמים השונים מהאחריות להסכם ו„משאירים את הכדור" רק בידי אלה שחתמו.

בהנהלת חברת החשמל וכוועדי העובדים של החברה תשמע את הטענה, שהמתרחש אצלם דומה למה שהתרחש בפרשת השב"כ, דהיינו: „הדרג המדיני מתנער והדרג המבצעי צריך לשלם את המחיר". מעבדת האוצר מתקבל הרושם, שמיטת מגנה לסבך את הענייניים. העובדים קיבלו, מאוקטובר 1984, תוספת שכר של 1.5% בחודש, במסגרת הסכם העבודה לשנים 1984/86, והוא היה על בסיס שנתי ולפי הישוב שנתי. את התוספת, המצטרפת ל־18 אחוז לשנה, הם קיבלו בסוף 1984 בשלושה תשלומים של 6% לחודש. בידיעת משרד האנרגיה הסכימה ההנהלה להמשיך ולשלם לעובדים תוספת חודשית בשיעור דומה לזה ששולמה להם ברבע האחרון של 1984. כך תפחה התוספת החודשית הצמודה של 1.5% הגיעה ל־6% בחודש. האוצר „התעורר" פתאום, ערער על ההצמדה הזאת. ודרש החזר של 4.5%.

מנכ"ל משרד האנרגיה ד"ר נתן ארד הסביר לי, שמשרד האנרגיה הסכים עם הגרדתו של שר האוצר החדש, כי התוספת היא חריגה ויש להחזירה, אולם משרד האנרגיה הציע לפתור את הבעיה במסגרת פעולות של ועדה בין־משרדית (בהשתתפות נציג הנהלת חברת החשמל), הבודקת את המצב בחברה ועומדת להציע אירגון־מחדש של מבנה השכר של עובדיה. ו„הבעיה היא מאוד מסובכת וצריך להכניע מלזעזע את מערכת חברת החשמל. הצענו עליכן לפתור את בעיית התוספת החריגה כך בכך עם ביצוע האירגון־מחדש", אמר ד"ר ארד. אף־על־פי־כן, מייד עם הקמת הוועדה, שיגרה רשות החברות הממשלתיות לדירקטוריון חברת החשמל הודאה לבצע את הניכוי אף שנציג הרשות, שהיא גוף של האוצר, הוא חבר באותה הוועדה. כאילו התכוונו לבקש שכן על המדורה.

התרשמותי האישית היא, שחוץ מהבעיה העקרונית־הכלכלית יש כאן בעיה אישית: קבוצת פקידים באוצר מעוניינת לגרום כאב־ראש לשר הממונה על חברת החשמל, משה שחל. נטיה זו בולטת אצל אנשים שכיחנו בתפקידים בכירים במשרדי האנרגיה והאוצר אך מילאו פיהם מים בזמנם. לאחר שעזבו את משרותיהם החלו לגלות „תקיפות". למשל, ח"כ אוריאל לין, מי שהיה מנכ"ל משרד האנרגיה הרים את הדגל של המלחמה ב„חשמל־חינם" רק אחרי שפרש מתפקידו במשרד.

נכון היה עושה הדירקטוריון אילו דחה הכרעתו בנושא זה השנוי במחלוקת, וסוב היו עושים משרדי האוצר והאנרגיה, אילו איפשרו לוועדה לפתור את הבעיה.

הסכנה היא שבגלל חישובים „פוליטיים" ריבויות בין נציגי המפלגות המרכיבות את הקואליציה יספסו כולם על עץ גבוה ולא יוכלו לרדת ממנו. בסופו של דבר, בידוע, משלם המיסים הוא שיסבול.

מרדכי הנסים. שר אחד לא העביר לשר שני

אוראן 32

החל מ־ 15.7.86

במחיר מבצע 293.50 ש"ח לטון מוצר

יותר ביצע

N: 32° (במקום 28°)

יותר אנקה

הגדלה ב־40% בחלקה של החנקה מכלל החנקן בדשן.

יותר כלי

91.7 אג' לק"ג חנקן (במקום 96.3 אג')
במסגרת מבצעי ההנחה "דשן בעונתו".

ובתנאי המכירה הנוחים של
דשנים וחמרים כימיים בע"מ

לקבלת פרטים ולייעוץ פנה לצוות השדה שלנו,
או למחלקות אגף השיווק (טל 04-748254 5).
להזמנות במפעל (04-748261; 04-748253)
ובכל תחנות המכירה.

דשנים וחמרים כימיים בע"מ ת.ד. 1428 חיפה 31013

צוות פרסומאים

מכתבים למערכת דבר

בין דתיים לחילוניים

מאחר שבמקומי קשה להשיג את „דבר" לכן רצה אני להגיב ולו במאוחר על מכתבו של א. מרדי (ס"ז אדר ב').

הנני אדם שדילג על „הפער בין דתיים לבין חילוניים" ומשנאה כלפי „הציבור הדתי" עברתי ברוך השם לאהבה – לא רק אל „הציבור הדתי" אלא לאהבת כלל ישראל. ייתכן, שלו כתבתי לפני כחמש עשרה שנה, הייתי כותב מכתב דומה לשלו. גם אני חשבתי שהציבור הדתי הוא מיעוט, שקיימת כפיה דתית, שההלכה היא מיושנת, שהאדם הדתי אינו חושב רציונלית וכדומה – כל אותם דברים שהעלה במכתבו. אולם, בעזרת השם, חציתי את „המחיצות העבות" שהפרידו ביני לבין „לומשי השחורים" והצצתי לתוך עולמה של תב"ד.

וכאן גיליתי כמה דברים שעשו את ה„חורים" הראשונים בהשקפת העולם ה„מוצקה" שלי:

א. ראיתי אהבת ישראל בלי מרכאות. ב. ראיתי שמחת חיים (ואז הבנתי שלשמחה אמיתית אפשר להגיע רוזוקה כשיודעים למה חיים).

ג. למדתי וגיליתי לראשונה שהתנ"ך אינו סתם ספר היסטורי או לקט של חוקים עתיקים וגם לא אמונה עיוורת בלתי־רציונלית, אלא יצירה אלוקית המלאה מחשבה עמוקה, כשמאחורי כל מלה מסתתר־החלק הפנימי, הנסתר שבה. ומצד אחר הרגשתי תענוג נפלא מכל רגע של לימוד, ובפרט לימוד ספר „התניא" – המסביר וחודר לעומקו של מלות התורה ומגלה את תכלית כל הנבראים בעולם ומאירך מעין מרירות על שכה הרבה שנים למדתי תנ"ך ואף פעם לא נתנו לי לחוש את הטעם המתוק הזה שבלימוד המקורי (כפיה אנטי דתית?...).

ד. מהרגע בו „חזרתי בתשובה" ועד היום לא ניתקתי קשר עם „הציבור החילוני" ומהפגישות היומיומיות עם „הציבור" הנ"ל. נוכחתי, שאין בכלל דבר כזה „רוב חילוני". אין בכלל מושג של „יהודי חילוני". כל יהודי הוא דתי. השאלה היא רק עד כמה. אצל אחד זה יתבטא בכשרות, טהרת המשפחה, מזוזה, ואצל האחר בצדקה, תפילין (לעת מצוא) ובית־כנסת בחגים ועד לאותו יהודי שמסתפק ביום כיפור בלבד ואפילו אותו יהודי „קומוניסט" אינו מוכן לוותר על ארץ־ישראל, נלחם עליה ומוכן למות למענה, כי בסתר ליבו מאמין הוא בפסוק „לזרעך נתתי את הארץ הזאת" ובעצם כולם מאמינים באלוקים. רק חסר להם ידע מהן המצוות המעשיות ולשם מה, למה אסור ולמה מותר וכו'.

את כל זה למדתי או כאשר אני קורא ליהודי להניח תפילין או בשעת הרצאה לפני נוער או מבוגרים, בין אם זה בשעת זיכוי יהודים במצוות כגון לולב, משלוח מנות, מצה וכיו"ב או בעת ביקור בצה"ל של צעירי חב"ד להעלאת המורל בקרב חיילי צה"ל ועוד.

הידע א. מרדי שמיליון(!) יהודים מבל השכבות חתמו על עצומה הקוראת לתקן את חוק „מיהו יהודי" – שיהודי הוא מי שנולד לאם יהודיה או גוייר בהלכה?

רפאל חרותי
נחלת יר יצחק
קרית מלאכי

מלחמת תרבות

שריפת תחנות, דיסוס פרסומות, שריפת ישיבה, אזמים, הפגנות, הכאות. סממנים של הסלמה במאבק בין חילוניים לדתיים במדינת היהודים. הסלמה זו מרגישה בצורה שאין להתחמק ממנה, שהעם היהודי נמצא בעיצומה של מלחמת תרבות.

יש הרואים את מלחמת התרבות כמלחמה סביב הכפיה הדתית, או מקומה של הדת במדינת ישראל. עיקר המאבק מתחולל בין לגליסטים התומכים בשלטון החוק הדמוקרטי לבין אנשי הלכה הצופים אל שלטון הלכה תיאוקרטי. האם הכרעת המאבק הזה תפתור את הבעיה? האם הפרדת הדת מהמדינה תפתור את הבעיה מבחינת החילוניים? האם הפסקת משחקי כדורגל בשבת תספק את הדתיים? האם המאבק נסב רק סביב משאבי המדינה?

אבות הציונות בכלל, והציונות הסוציאליסטית בפרט, בעטו בדת היהודית. אלה אשר הקימו את המבנה בו אנו חיים, את מדינת ישראל, ניתקו מן הדתיות המזרח אירופית וקראו לעצמם „חופשיים". יסודה של מלחמת התרבות מדגש בשינוי של הגדרת הלא דתיים. מוגשים הפכנו לחילוניים. חופש הוא ערך בעל משקל ומשמעות. חילוניות היא אי־קדושה. מילולית יש בה אף מן ההריסות, הכורות. אנו, החילוניים, עומדים בחזית מול הדתיים, וביד רחבה מאומה, לבד מתסכול ושנאה כלפי הכופים הטפילים של החברה הישראלית, הציבור הדתי.

היהדות היא ביסודה תוקה, אוסף ציווים האמורים להסדיר את חיי החברה היהודית על כל היבטיה על בסיס מספר עקרונות־יסוד. כבר בספר בראשית פרק א', מתוך תיאור בריאת האדם שם, מתבסס עקרון השיוויון בין בני־האדם, זכר ונקבה, שנבראו יחידים, ולפיכך אין עליונים ותחתונים בין בני האדם. מכאן גם ניתן להבין את ערך חיי האדם באשר הוא, ודריפת השלום הנגזרת ממנו. גם העבודה כבסיס לחברה מופיעה בתורה ובכתובים לא פעם.

עשרת הדיברות הם ללא ספק יסוד החוקה היהודית. שבעה האחרונים אינם עוסקים באמונה אלא בציווים חברתיים. מצידת השבת, שהיא ההישג הסוציאלי הגדול ביותר שהושג אי־פעם על ידי חברה כלשהי, דרך שמירת מוסד המשפחה כתא יסוד לחברה, דרך לוחקי הנפש והסדרת יחסי האנוש החותמים אותם.

דומני, כי לחברה המודרנית אין זרות בתפיסת עולם זו, ומאבקו העיקרי של הציבור החופשי צריך להיות העמקת והבהרת היהדות הזו, החברתית. עשיית התפיסה הזאת לעיקר היהדות שלנו, כשהיא מגדירה לנו משמעות יהודית ברורה, ולא תיאולוגיה ימי־ביניימית.

במקביל למאבק הפוליטי נגד הסחטנות הדתית ביומיום, יש לכסס ולהרחיב את מאבק היהדות החופשית ביהדות הרבנית. במקום ירושלים דליסא עלינו לבסס את ירושלים דישראל, זו של היהדות הציונית במאה זו ובאלה שתבאנה.

יוחאי בנקלר
קיבוץ שיזאפ

אין נמשל למשל

חנה זמר, הדורשת ועדת חקירה, הזכירה במאמרה („דבר" 4.7) גם את פנחס לבן כתימוכין לטענתה, כי שמיר צריך ללכת. ובכן, מדע הלך לבן? הוא הגיע לתפקיד שר הביטחון אחרי התפטרות בדגוריון. יחסיו עם משה שרת – שהיה אז ראש ממשלה – היו מעורערים. הוא הדין לגבי יחסיו עם הרמטכ"ל דאז, משה דיין. ממילא מובן, כי בפרוץ המשבר לא היה מי שיתמוך בו, והוא פוטר. איזה דמיון יש כאן ליצחק שמיר?

ואשר לוועדת חקירה: האם מוכנה חנה זמר, ואלה התומכים בדעתה, לקחת על מצפונה את הרס המדינה הזאת כדי ש„הצדק" יצא לאור?

עודד כהן
עין־הורוד, איחוד

המטרה – ביום – בזבוז?

זאת מוסכמה ישנה שאינה מוכחת כלל ועיקר:

מודל שפותח בטכניון לפני שנים אחדות מראה, שהמטרה בשעות היום מהווה פיצוי להתאורות שהיתה נגרמת ממילא על ידי הצמחים (דשא) בשעות היום החמות. על כן אין הבדל ביעילות נתינת המים בין יום ללילה. גם נסיון שדה מעשי רב שנים מראה את זה.

ההבדל בין המטרת יום ללילה הוא בכך, שבלילה, בדרך כלל, אין רוח ועל כן פיזור המים על פני השדה טוב יותר בלילה. אך זה אמור בשדות פתוחים ולא במדשאות בקיבוץ וכו'.

יוחאי שלם
יגור

גם ידיד, גם אציל

בנק דיסקונט לישראל בע"מ הוא בנק פרטי ואבטיפוס לתרומת הכלכלה הפרטית והיהדות הספרדית לבניין הארץ, תוך קשר הדוק עם המוסדות הלאומיים בתקופת „המדינה בדרך" ומדינת ישראל. אחד מביטויי גישתו זו הוא יחסו לשלטון המקומי שכל האזרחים זוקקים לו בחיי יום יום שלהם.

בהקשר זה יש לספר למען ידעו את הדבר הבא: בבוקרו של יום השישי המפורסם שבו הוכרז אחה"צ הפיתות הגדול של שנת 1962 – „פיתות אשבול" – קיבל „אוצר השלטון המקומי בע"מ" פיקדון מבנק דיסקונט למתן הלוואות לרשויות מקומיות בסך של מיליון וחצי לירות דאז, והפיתות עלול היה למוטט לחלוטין את המוסד הבספי הקטן. ראשי השלטון המקומי דאז, פנחס רשיש ז"ל ומורכי טורקיס יבלח"א לא ישנו עד שבאו ביום א' לדני רקנאטי ז"ל בנושא הינו בדרך" ומדינת ישראל. אחד ז"ל הרגיעם ונטל הדבר על עצמו. חיקי השלטון המקומי לא ישכחו התנהגות אצילה זו.

י. שיין
גבעתיים

שפיטת השב"כ – בכיה לדורות

בלהט הקרב ובאש החזית, כאשר מפקר חייב להחליט החלטות למיניהן בשבריר השניה – וזו שאלה שהיא בדרך כלל שאלת „חיים או מוות" והכרעה זו היא די גורלית, הרי אין להשוות את השיקול באותו עניין כשמפקד זה יושב ניצוח במשרד ממוגז עם צוות חשיבה.

המדובר הוא כמובן, בנושא התורני היום במדינה – ראש השב"כ. אין ועדה ואין כל שופט היכולים לשפוט אותו לכף זכות או לכף חובה מכיוון שכל שיפוט יהיה לא צודק ולא הוגן.

לדעתי, אם אותם הגורמים יחליטו בכל זאת להיגרר ללינץ' הנעשה במדינה, הרי זה יביא לאבדון של העם והמנהיגות: אם חס־וחלילה ידונו את ראש השב"כ לכף חובה, הרי פועל יוצא כי כל מפקד אשר יצא עם חייליו לקרב או פעולה מצטרך להצמיד לעצמו יועץ משפטי אשר יחליט בעבורו אם הוא עובר על החוק או לא ואז נראה כיצד יידאו פני הדברים.

בהקשר לאותם אנשי השב"כ אשר עוררו את הבעיה, אספר בקצרה על „מקרה". שומר לילה הודיע בבוקר לבעל המפעל, כי ראה בחלומו שלמחרת היום ישדדו אותו. ניגש בעל המפעל, נתן לו מתנה יפה ופיטר אותו מעבודתו. לשאלת השומר מדוע הרי היצלתי את חייך. ענה לו בעל המפעל: על זאת שהיצלת את חיי אני נותן לך פרס, ובאשר לחלומותיך בזמן השמירה על זאת אני חייב לפטר אותך.

הנמשל חייב להוות פסקדין כלפי „יפי הנפש" מהשב"כ.

הנני מתריע בזה על הצעדים האמורים להיעשות, כי הם יהיו בעוכרינו לדורות!

אליעזר גלס
רמת גן

על הרצון להיות עיוור!

בקודאי את מכתבו של יוסף ארגמן מקיבוץ חניתה („דבר" 28.5), לא הופתעתי וגם לא נדהמתי, אלא שנתחזק בי הצורך לפעול ולשנות דברים מסוג זה.

כמדריך ב„חטיבת בני הקיבוצים" אני חרד לעיוורון ולחוד־צדדיות אותה מייצג יוסף ארגמן. במכתבו מוצג עולמנו בשחור ולבן, כמו בסיפורי ילדים, או לחלופין במערבון.

„הילדים היהודים מקבלים לרוב חינוך קוסמופוליטי, הומניסטי ודמוקרטי, לאהבת הזולת והזרים, חינוך למזוכיזם לאומי". „לעומת זה, אצל הערבים הגרים בתוך ארצנו החינוך הוא לאומני קיצוני בהדגשה של עליונות וגאווה לאומנית גזענית". מתוך דברים אלה יוצא ארגמן במסקנה, ש„כל מעשה תוקפנות נגד עם אחר, למצוחה ייחשב להם".

אני מקווה חבר ארגמן, שאכן בדקת את דבריך, ואתה סמוך ובטוח, שזהו החינוך „בכל ארצות ערב" ובנוסף לכך אומר לך ש„טובים" ו„רעים" יש במערבונים. אנחנו חיים בעולם מורכב יותר, שבו בין השחור והלבן יש גם אפור. אותם מפגשים ערביים־יהודיים, שאותה יוצא נגדם הם דבר יפה, שוודאי אין בו כדי להזיק לעם ישראל אלא להיפך.

במכתבו של ארגמן מצויין, שאם עתיד עם ישראל יקר לנו (והוא אכן יקר לי מאוד), „אסור לנו להתעלם מכל זה בהכרזות פנאטיות על מפגשים, שיפתרו לנו את בעיות העימות ביניינו לבין הערבים השואפים להשמידנו".

דבר ראשון איננו מכריזים שום הכרזה, ואיננו מודיעים על כל חוג משותף שאנו עורכים אצלנו, או בכפר ערבי כלשהו, וגם איננו מזמינים צלמי עיתונות. לכן אני יודע היכן הן אותן „הכרזות פנאטיות". שנית, איננו יכול לדבר במכתב אחד על חינוך ערבי לאומני גזעני, וכמה שורות אחר כך לכתוב שכל ערבי באשר הוא ערבי שואף להשמידך. זוהי הכללה גזענית. האם נכונה א־פעם במפגש נוער מסוג זה שאתה שולל אותו בקיצוניות כזו?

ולבסוף אומר, שכאדם המדריך בתנועת הנוער של בני הקיבוצים, אני מודאג וחרד לתופעות כאלו ולהתבטאויות כאלו, ועתה הנני מכין גם את הנוער שלנו, שחלקו מדבר כך, וזהו אותו נוער, שאיתו עלי לעבוד ואותו עלי להדריך.

אין ספק, שתפוחים אינם נופלים רחוק כל כך מהעץ, ולכן עלינו להיזהר אם העץ מצמיח פרי באושים.

שחר שילה
ראש הנקרה

שפיטת השב"כ בכיה לדורות

אשר עוררו את הבעיה, אספר בקצרה על „מקרה". שומר לילה הודיע בבוקר לבעל המפעל, כי ראה בחלומו שלמחרת היום ישדדו אותו. ניגש בעל המפעל, נתן לו מתנה יפה ופיטר אותו מעבודתו. לשאלת השומר מדוע הרי היצלתי את חייך. ענה לו בעל המפעל: על זאת שהיצלת את חיי אני נותן לך פרס, ובאשר לחלומותיך בזמן השמירה על זאת אני חייב לפטר אותך.

הנמשל חייב להוות פסקדין כלפי „יפי הנפש" מהשב"כ.

הנני מתריע בזה על הצעדים האמורים להיעשות, כי הם יהיו בעוכרינו לדורות!

אליעזר גלס
רמת גן

טלוויזיה

5.30 „נאראפילד" – משפטי הכתר. פרק שלישי: „בחיק הטבע".
6.00 „יומנלת רגליים".
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 „יומלוויזיה" – פרק תשיעי: „מסמיק לעינים". הבידור הקל בטלוויזיה. החל בתשבצים, מופעי משחק, תחרויות שונות וראיונות וכלה במוסיקת הפופ. ביחוד זה משתלב על תכניות הטלוויזיה האחרונות מבחינת הזמן. השאלה היא אם בעתיד תהיה טלוויזיה מקום לתכניות נוספות מלבד הבידור הקל (תרגום ערבי–עברי).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „משפחה במבחן" – פרק שמיני: משחק באש.
8.30 בולבוטק.
9.00 מבט לחדשות.
9.40 מבט שני.
10.20 „מאגנום" –שם הפרק: מועדון מקולל. מאגנום מטיל ספק בשמועה, כי הקללה שהוטל קשיש מקומי על מועדון המלך קאמהאה גורמת את הדברים המוזרים המתרחשים שם. תקירתו מעלה, כי האדאי למעשים האלה אכן אינו מי שנחשד במקור.
11.10 קונצרט – "מוסיקת ליל קיץ". יצירות מאת ערית, סיבליוס, ראוול. קונצרט תוח כיפת השמים, בערב קיץ סקנדינווי שבו השמש אינה שוקעת. הקונצרט התקיים לרגלי מגלשת סקי מפורסמת באוסלו, ומשולבים בו פעלולי ספורט. מנגנת התיזמורת הפילהרמונית של אוסלו. מנצח: מארס יאנאנס.
11.45 חדשות.

(בשל העברת משחקי הכדורסל על גביע העולם בספרד עשויים לחול שינויים בלוח השידורים)

טלוויזיה לימודית

09.00 שעת כושר.
09.10 פרפר נחמד: מגן אדיר בחמצנה.
09.35 אליסה: פרק 13.
10.00 זה רק ויליאם: פרק 13.
10.30 חדרה. שידור חוזר.
2.00 שעת כושר.
2.15 המרוץ לצמרת של דודי קרניץ: סרט קלנוע באורך מלא.
4.15 קרובים קרובים: אין אהבות שמחות.
5.00 ערב חדש. מנחה רפי רשף.

רדיו

קול המוסיקה

07.07 אחה: הפזיזה „ירדלה" (ר. בנינגו / הפיל. הוצשונה: אחה: סויטה מתוך „ריזל" (תז. פלדלפיה / י. אורמנדי.

07.30 שחרית מוסיקלית – קודלי: קונצרטו ברוס בפה מג'ור, אופ. 6 מס. 2 (לוהקת קנסלנה / א. שפרה: היידן: קונצ' מנואטים („בלה מוסיקה" מרינה: ודר: רביעייה בפי מינור לכל־קשת (פ. צוקרמן / + חברי הזמן. הקאמ. האנגלית: רספיגי: סויטה מס. 1 של אריות ופחולות עתיקים (מנסרטין / ג. מרינו: מנצח קונצ'רטו בסי־רמבול מג'ור לכנור וחצ. ק. 191 (פ. שוקצ'ר / הסימפ. מנמברג / ה. פ. שניידט): בטהובן: אדג'ו במי־מול מג'ור למנדולינה וחצמורת (י. חוסם / הקאמ. מהידלברג.

09.30 קונצרט בוקר – מוצרט: מנטה בלה מג'ור, ק. 331 (א. ברנדל: רגר: וריאציה ופוגה על נושא של מוצרט (הסימפ. מנמברג / י. קליבוטן: ברהמס: קונצ'רטו מס. 1 בדה מינור, לפסנתר ולתזמורת נג. אפנ'ן / הפיל. הישראלית / א. עבלא: שומאן: סימפוניה מס. 1 בסי־רמבול מג'ור, „האביב" (תז. פלדלפיה הנרשה / א. עבלא: שטאנ: וריאציות אנג (ק. אראו, מנטרו).

12.05 מוסיקה קאמרית – פ. שטראוס: פרק רביעיית קרנות „רונדינו לציד" ורביעיית הקרנות של רמטלה: שוברט: שלישיית פסנתר בסי במול מג'ור, אופ. 99 (א. רובינשטין / ה. שרינג / פ. פורצ'ידה: בטהובן: סויטה לארבעה קרנות (רביעית הקרנות של רמטלה.

13.00 קונצרט צהריים – בזדרוף: סימפוניה מס. 2 (הפיל. הלאומית / ל. צ'קנאבוראן: ברהמס: קונצ'רטו לפסנתר וחצמורת מס. 2 בסי בבול מג'ור, אופ. 83 (הפיל. מברלין / א. גיללס / א. יומום: בסמוכון: רביעיית כלי־קשת ברדיראו מינור, אופ. 131 (רביעיית מלום משטנגרט).
15.05 מסדר התקליטים.
16.00 קונצרט מנחה – באך: „אנטת הפוגה" (תז. הקאמ. של ו. פ. פאיאר: ברהמס: רפסודיה בסול מינור (א. וייסנברג, פסנתר): ברוקנר: סימפוניה מס. 9 בדה מינור (הפיל. ניו־יורק / ל. ברנשטיין.

18.30 אנתחתא – בשידור חוזר אדנה קנגנסקי, בגל. בנדה: סונטה בדה מג'ור: י. סל: אינטרדה: מורטרי: סונטינה: הינרמיט: סונטה פרוקפייב: 3 קטעים: סלמה: „הבוקים".
20.05 עדב טוב – ברהמס: פתיחה טרגית (תז. רשה"ש / י. אסלינגר) שומן: אימפרומפטו מס. 2 בפה־דיאז מג'ור (ז. דלבוש).
20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו – התזמורת הפילהרמונית הישראלית / ה. ריליגנ מקהלת גשינגן משסטגרט, סולנים: כ. לאקי, סופראן / ב. שימל, אלט / א. באלדין, טנור / א. שמיט, בס הידן: מיסת תרמניה מס. 12 בסי מג'ור: מוצרט: רקוים.
22.30 פעם ועוד – יאלבינס: וריאציות לשלישייה גיטרה (שלישיית אמסטרדם) ותגונן שלוש פעמים.
23.00 ברק הבוקר עם רסיי רנסנס (ס.ח.).

רשת א'

11.30 השכלה ודעת לכל – קהילות ישראל: תוניסיה.
12.05 מצלילי המחרז בבקשתך.
14.06 תבניות לילדים – „פטר הבחור" – מאת לוים הדס: „ציסי ציסי בנג בנג" מאת אראן פלמינג: „מסיפורי המושב", „בעשה בגדי".
14.45 „אתול בשקי".
15.25 השכלה ודעת לכל – אנגלית לכתחילה: שעור מס' 22.
16.05 עם אנשים – עם גיטה (מיפרדילכו (ש.ט.)
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – תל־אביב, הדור הראשון, 1906–1936: תל אביב בתקופת העליה הרביעית.
19.05 שעור התלמוד – מסכת „ברכות".
22.05 שגינו ביחד וכל אחד לחוד.

רשת ב'

18.06 אצבע על הדופק – עניני בראות ודשאה.
18.45 היום בספורט.
19.35 עולם חדש – עניני האדם ומגיבתו.
20.05 פרקי חזנות בבקשתך.
22.05 עוד פעם אחת – „טעם הפרי" מאת שאול חומסקי, מומחה לטטעים.
23.05 „קפר ראשו" – חידונים מנוגנים.

רשת ג'

18.06 מקום כנסת
21.05 אדום שחיק.
23.05 פניני ג'ז.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת: מדד יצירה והתגלות: הגלוי והנסתר. מרצה פרופ' שלמה שוהם.
16.05 ארבע אחרי הצהריים.
17.50 יומן ספרות.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
18.40 מעידי הלוקות הנבאיות.
23.55 „שיחות חצות" – עם המשודרת מיכל מנוגנת.

בתי קולנוע

■ תל־אביב

אסתר: המודים בזיגנג 9.30, 7.15, 5
אורלי: הבוסטונים 9.30, 7.00, 4.30
אלנבי: דוקן תחוק 9.30, 7.30, 5
בקיבוצה רכבת אל השופט 9.30, 7.15, 5.00
גורדון: בר 51 10.00, 8.00
בת: צבע אבנגון 9.00, 6.00, 3.00
דיזנגוף 1: נשיקת אשת הקבוצ 9.45, 7.20, 4.45, 1.30, 11, 11
דיזנגוף 2: 3 רוזקים ותינוק 9.45, 7.20, 4.45, 1.30, 11, 11
דיזנגוף 3: ראן 9.30, 6.30, 2, 11
דקל: קרטה קיד II 9.30, 7.15,
דיזיבאיק: דריל 8.00: מתנה שבויים 10.00: חצות – סרט סקס
הדר: הקרב על הדועד 9.30, 7.30, 5
בית ליסין: פרנגנו 11.15
חן 1: ביה"ס לשוטרים מתקדמים 9.50, 7.50, 5.50
דמבו הפיל המעופף 4.30 2.30, 11
חן 2: שגעון של לילה 9.50, 7.45, 5.50
מהרובים באהבה 4.25, 2.20, 11
חן 3: הנפשה מטורפת באירופה 9.50, 8.00, 6.00
קרטה קיד II 4.15, 2.10, 11
חן 4: מרגלים שבאלה 10.00, 7.55, 6.00
נסי גאן 4.15, 2.20, 11
חן 5: סיפורה של אנגנס 9.55, 7.45 5.40
היפהפיה והיחפן 4.15 2.20, 11
לימור: שכרון חושים 9.30, 7.15
לב 1: אלכס חולה אהבה 9.50, 7.40, 5.00, 2.00 11.00
לב 2: אהבות משתנות 9.40, 7.30, 4.45, 1.40, 11.20
לב 3: יומנו של צב 9.40, 7.30, 4.45, 1.40, 11.30
לב 4: מישימה 9.40, 7.10, 4.45
מונרבי: סגור לרגל שיפוצים
מקסים: מחסל ושמו ניגו'ה 7.15, 9.30
סינמה 1: חתך ותיך 9.30, 7.30, 5.00
סינמה 2: רומן בברלין 9.30, 7.30, 5.00
סמדיה: סגור לרגל שיפוצים
מאיר: רק בין חברים 9.30, 7.30, 5.00
פריז: מונטי פייטון בריאן כוכב עליון 9.30, 7.15
מונטנגרו 11.30
צוותא: סופו של מילטון לוי 8.00
צמוך: התחלות ראשונות 9.30, 7.30, 5
תבור – רמת־אביב: כחום הנוף 9.30, 7.15,
מזרחן וארוחת בוקר 11.45
שוקה: זכרונות מאפריקה 9.15, 5.45
תבלת: אהבה על הדולבה 9.30, 7.00, 4.30
תל־אביב: קוברה 9.30, 7.30, 5.00

■ יפו

הדודה הישראלית: סומי 10

■ ירושלים

אדיסון: קוברה 9.30, 7.30, 4.30
אדיתן 1: קרטה קיד II 9.30, 7.30, 4.30
אורנה: ביה"ס לשוטרים מתקדמים 9.30, 7.30, 4.30
בית אבריק: 4.00
קובלנקה 6.15
בית החיות 8
בגנות 10
בחזרה לעתיד – חצות
האולם הקטן בביתי האומנות:
זכרונות מאפריקה 9, 6.15
הבירה: צעירים וקשוחים 4.30, 10.30
צעירים וקשוחים 9.30, 7.15
הגנון רצוות פשוטות
אמי־3: נשר הברזל 9.30, 7.30, 4.30
בל אר: פנטזיה 9.30, 7.30, 4.30
בפיר: אלכס חולה אהבה 9.30, 7.30, 4.30
ממדר: הכבוד של פריצי 9.15, 7.00
עדן 3 רוזקים וחינוק 9.30, 7.30, 4.30
רון: שגעון של לילה 9.30, 7.30, 4.30
ניגו'ה בעל 9 הנשמות 10.30
מיטשל: אהבות משתנות 9.30, 7.30

■ דיפה

אדה: אלכס חולה אהבה 9.15, 7, 4.30
אדילי: מסע עסקים של אבא 6.30, 9.00
נסי גאן 4.30, 11.00
אמפיתיאטרון: התחלות ראשונות 9.15, 7.00, 4.30
ארמון: ביה"ס לשוטרים מתקדמים 9.15, 7.00, 4.30
עצמון: הקרב על הדועד 9.15, 7.00, 4.30
חן: סכרון חושים 9.15, 7.00, 4.30
מאיר: קרטה קיד II 9.15, 7, 4.30
קדיאה: לרקוד עם זר 9.15, 7
סנסה קלאוס 4.30
רון: קוברה 9, 7, 4
רב בת 1: צבע ארגנון 9.00, 6.00
דמבו הפיל המעופף 4.30, 11.00
רב בת 2: שגעון של לילה 9.15, 7

■ קרית־ביאליק

מאיר: קרטה קיד II 9.30, 7.15
בביתן: ביה"ס לשוטרים מתחילים 9.15, 4.30
דמבו הפיל המעופף 6, 4

■ קרית־חיים

בית העם: שכרון חושים 9.30, 7.15
הזבוב: רכבת אל החופש 9.15, 7

■ קרית־ים

ניצן: קוברה 9.15, 7

■ קרית־מוצקין

אורנה: אלכס חולה אהבה 9.15, 7

■ אשדוד

אסתר: הקרב על הדועד 9.30, 7.15
אשדוד: ביה"ס לשוטרים מתחילים 9.30, 7.15

■ אשקלון

אסתר: זכרונות מאפריקה 9.30, 6.30
מאור: ביה"ס לשוטרים מתקדמים 9.30, 7.15
רהט: סילברדו 9.30, 7.15

■ באר־שבע

רון: אלכס חולה אהבה 9.30, 7.30, 4.30

■ בת־ים

עצמאות: קוברה 9.30, 7.30, 5

■ הרצליה

הימה: אלכס חולה אהבה 9.30, 7.30, 5
מלון תיאט: גבירתי המאמן 9.30, 7.15

■ עפולה

משיתיתן: הקרב על הדועד 9, 6

■ דולה

ארמון: טיפורה של אנגנס 9.30, 7.15
סנסה קלאוס 5.00
מגדל: ביה"ס לשוטרים מתקדמים 9.30, 7.30
מתניה, קרית שדה:
פעמים במשך הדמים 9.30, 7.30
הירדי הת הדמים 4.30
כבה: קוברה 9.30, 7.30, 5
רינה: אלכס חולה אהבה 9.30, 7.30

■ טבריה

אביב: ביה"ס לשוטרים מתקדמים 9.30, 7.15

■ כפר־סבא

עמל: זכרונות מאפריקה 9.30, 6.30
פנטזיה 4.30
רון: חתך חתיך 10.00, 8.00

■ לוד

אורלי: מתנה שבויים 9.30, 7.15
טה ויה: בעקבות אוצר הנילוס 9.30, 7.15

■ נהריה

הדר: מתנה שבויים 9.30, 7.15

■ נתניה

כמוזיה: שגעון של לילה 10.00, 8.00
היפהפיה והיחפן 6, 11
אמנים: אלכס חולה אהבה 9.15, 7,
שרון: ביה"ס לשוטרים מתקדמים 8, 10
בבי גאן 6.00, 4.00, 11.00

■ פתח־תקוה

שלהב: הקרב על הדועד 9.30, 7.30, 5
היכל 1: קוברה 9.30, 7.30, 5
עליסה בארץ הפלאות 11.00
היכל 2: אלכס חולה אהבה 10, 8, 6, 4
תינוק מחר במשפחה 11.00
היכל 3: 3 רוזקים ותינוק 9.30, 7.15, 5
20.000 ביל בתחת לים 11.00

■ קרית־שמונה

שביר: תנוקס 9.30, 7.15

■ ראשון־לציון

עצמון: קוברה 9.30, 7.30, 5
ראשון: אלכס חולה אהבה 9.30, 7.15

■ רחובות

בית העם: תפילה למות 9.30, 7.15
הדר: אלכס חולה אהבה 9.30, 7.15
רון: קוברה 9.30, 7.30, 5

■ רמת־גן וגבעתיים

אראמה: חופשה בטוחה באירופה 9.40, 7.30, 5
ארמון: ביה"ס לשוטרים מתקדמים 9.40, 7.30, 5
לילה רכבת אל החופש 9.30 7.30
הדר: קוברה 9.30, 7.30, 5
רב גן 1: קרטה קיד II 9.50, 7.30,

■ רמת־השרון

כוכב: טליבר 11
חדר לעתיד 4.30, 7
מים מים 9.30

■ רעננה

אורנה: הכבוד של פריצי 8.30

■ רמלה

אדיר: אלכס חולה אהבה 9.30, 7.15

■ גדרות

בית העם:
ביה"ס לאמידים מתחילים 9

טבע חנוטים
פיתאבטיות בע"מ.

תל־אביב
הקרייה – אבן גבירול 19 – 226686
קופת חולים כללית – אמסטרדם 7 – 225142
ירושלים
מרפאת חומצה – הס"ג 28 – 523191
חיפה
כנור – שד' הנגינים 97 – 524113
מהתקה
קופת חולים כללית – חיים עזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
רמת־אלחנן – רח' כצנסון 97 בני־ברק – 746643
פינצ'י – חיבת ציון 43 רמת־גן – 782821
בת־ים – חולון
גני בת־ים – הנביאים 3 בת־ים – 5515671
קופת חולים מכבי – שנקר 35 חולון – 895571
רחובות
הנשיא – הנשיא הראשון 34 – 461342
מוקד מידע מלאתי
של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות. בתי־חולים. עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת ובחג וכן אינפורמציה על הנרדמים הרפואיים בישראל.

בתל־אביב
בימים א' עד ה' ב־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב. ביום ו' ב־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – ☎ 03-433300, 03-433500.

אלמנקס
לכל המשפחה!

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהתה

הידוש ברטיסי – המזנוי

לעונת הזבל והציבור
תשמ"ז 1986/7

מתחיל היום
הנחה עד 1 באוגוסט

מאת כרטיסי־המנוי ניתן לחדש גם אם לא נתקבלו הודעות בדואר

בתל־אביב במחלקת המנויים והזל הנרמנו בימים אבבה בשעות 10:00-13:00 בערב ביום ו' ב־8.00 בבוקר עד 15.00
בירושלים במשרד „בישתי", רח' שמאי 8, טל. 240896, 234061 (02)
בחיפה בימים אבבה, ב' לפנהיב עד 2 אחה"צ ב־ב' ב' 2'ב עד 7 אחה"צ
ובימי ו' ב־9 עד 12 בלבד.

דירות

דירות לגלות ובתים 1050

דירות להחלפה 1300

דירות להחלפה 4 חדרים ויותר 1300

דירות להחלפה 3-3½ חדרים 1400

דירות להחלפה 2-2½ חדרים 1500

דירות לשכירות 1850

קבלנים מציעים 1100

דירות להחלפה 4 חדרים ויותר 1300

דירות להחלפה 3-3½ חדרים 1400

דירות להחלפה 2-2½ חדרים 1500

דירות ל

נציבות שירות המדינה
מודיעה על מכרז חיצוני קיבוצי מס' מק/5/86

למשרות מפקחי/ות מס באגף מס הכנסה ומס רכוש

אזור ת"א והמרכז (נתניה, כפר סבא, תל־אביב, גוש דן, רמלה, פתח־תקוה רחובות).
אזור הצפון (חיפה, עפולה, צפת, נצרת, חדרה, עכו, נהריה, טבריה).
אזור הדרום (באר שבע, אשקלון).
אזור ירושלים (כולל יהודה ושומרון).

המשרות הן בדרגות סי"א—י"ס1 של הדירוג האחיד או 4—7 בדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח, כן משולמת תוספת שכר בשעור של 30% המהווה הטבת שכר מיוחדת לעובדי מסים.
מעמדים בעלי רישיון ישראלי לראיית חשבון שיסיימו את הקורס ואת תקופת הנסיון בהצלחה ישובצו בדרגה 7 בדירוג האקדמאים במדעי החברה והרוח, ריטרואקטיבית מיום סיום הקורס.

דרישות המשרה:
א. תעודת בגרות, יועדפו מועמדים שסיימו בחינת בינים בראיית חשבון, או תלמידי האוניברסיטה בחשבונאות, כלכלה או משפטים.
ב. עדיפות לבעלי ידיעות ברמה של סוג 2 בהנהלת חשבונות מטעם משרד העבודה והרווחה.
ג. ידיעת שפות מהסדרות בארץ.
ד. כשר קיום קשר טוב עם קהל, כושר ניהול משא ומתן.
— המועמדים יידרשו לעמוד במבחנים בכתב ובעל־פה.
— מועמד שיובחר ייצא לקורס מרוכז אשר יימשך כ־5 חודשים, בתנאי פנימיה, ולאחר מכן לתקופת התמחות.
— המועמדים שיסיימו את הקורס בהצלחה ישובצו ביחידות ויועסקו על פי חוזה מיוחד/או מינוי בפעל במשרות של משימה חולפת.
— המועד המשוער להתחלת הקורס — במחצית השניה של חודש נובמבר 1986.
— בהתאם להוראות חוק הזדמנות שווה בתעסוקה, התשמ"א־1981, כל מקום במכרז בו צויין המלים מועמד או מועמדים הכוונה גם למועמדת או למועמדות.

* **את פרטי המכרז המלא והמחייב הנ"ל וכן טופסי בקשה ומידע נוסף, ניתן להשיג בלשכות המתוזיות של נציבות שירות המדינה, כדלקמן:**
בירושלים, הקריה, כנין ראש הממשלה, חדר 429; בתל־אביב, הקריה, רחוב האלוף קלמן מגן מס' 10; בחיפה, בבית הממשלה, רחוב חסן שוקרי 11; בבאר־שבע, בנין לשכת הבריאות המחוזית, שכונה ד' (צפון), וכן אצל העוזרים למיטבל ממשרדי חשומה והחקירות בכל רחבי הארץ.
* היום האחרון להגשת הבקשות: יום ד' כ' בתמוז תשמ"ו (30.7.86).

לתדאה בע"מ
Tedea Ltd.
Excellence in Load Cells

דרושים

עובדים לבית מלאכה להפעלת מכונות C.N.C. ל־3 משמרות

הכשרה תינתן במקום.
5 ימי עבודה.
מגורים: הרצליה, רעננה, כפר סבא.
טל': 052-557039 לחנה.

דרושה
מזכירה
למשרה מלאה
ידע בניהול משרד
הדפסה עברית — סתנה
לנסיון בעבודה עם קהל.
לפנות בכתב לאבורת
הסמודנטים,
אוניברסיטת תל־אביב,
רמת אביב 69978

לפסיפצקי בע"מ
דרושים/ות
מנהלי חשבונות
ברמות שונות
למשרה מלאה
למלפון 03-622536 ל־7

דרושה
מנהלת חשבונות עצמאית
עם נסיון במערכת ממוחשבת
ת.ד. 14014 תל־אביב
61140

לחברה קבלנית
בענף הבניה בת"א
דרושים:
1. מחשבאי מנוסה
2. מקלים בלתי מקצועיים
— תנאים טובים למתאימים —
03-613503

למשקל לקוסמטיקה
ושיווק פידקית
דרוש/ה
מכון/ת
מזמיין/ת
בסביבות + נסיון
רכב. משכורת +
שמחים + אמוקת
רכב
03-797373, 03-784559

לדפוס דרושים
1. דפס אופסט לגיליון
2. עוזר דפס לגיליון
3. מקפל לשטל
תנאים טובים
למתאימים
03-217816 03-258033

דרושה מזכירה
עם ניסיון למשרד
עורכי־דין ליום שבריה
בשפרעם
מלפונים 03-260547
03-253902

חבר
המרכז הגדול
לכוח אדם מקצועי
דרושות
— בתבניות עברית
— בתבניות אנגלית
— מזכירות עברית/אנגלית
— מעבדות תהליכים
— מרכזניות
— קלדניות
* עבודה זמנית/קבועה * תנאים טובים
תל־אביב, בן יהודה 100, טל' 03-221214
מיכה, שמריהו לוין 5, טל' 04-663966
ירושלים, יבנאי 6, טל' 02-225154

בי"ס תיכון כפרי נחלת-יהודה 75910
בי"ס תיכון כפרי
נחלת יהודה 75910
לשנת הלימודים תשמ"ז
דרושים:
1) **מדריכים חברתיים**
בעלי הסמכה ונסיון קודם בעבודה מקבילה
השכר ישולם לפי דרוג עתדי הוראה. מגורים במקום.
2) **נגר**
בהיקף משרה של 0.5
אפשרי גם פנסיונר
השכר ישולם לפי דרגה ט"ו לדרוג האחיד.
המעוניינים יפנו אך ורק בכתב לפי הכתובת הנ"ל בצרוף תולדות חיים, השכלה ופרוט מקומות עבודה קודמים.

למצות
ראשון-לציון בע"מ
דרוש
מסגר
מכני
מעולה
לפנות טל':
948497
945371

לחברת יבוא
ושיווק בבתים
דרוש
מנהל תשבונות
סוג 3—4
למשרה מלאה עדיף
ידע בכמפוטר
ממוחשבת נסיון 5
שנים לפחות.
טל. 5516389
5518998 5514410

ל.ב.ר. בנין
סדרנים מטעינים
לאיזור המרכז
03-253487 : 252238

מ.ו. מכונות משרד
דרושים
כוכנים
בכל הארץ
למחשבים ומיכון
כמשרדי
03-372072

אגודת ישראל
דרושים

מורים, מהנדסים, הנדסאים

אשקלון
לתיכון מכני אורט
רח' אורט 11, אפרידר
טל' 051-33735, 051-34719
מורים למקצועות:
* אנגלית
* אלקטרוניקה
* מחשבים
* פקידות קבלה
* סוכנות נסיעות

חולון
לתיכון מכני אורט
רח' פרופסור שור 2
טל' 805282
מורים למקצועות:
* אוטומציה
* בקרת תהליכים
(מהנדס/הנדסאי מכונות או מיכשור ובקרה)
* פרקי מכונות, טכנולוגיה ושרטוט
* אלקטרוניקה חשמל
(לתיכון ולמכללה)
* מתימטיקה—פיסיקה
* אנגלית
* מחשבים
* לשון — ספרות־תנ"ך
* פקידות
(מזכירות, מיונה, התכתבות עברית)
* לבורנטית

רמת־גן
לקרית חינוך אורט עירית רמת־גן
רח' אריה בן אליעזר
טל' 771995, 771717
* מחסנאי טכני
* טכנאי/שרטט מכונות
* אחות ב"ס
* מורה למזכירות
(נא לפנות לגב' נינה כהן
טל' 03-446880)
* מדריך מקצועי למכניקה, חריטה וכרסום
(נא לפנות למר זיגלשיפר
טל' 03-747205)

קרית ביאליק
קרית חינוך אורט קרית ביאליק
רח' הגליל, ת.ד. 163 (ZIP 29435)
טל' 04-720141
מהנדסים:
* מרכז מגמת ענ"א — מערבות (מחשבים)
* מרכז מגמת אלקטרוניקה
* מורים למקצועות האלקטרוניקה
* מנחים לפרוייקטים בתחום האלקטרוניקה והמחשבים

עפולה
לתיכון הקיבוצי אורט
רח' חמשה 9,
טל' 065-91238
* מהנדס/הנדסאי חשמל (בקל משרה)
* מהנדס/הנדסאי אלקטרוניקה (מקל משרה)
* מהנדס/הנדסאי מכניקה (מקל משרה)
* מהנדס/הנדסאי מחשבים (מקל משרה)
* יועצת חינוכית (מקל משרה)

בית שאן
לתיכון הקיבוץ דתי אורט
ת.ד. 25 (10940) טל' 065-86043
(מנהל בית"ס — מר אריאל שיכון ג' 29/2028)
מורים למקצועות:
* אנגלית
* מתימטיקה
* אופנה
* חשמל
* מכניקה
* ייעוץ (שליש משרה)

תל־אביב
המכללה המכנולוגית אורט
קיים סינגלובסקי
דרך המיסים 28, טל. 396171
מורים למקצועות:
* אנגלית
* מתימטיקה

אתה בר מזל אם הצליח להימנות
על הצוות של אמינות 85
סוכנות לביטוח
דרושים:
3 אנשי מכירות
אינטליגנטים בעלי יוזמה 25 ומעלה
אזור גוש־דן והמרכז ההכשרה המיקצועית תינתן על ידינו.
לפרטים נוספים 03-589922.

לחברה מסחרית גדולה
בענף הרכב
דרושים:
חשמלאי רכב
* ברמה מעל שלב 3
מכונאי רכב בכיר
* ברמה מעל שלב 3
בוחן רכב
* בעל הערכת הסמכה
מחסנאי בכיר
* בעל רקע בחלקי חילוף לרכב
מחסנאי מפ"ט
למועמדים המתאימים יינתנו תנאי שכר טובים.
נא לפנות לטל. 779111-9

Kodak
למחלקת המכירות בהרצליה מ'
דרושה
מזכירה
אנגלית עברית
הדפסה באנגלית הכרחית ובעברית יתרון
למשרה מלאה. ימים א'—ה'
לפנות 052-521871

דרוש
מורה למלאכה
(בעיקר עבודות עץ)
לבית ספר יסודי איזור טבריה
לפנות בטלפון למשרד 067-50018
בית — 067-58550.

לחברה מסחרית דרושה
מזכירה
למישרה מלאה, 6 ימים בשבוע
הכישורים: עצמאית ומעלת יוזמה; ידיעה מושלמת בעברית ואנגלית כולל הדפסה וכושר מיסוח עצמאי; שפות נוספות יתרון.
תנאים טובים למועמדת המתאימה.
נא להתקשר בשעות העבודה לדבורה,
טל' 03-7518158.

ניסיון רב במודעות
רפיקאי
202362

דרושה קבוצת
טייחים לעבודה
ברמת-גן
טל': 03-613667

משאויר טעינה אוירית
בע"מ
דרושים
* עובדים בלתי מקצועיים
— לעבודה במשמרות בנמל
תעופה בן־גוריון
* עובדים בלתי מקצועיים
שיוכשרו כמפעילי מכונות
במפעל טכסטיל באזור יבנה
— לעבודה במשמרות
לאחר שרות צבאי, 10 שנות
לימוד, ידע בסיסי באנגלית.
לפנות לטלפון: 03-9711696

למפעל לייצור מכונות ליצוא
דרושים
* חרט מנוסה
* מסגר רתך
* נהג משאית
טלפון 03-478121, בין השעות
8.00—15.00

לנועם בע"מ
רח' העבודה 13 ת"א
דרושים
עובדי נקיון
* למשרה מלאה
* למשרה חלקית
שומרים
לאיזור לוד
עוזרות לאשק בית
טלפון 03-202813-4-5-6

א.ש. מפנה
השמת כח אדם בכיר

עובדת רווחה
חובה סיון בעבודה קהילתית
כא לפנות בכתב או טלפונית לפי הכתובת: גורדון 74 ת"א מ. 64388
טל': 03-242012; 03-247727
שדיות מלאה מובטחת!!!
(מודעה זו מיועדת לגברים ונשים כאחד)

למפעל גדול באזור חדרה
דרושים:
1. חשב שכר
בשיטה ממוחשבת ניסיון 5 שנים לפחות.
2. עוזר למנהח"ש ראשי
עם ידע וניסיון מוכח בהתאמות בנקים.
לכתוב לת.ד. 22242 ת"א

לחברת תיירות בתל-אביב
דרושה
מזכירות מנכ"ל
* שליטה מלאה באנגלית (רמה של שפת אם - יתרון)
* קצרנות וכתובת אנגלית
* ידיעת השפה העברית
* שעות העבודה: 08.00 - 16.30
המתאימות יפנו טלפונית למחלקת כוח-אדם
טלפון 03-650862.

ל"פרסום פוגל" דרושה אישה/אשה
יחסי ציבור
דינמיות ומנוסה.
"פוגל ארועים" טל: 221229 לאסנת

הפניקס הישראלי
חברה לביטוח בע"מ

לאגף האלמנטרי של חברתנו הידועה ברמת מקצועיות הגבוהה והמשקיעה משאבים רבים בפיתוח עובדיה

דרושים
לתפקידי גיוס, הדרכה, הפעלה וניהול של סוכנים

מועמדים בעלי השכלה אקדמאית, בתחום מדעי החברה, משפטים, הנדסה, בעלי נסיון בעבודה ובהפעלת עובדים בגיל 27—36

המועמדים המתאימים יוכשרו במסגרת החברה בקורס בן כמה חודשים שיערך בתל־אביב ויועסקו בה כשכירים

נא לפנות בכתב יד לת.ד. 2070, ת"א בצירוף קורות חיים ונסיון בעבודה.

אסם
תעשיות מזון בע"מ
למפעלנו בתל-אביב דרושים:
מנהל/ת עבודה
* בעל/ת נסיון בתעשייה * כושר ניהולי
* נכונות לעבודה במשמרות
מסגר/מכונאי אחזקה
* נסיון רב באחזקת מכונות אריזה רציד
תעשייתי
מקיד/ה
* בוגר/ת תיכון * לאחר שרות צבאי
* יזעדפו בעלי ידע בתוהח"ש
בכל המשרות נדרשים מגורים בתל-אביב או הסביבה הקרובה.
נא לפנות טלפונית לחביבה אשל, טל. 03-336902/3/4.

דבר
דרושים
מצויים למכירה
קיים מכיש
חתונה
עסקים
מקודים
ידיעות אחרונות
מעריב
מעריב קול
חיות בית
כלי נגינה
הלואה
מקבלים
מוצרים
מכונות
מגוון אשר
מכונות תעשיה
מכונות גלידה עבד
דיסקי הדרה
הצעות עבודה
מכונות
מכונות
מכונות

אוסקר האיום בלם פתיחה מעודדת של ישראל 75:90

יוסי רוזנברג מספרד

נבחרת ישראל בכדורסל לא הצליחה אמש למצוא מענה לכוחנות הלוחמנית של אוסקר שמידט, שהוליך את נבחרת ברזיל לנצחון בתוצאה 75:90 (40:40).

נבחרת ישראל הל אמש שיפור ניכר לעומת משחק הבל בגל ספרד. הפתיחה הישראלית היתה מבטיחה. מיק בוקוביץ והדגן גימצ'י, בסדרה קליעות מדויקות, הוליכו את חבריהם ליתרון בפתיחה 0:5. עד הדקה ה־15 הוליכה ישראל ביתרון שנע בין 6 ל־10 נקודות.

אך משנה חדיף של המאמן צבי שרף, שהחליף את בוקוביץ וגימצ'י והתעודדות של אוסקר שמידט, הכיאו בסיום המחצית לשידון 40:40.

במחצית השניה שיחקו שחקני ברזיל בהתלהבות רבה. הם פתחו את המחצית היטב, החזיקו ברסן המשחק ללא עודדן והגדילו את היתרון עד כדי 15 נקודות בסיום.

שפטו גרציה מקולומביה ולבן מיוגוסלביה לעיני 5000 צופים בברצלונה.

● קלעו לבראזיל: שמידט (33), גרסון (16), מרסל (15), מאורי (11), גרציה (6), פאולינו (4), באלפל (4), ישראל (3).

● קלעו לישראל: גימצ'י (20), בוקוביץ (14), מרטר (12), לאסוף (11), רוזנברג (5), דניאל (4), ליפץ (3), שפץ (3), שטרנהאוז (2).

במשחקים אחרים הושגו אמש התוצאות הבאות: ברה"ב – ספרד 83:88 (40:47); ארה"ב – קנדה 65:77; יוגוסלאוויה – איטליה 76:102 (39:52).

רומניה ניצחה את ישראל בכדוריד 20:25

מאת יצחק פרי

נבחרת רומניה פיכסה אמש את פידית משחקיה בישראל בנצחון על נבחרת הלאומית בתוצאה 20:25, כדי להשלים 3 נצחונות רצופים בטורניר גביע הטבה הממורס בראשון לציון.

נבחרת ישראל היתה הפעם ידיב טוב ונקודות רבות הצבירה את היתרון הרומני בסכנה. כך בדקה ה־14, כאשר דיו קוטניר העלה את הנבחרת ליתרון ראשון ראשון 5:6, אבל בהמשך החזירו הרומנים את מאזני השאפתנים למקומם הטבעי.

שפטו אלי פוקס והרבן לעיני 800 צופים בהיכל הספורט בראשל"צ.

● שערים לרומניה: בנדין (7), סטינגה (5), דימטרו (4), ברבץ, גורוטבסקי וטראן (2 כ"א), הורסקו חומב ולפנבר (1 כ"א).

● שערים לישראל: גרא (5), קושניר וטומר (4 כ"א), זלינגר (3), דיין ובלדוד (2 כ"א).

ניסן כהן הורחק לשנה מפעילות

מאת אשר גולדשלגר

ניסן כהן, כדורגלן בית"ר תל אביב, הורחק עליידי בית הדין המשמעתי לעונת המשחקים 1986/87 וסגר גם עונש על תנאי של הרחקה לצמיתות. הוא הורשע בתיווך עסקת בלתי ספורטיבית סביב הישורי הסוכר.

יצחק בלאיש טוען בית"ר ומלה, שהואשם בא' דיווח על המעצים ובלתי־ספורטיביים, הוחזק בארבעת משחקי הליגה הראשונים בעונת 1986/87.

יוסי אדרי מבית"ר נהגיה, יהון כהן, רוני צמח ואלי צמח מבית"ר ת"א, ניסן כהן, הוחזק אף הם ב־4 משחקי הליגה הראשונים בעונה הקרובה.

קבוצת בית"ר נתניה, שעסקניה הין מעורבים ב„פרשת", נקנסה ב־3000 שקל. שלושה מעסקני הקבוצה נקנסו הם בסכום של 3750 שקל.

רק שינוי משמעותי אצל הקלעים יבטיח הנצחון על היוונים

גם הפסד עד 8 נקודות יבטיח העליה למשחקי הדירוג 5 – 8 בגלל נצחון קובה על יוון 66:74

יוסי רוזנברג מספרד

בנבחרת הכדורסל הישראלית תמים הגדר, (7 לפי שעון ישראל) את המערכה בנבחרת הצ'כוסלובקיה 86, בשעות מדויק עם נבחרת יוון.

לנבינו יהיה זה משחק מפתח. נצחון או הפסד עד שכונה נקודות יעבר אותנו במשחקי הדירוג 5-8, ישיעם במאדריד. אם, יון נצחה אמש ע"י קובה בתוצאה 74:66, ערכה נפגשו שתי הנבחרות 27 פעמים הבאתן בזה על 17 נצחונות לישראל. 9 הפסדים ותיקו במשחק ידידותי בישראל.

למעלה, מיד לאחר משחק הבל בול לספרד (94:65) החלו הכנות לקראת המשחק הגדול עם היוונים. לפי יבלתן ע"כה, שתי הנבחרות סיקלות ברמתן. בחודש נובמבר האחרון קיימה הנבחרת הישראלית מונהאיטונים ביון הנבחרת פעמים על הבאתם בקלות יחסית. יון שיחקה אז בהרכבה הנוכחי ואילו אצלנו שיחקו אז כדרכם ארואסטי אליהלד, שהחזרתם מודגש היטב.

הישראלים מודעים היטב למצבם במבלה הם שואפים לנצח ולזכות בנקיפים מכוכב באליפות־העולם. כל השחקנים בצדים בקרבראות ונם שפע, הצטוע על ברגלו, יחוק הערב. אהבול הם ערכו איכון מסכנ.

המאמן צבי שרף עקב אחר היוונים בכמי משחקיהם ברבלונה התרשם מהם מאד, בעיקר בפעמים לבהרה"ם 105:93. למעשה מדרכנה יון מסופר־סטאר ברמונו של ניקו גאלים, המשחק כרכז. אך צולף מכל בצד בדיוק מהדים ומוליך בראש גבלה „מלך הסלים" עם 210 נקודות בששה משחקים.

גאלים מופיע בקבוצת אריס סלוניקי ובנבחרת משחק בסולימס. קשה מאוד לשמור עליו מאחר שהוא זריז ומהיר. שרף סרם הזליט בידי מ' להפקיד את השמירה על גאלים. הוא מתלבט בין הרכז חן ליפץ לבין אחד הגבוהים, שיכנה להפתיע את גאלים.

בנבחרת בולט גם יאנקים, חברו של גאלים בקבוצת אריס. גם הוא ניחן ביד סובה מוצר־מרחק. שרף כען אחמוד, כי שיתוקם של שני מוכבי אריס יפתור לנו כאבראש רציני.

ליוונים שמונה שחקנים, המתנשאים לגובה של יותר משני מטרים, ויש להם נסיון רב.

ישראל תוכל לנצח, רק אם יהול אצלה שינוי משמעותי, בעיקר אצל הקלעים בקוביץ, ג'מצ' וניאל, שהולשתם בולטת באליפות. גם הרכזים ליפץ וגורדון יצטרכו להשתפר, וכמו תמיד צפויה מלאכה קשה לטרטר וללאסוף.

במחנה הישראלי שוררת אופטימיות ודריכות לקראת המשחק, שעשוי להעלות אותנו לצמרת העולמית, אפילו שלפי יכולתנו הבלתי־משכנעת קשה לומר, כי אנו, אכן ראויים להמנות על הקבוצות הטובות.

את המשחק הזה מבקשים לשכוח

שתי פריצות ישראליות לסל ספרד – ג'מצ'י (מימין) ועדי גורדון

הכדורסלן הנמוך באליפות דווקא בנבחרת האמריקאית

יוסי רוזנברג מספרד

●●● העונות בספרד נחתמו ביסוי רחב ל„בתרדוסאסקר". שחקנים מישראל הופיעו אתמול בעמודים הראשונים של העתונים לאחר ההפסד לספרד. העתונות ביקשה בהריפות את יכולתה העלובה של ישראל הדגישו, כי „ישראל הפסדה ע"י ספרד". אבל גם מבחוץ, אין העתונאים הבקרים מחדש בכוחה. לפי מה שכתב בעתון, קיימת פסיבות לגבי יכולתה להיאבק על הכתר העולמי ●●●

●●● שינוי מעות המכוונים כאן נהפך להנפה שגרתית. הדגדה הבאמנות נתנה כל הזה ללחצי הגלדיה, אשר מדה כל הזה את מעבר המשחקים. הסוד יורם אינל התלונן אצל מוכל ביבא, מבקרים. עליכן שהבר מעשה על הפתונים לבדיות. שהמיטו מעות לדין מראש. גם אתמול לא הגו הכבדים בהתלה. מבחר נמסר לישראלים, כי משחקם עם מראה הקרם ריסיך כבר בשעה 2 לפי שעון ישראל. כעבור זמן קצר נמסר ע"י המארגנים, כי הם טעו והמועד נשאר לפי התכנון – 11 בלילה ●●●

●●● מאמן נבחרת ספרד, מיגל ריאס, לא התבייש לאחר הנצחון הגבוה של נבחרתו על ישראל לצפות לגנס במשחק של ישראל עם פראגל. ריאס הבין כי רק נצחון ישראלי עד בראיל עשוי לשפר את מעמד נבחרתו ולאפשר לה להעפיל למשחקי הדירוג ה־4 ●●●

●●● השחקן הנמוך ביותר באליפות מופיע בנבחרת ארה"ב. זהו מיחקן מהגם, שגובהו 1.59 מ' מתמיד, ובראמה כרכז. העתונאים המפרדים והקהל המקומי לא מוכבים אותו במיוחד. לאחר הפסדה של ארה"ב לארגנטינה כתבה העתונות מאמרים קשים נגד המאמן ובראמה וזו בנוסח „הנבר אכל אותה מארגנטינה" ●●●

נבחרת הנערים תשנה את כל אופי הכדורגל הישראלי

אומר המאמן גיגי כהן עם הפעלת תכנית האימונים לקראת אליפות העולם

מאת ניסן פרידמן

גיגי כהן יחגוג ב־21 באוגוסט יום לחייו. דומה כי לא היה תארך נאה יותר מזה, לאחר כציני הדרך החשובים ביותר בקריירה שלו ובתולדות הכדורגל הישראלי בכלל. גיגי ממייסדי נבחרת הנערים עד גיל 16, מנבש בימים אלה את הסגל החדש לקראת ההשתתפות במוקדמות גביע העולם. זאת בצד הדרכת נבחרת הנוער ועבודתו בחברת „אתים מילצ'ן" – הומרי הדרכה לחקלאות.

● גיגי, איך תשפיע השתתפות הנערים בבית המוקדם באירופה על הכדורגל שלנו בכלל?

"עצם קבלתנו למסגרת האירופית זה הישג גדול. התחלה טובה לקראת כניסת שאר הגילאים והבוגרים. אבל העיקר, זה שבה את אופי הכדורגל הישראלי. תהיה נבחרת נערים, שתוזכה ליחס רציני, תתאמן באופן קבוע בתנאים נוחים, ותשתתף לא רק במפעלים הרשמיים, אלא במשחקי ידידות רבים יותר ובטורנירי הכנה. הנערים יגיעו למגרש משחקים מנוסים, וצרים ומיומנים יותר. בנבחרת הנוער קיבלתי שחקנים עם הרבה מגרעות סכניות וחולשות אופי. אם נתחיל לעבוד על הנערים בגיל רך, והטובה להקים גם נבחרות ילדים, נרדיח בוגרים עם אופי בסל ומגובש.

● שני משחקים נגד בלגיה יחולקו בזה בחשון?

"עצם הקמת התשתית והמעבר לעבודה קבועה וחצינית יחוללו את המהפך. אם נצבה את הבלגים הבאה לשלב הבא יהיה נפלא, אך אם נפסיד לבלגים, עשינו את שלנו בכניסה לכפעל הרשמי. אולם בכוונתי לחנך את הנערים לנצחון. נגמרה תקופת החפסד בכבוד. חיינוך של אלופים חייב להתחיל בגיל רך. איך הצרפתים עלו לגדולה באותה שיטה. החלו להקים תשתית של נבחרות ילדים ונערים באיזורים השונים. אנו מדינה קטנה יותר. החטרון – פחות כשרונות. החטרון – אפסרות לרכז את הנערים לפעילויות כלל ארציות בכל קה".

● מה יחדש לך על נעדי בלגיה?

"לא הרבה. בעת השתלמותי בשוויץ ראיתי סרטי וידאו על נבחרות צעירות שונות מאירופה. הופתעתי מהרמה הגבוהה שהציגו כולם. הבלגים משתתפים באופן קבוע במפעלים אירופיים והם מנוסים ובעלי מסורת. יהיה לנו קשה לעבור אותם, אולם הכל אפשרי".

● מתי יגובש הסגל הסופי של הנערים?

"כרגע עומדים לרשותי 70 נערים המתאמנים ברינגיים. אני עובד עם כולם בעת ובעונה אחת, אלא בכל אימון עם חוליה אחרת והנה. התקפה וקיטור). בשיטת הסינון אגיע ל־30 נערים בתוך שבועות אחדים, ואיתם אתחיל בעבודה מסודרת. יש לנו מגרש אימונים מאד ליד איצבדיון ר"ג, ונוכל להתאמן לפי רצוננו, בלי מחכות מאף אגודה. למעשה, הקמתי נבחרת נערים לפני כחצי שנה בלי קשר לאליפות העולם. שאפתי להקים בסיס רחב לנוער. היו מאות שחקנים ב־5 איזורים, אולם כידוע בגלל שהשנתון הנכון קטן בשנה ממה שחשבנו בתחילה, התאימו לי רק 9 נערים. כך שהתחלנו הכל מחדש. העבודה לא ידדה לסמיך, כי סאר השחקנים מועמדים עתה לנבחרת הנוער הבאה, ושוב שהם כבר בסגרת".

גיגי כהן

יותרו שלוש העברות בליגות הכדורגל

כל קבוצה תוכל להשאיר בשורותיה שחקן מועבר נוסף מהעונה שעברה ● העברות חופשיות לנוער עד גיל 18 ● ניתן יהיה להחליף אחד המועברים עד למחזור ה־15

מאת אשר גולדשלגר

כל קבוצה בסגרת ההתאחדות לכדורגל תהיה רשאית לקלוט בשורותיה מהעברה אז כשאשה שלושה שחקנים לקראת העונה הקרובה. נוסף לכך תוכל כל קבוצה להשאיר בשורותיה שחקן משאל מעונת 1985-86 על יד „חידוש האשלחו אל עיר העברתו המשרתת.

כל קבוצה תהיה רשאית לשלוח עד למחזור ה־15 אחד משלושת השחקנים, שנקלטו על ידה. ההחלטות האלה התקבלו מראש.

הוועדות בהנהלת ההתאחדות לכדורגל חתל כאסר חבר ההנהלה, ארה קרמר, הציע העברות חופשיות לשחקני נוער עד גיל 18. הבעתו כל קרמר התקבלה בחיב של 14 נגד 2.

הנהלת ההתאחדות לכדורגל החליטה גם כי קבוצה בליגה א', ב' ג' יהו רשאיות לקלוט בדרך של העברה או השאלה שחקן אחד נוסף בתנאי שגילו לא יעלה על 21.

ישראל – אייך ב־12 בנובמבר

מאת אשר גולדשלגר

נבחרת הכדורגל של ישראל תתמודד ב־12 בנובמבר מול נבחרת אייר בדאבלין.

מאבנה המיועד של נבחרת ישראל, וליבוד ואסוביץ, יגיע ב־22 בחודש זה לישראל לחתום על הוזמה להעסקתו. הוא יחל בעבודתו ב־1 בספטמבר. ב־8 באוקטובר תתמודד נבחרת ישראל מול רומניה.

בזכרות התאחדות לכדורגל הינתה אתמול את היוצן המשמר. עו"ד צבי יפת לסיע לאגודת כבבי יפה. בעקבות החלטת בית המשפט כלכום לאפשר לאחר ארמלי לנהל מ"ב הופסי עם כל אגודה שיהפוך.

בלגי ניצח בקטע ה־11 בטור

רוכב האופנים הבלגי רודי דאנגס ניצח בקטע ה־11 שנמתיים בבורדו, כשעבר את 258 הקילומטרים בשש שעות, 12 דקות ו־40 שניות.

הדני יורגן פדרסן מוסיף ללבוש את ה„חולצה הצהובה" עם 45 שעות, 32 דקות ושמונה שניות ומקדים בדקה את הצרפתי ז'אל פלייר וב־65 שניות את האיר סטבן רוך וב־70 שניות את הצרפתי ברנאר הינו.

הצרפתי לוראן פיגין, בנצח את הטור ב־1983 ו־1984, הוסיף אתו המקום ה־12, כשהוא כפגר ב־2:44 דקות.

הכדורסלן הנמוך באליפות דווקא בנבחרת האמריקאית

יוסי רוזנברג מספרד

●●● העונות בספרד נחתמו ביסוי רחב ל„בתרדוסאסקר". שחקנים מישראל הופיעו אתמול בעמודים הראשונים של העתונים לאחר ההפסד לספרד. העתונות ביקשה בהריפות את יכולתה העלובה של ישראל הדגישו, כי „ישראל הפסדה ע"י ספרד". אבל גם מבחוץ, אין העתונאים הבקרים מחדש בכוחה. לפי מה שכתב בעתון, קיימת פסיבות לגבי יכולתה להיאבק על הכתר העולמי ●●●

●●● שינוי מעות המכוונים כאן נהפך להנפה שגרתית. הדגדה הבאמנות נתנה כל הזה ללחצי הגלדיה, אשר מדה כל הזה את מעבר המשחקים. הסוד יורם אינל התלונן אצל מוכל ביבא, מבקרים. עליכן שהבר מעשה על הפתונים לבדיות. שהמיטו מעות לדין מראש. גם אתמול לא הגו הכבדים בהתלה. מבחר נמסר לישראלים, כי משחקם עם מראה הקרם ריסיך כבר בשעה 2 לפי שעון ישראל. כעבור זמן קצר נמסר ע"י המארגנים, כי הם טעו והמועד נשאר לפי התכנון – 11 בלילה ●●●

●●● מאמן נבחרת ספרד, מיגל ריאס, לא התבייש לאחר הנצחון הגבוה של נבחרתו על ישראל לצפות לגנס במשחק של ישראל עם פראגל. ריאס הבין כי רק נצחון ישראלי עד בראיל עשוי לשפר את מעמד נבחרתו ולאפשר לה להעפיל למשחקי הדירוג ה־4 ●●●

●●● השחקן הנמוך ביותר באליפות מופיע בנבחרת ארה"ב. זהו מיחקן מהגם, שגובהו 1.59 מ' מתמיד, ובראמה כרכז. העתונאים המפרדים והקהל המקומי לא מוכבים אותו במיוחד. לאחר הפסדה של ארה"ב לארגנטינה כתבה העתונות מאמרים קשים נגד המאמן ובראמה וזו בנוסח „הנבר אכל אותה מארגנטינה" ●●●

טניסאי־השולחן מישראל ישתלבו במפעלים באירופה

מאת בדי דגן

מנהלי השולחן של ישראל עשויים לעמוד לרשות המפעלים הרישמיים באירופה הזה בעקבות הכרזתה המעלה ראשון לקבלתם בחברים מלאים בהתאחדות האירופית.

בהתאחדות לספורט הופיעו לתבל הבטיח בכתב מהתאחדות האירופית בסנטיטוהן וכי הצלח לשלב את אנשי־המשבר הישראלים בתעודות הנדולות של הבטח. הנה אנדרלמס, הנבור הולנדי של ההתאחדות, ביקן בבמתבר, כל מדינות אירופה ידונו בשאלה הישראלית כבר בסוף החודש בכת בפגשם בבריסל. לדברין בסתבנת גדים, לאפשר לישראל להבטוח לאירופה בצד אחר בצד.

– עליפי הוצעה יוכנו הישראלים להשתתף במלחמי גביע אירופה. בדרגות אירופה ידונו בשאלה הישראלית כבר בסוף החודש בכת בפגשם בבריסל. לדברין בסתבנת גדים, לאפשר לישראל להבטוח לאירופה בצד אחר בצד.

– עליפי הוצעה יוכנו הישראלים להשתתף במלחמי גביע אירופה.

לבית־מל יהודי בעוף המוסכה
בקריבאריה בפתוח ובקשה
דרוש
מנהל
ייצור/עבודה
* מיקון מוכח של 3 שנים לפחות
טל 03-5224444 03-9227349

לסניף תל־אביב
למחלקה הטכנית, דרושה
כתבנית מנוסה
עברית/אנגלית
(יתרון ידע בתיכנות מחשבים)
שמחה לקבוצה מקצועית מאתגר, משרה מלאה – 5 ימים בשבוע, שכר מתחרה ומתגמלים.
לפנות: לגברת — 03-232223
מנפאואר, קריתהרב 32.
בשעות: א'–ה' 08:00–14:00
מנפאואר
MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית

דרושה
מזכירה מנהלת משרד
ליחסל משרד קטן של בולי מקצוע
אמצעי הנהלה.
ידיעה בסיסית באנגלית, ניסיון מעליפות הלשה מסמכים באנגלית (בחלק), מקצת חשבונות ועיבוד בסיסי.
03-2222222

לחברת כוח אדם
דרוש/ה
מנהל/ת סניף בחולון
(מומחיות של בוגרי שרותים בדרום)
מקבלי משכורת גבוה תק בעלי ניסיון מוכח להשגת כוח אדם זמני
פלמן: 03-5560022 03-3467351

לחברה מסודרת בת"א דרושה
מזכירה מנוסה
הדרישות הדרושות:
* ניסיון מוכח בעבודות מזכירות.
* ידיעה משלמת של השפה העברית.
* ידיעה טובה של השפה האנגלית.
* הופעה והתבטאות בעברית ובאנגלית.
עדיפות לבעלת ניסיון של משבר תמלילים.
שלום, משרה מלאה, 6 ימים בשבוע.
תנאים טובים.
טל': 03-292176.

אגודת ישראל — המערכת ללימודי מבוגרים
ביה"ס ללימודי נהול היצוא ומסחר בינלאומי
אנו בי"ס חדשני בעל גישה מהפכנית בלימודי נהול וקידום היצוא לאוכלוסיה בוגרת, אנו מעוניינים בהצעות לאיוש התפקידים הבאים:
1. מנהל מגמת שיווק, כלכלה ומכירות.
תאור התפקיד:
בניה ותכנון משרכת הלימודים, הוראת שעורים נבחרים, בחירה ופיקוח על מרצים, אחריות לתפקוד תקין לימודים.
הדרישות:
לתעמד הואילו תואר שלישי בשיווק, מיקון מעשי גם בהוראה בנושאי קידום יצוא אם כיתר או במילוי תפקיד בכיר בנושא היצוא של מפעל.
המשכר ישלב מקצועות אקדמאיים יחד עם שיתופות מקצועית מוכרת.
2. מרכז ומרצה לפרסום ויחסי ציבור.
תאור התפקיד:
בניה ותכנון של מערכת הלימודים, הוראת שעורים נבחרים, בחירה ופיקוח על מרצים, אחריות לתפקוד תקין לימודים.
הדרישות:
מנהל או שותף בכיר במשרד פרסום או מנהל פרסום של חברה גדולה, השכלה פרסומית־רלבנטית.
3. מרצה ביסודות התמחיר.
4. מרצה לחשבונאות מנהלית והנה"ח.
5. מרצה למבוא לכלכלה.
המעוניינים מתבקשים לפנות אל ראובן לבני — מנהל ביה"ס ללימודי נהול היצוא ומסחר בי"ל — המערכת ללימודי מבוגרים אודת ישראל, שד' דוד המלך 37 ת"א, 64237. טל': 03-234587, 03-233231 או במיה בשעות הערב: 052-457193.

יותר טוב מנפאואר
לסניף רחובות
דרושים
שובדי ייצור בענף המתכת והאלקטרוניקה
יוצאי צבא, פרופיל גבוה.
בוגרי 10 שנות לימוד לפחות.
נכונות לעבודה במשמרות.
מאיזור אשדוד, ק. מלאכי, רחובות, ראשל"צ.
ארוחות והסעות מאורגנות.
המעוניינים מתבקשים לפנות למשרדנו
ו' 08.00—12.00
רח' הרצל 190, א'—ה', 08.00—14.00
טל': 03-473734, 61717
כדאי לכם!
מנפאואר
MANPOWER
החברה הגדולה בעולם לעבודה זמנית
ירושלים ● תל אביב ● חיפה ● באר שבע ● רחובות

לשופר — מפעל אחפנתי
דרוש/ה
פקיד/ה
למסדת תכנון הייצור ידע ונסיון בחיבור צלויות מוצר, תצרוכת בר ויתר והפקולה השוטפות של משרד לתכנון הייצור.
לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים ושכר נדרש, ת.ד. 11024 ת"א, מיקוד 61110.
הלציין ע"מ המעמשה: מספר משרה 1175.

לדפוס דרושים
1. דפס אופסט לגיליון
2. עוזר דפס לגיליון
3. מקפל לשטל
תנאים טובים
למתאימים
03-217616 03-258632

דרושה מזכירה
עם ניסיון למשרד עורכי־דין ליום עבודה מלא
מלפנים 03-280547
03-253962

איש/ת מכירות
דינמי/ת ומנוסה
לעבודה קבועה
+ רכב
03-726282

דרושה
פקידת אפסנאות
מנוסה
עם ידע בהפעלת מחשב IBM/PC
ידיעת אנגלית רצויה.
לפנות לאמרכל
ב"ש ליכטנשטיין
למחלקת מרכזיה
ת"א, יד־אליהו,
שד' החיל 4.
טל': 03-331414.

לחברה תעשייתית גדולה
למשרדיה במרכז תל־אביב דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות
מנוסה
פרטים נדרשים:
* סוג ד' בהנהלת חשבונות
* ניסיון בהתאמות בנקים
* 5 שנות ניסיון בהנהלה"ש ותכניתית ממחשבת
נא לפנות בכתב יד בצרוף פרטים מלאים ת.ד. 28279 תל־אביב 61283 עבור „הנהלה"

? „קשת" נקי יבש
בקרית־אריה, פ"ת
דרוש לעבודה עבורנו
קיבוץ אחיאי
למחלקת השטחים
טל': 03-9233566

הסוכנות היהודית לארץ ישראל
מחלקת המנהלה
מחפש אתגר בחיינך?
הצטרף לצוות מסור ודינמי העוסק בחיינך נוער סעון טיפוח לגילאי חטיבת הביניים בכפר הנוער „קרית יערים" ירושלים (ליד אבו גוש).
דרושים/ות
1) מדריכים/ות חינוכיים/ות
2) אמהות בית — מדריכות
— שכר לפי היקף עומדי הוראה.
3) מזכירה
4) מחנכי/ות כתות
הכישורים הדרושים: מורים/ות מוסמכים/ות רצוי אקדמאים בעלי נסיון בהוראה בחינוך כיתתי.
5) מורה למוסיקה
— (יש בגרות באקורדיון).
6) מורה לקרמיקה
— מוסמכת, נסיון בעבודה בבית ספר לחינוך מיוחד.
נא לפנות מלפנים ל־02-342376, 02-342171 או בכתב לקרית יערים, דאר גן הרי יהודה.
בכפר הנוער רמת הדסה בטעון
דרושים/ות
1) מדריכים/ות חינוכיים/יות
2) אמהות בית
הכישורים הדרושים:
א. השכלה היסודית מלאה.
ב. הסכמה לעבודה הצוותית ספציפית.
ג. מגורים בכפר.
3) מרכז/ת שכבה בפנימיה.
הכישורים הדרושים:
א. נסיון ארגוני במר הוינוך, רצוי במשרד פנימיתי.
ב. בעל/ת כישורים להנהגה ביתיים, רצוי בעל/ת תואר אקדמאי.
ג. בעל/ת כישורים לעבודה במסגרת חינוך בלתי שרטלי.
ד. ניסיון או הכשרה לחינוך מיוחד.
ה. מגורים בכפר או במרחב הקרוב.
ו. שכר לפי חוזג שבמי הדאה.
עם הצגת המועמדות יש לצרף תעודות חינוך הנדרשות, המלצות.
4) עוזר/ת לשבת
5) משגיח/ה כשרות (חצי משרה)
6) מורה לגברות
נא לפנות מלפנים ל־04-934343-4-5 או בכתב לרמת הדסה קרית־מבשרת.

קפוס מקום בריסאוו!!!
מחברה יציבה מבוססת ודינמית.
ס"דים" מייצאת לרשתות השיווק היקרותיות באה"ב.
משבוע עבודה בן 5 ימים.
מתאים סוציאלים משופרים.
משדותי רווחה מפותחים.
למפעלנו בבת־ים
דרושים/ות
עובד אחזקה בכיר
כוגר ביה"ס מקצועי כדר במסגרות מכונית
3 שנים נסיון באחזקת מכונות בתעשיה.
מנהל עבודה
למחלקת בד
נסיון בתעשיית הטקסטיל בנושאי גזירה־תפירה
תופרות
לעבודה בייצור
אפשרות לעבודה חלקית
נא לפנות לטל. 03-5514450 (ריקי)
ריס תעשיות מזרונים

למרכזה המקומית מכון
הנער מקיבוץ בני־ברק
דרוש
רכז ספורט
(בשרה חלקית)
כישורים נדרשים:
* כוגר חינוכי או מומחה כקבל שכר.
* נסיון בניהול צוות מדריכים ומתקני ספורט.
* נסיון בתפקיד רכז ספורט (רצוי בשלבות המקומי).
* תושב האיזור.
השכר יקבע בהתאם לכישורים.
לפנות בכתב, לא יאוחר מ־31.7.86, מבריקי קורות חיים, תקורות והמלצות למרכזה המקומית מכון, רח' השקמה 8 מיקוד 56915 ולציין „רכז ספורט".
— מדיות מלאות —

שלה
למפעלנו ברמת־גן דרושים
1) טכנאי קירור תעשייתי
בעלי נסיון של 3 שנים לפחות
2) חשמלאי מוסמך
בעל ותק של 3 שנים
עדיפות לבעלי ידע באלקטרוניקה.
נא לפנות למח' אנ' ברה' ארלוזורוב 84 ת"א בין השעות 14.00—15.00.

לדפוס קל
דרושים
דפסים ושוזרי דפסים
טלפונים:
827061 826666

למפעל בראשל"צ
צעיר דינמי
לעבודות בענף
מוצרי בניה
* 12 שנות ליסוד
* עדיפות לבוגר
פרט פיקודי בצבא יד
לפנות בכתב יד
בצרוף קורות חיים
ת.ד. 22256 ת"א

שקט פולני

הפולנים נוטים כיום להתרחק ממעורבות פוליטית. המפלגה הקומוניסטית רואה בשקט סימן חיובי. לכמה זמן?

פולנים רבים, כמו גם מי שאינם פולנים, יופתעו לשמוע, שהעניינים בפולין חוזר למסלולם הרגיל. הכרזה ברוח זו השמיע מנהיג ברה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב, בקונגרס של המפלגה הקומוניסטית הפולנית שנערך בוואר‌שה, בין ה־30 ביוני ל־3 ביולי. באותה הזדמנות הביע גורבאצ'וב את שביעות רצונו מהנהגתה של פולין עלידי הגנרל יארוזלסקי.

אנשי המפלגה, פולנים וסובייטים כאחד, אוהבים להסתיר את חמש השנים שעברו מאז הכינוס הקודם של המפלגה, כתקופה של „נורמליזציה", אם כי חלקם ערים לקונסטציה השלילית שיש למונח הזה, מאז השתמשו בו לתאור המצב בצ'כוסלובקיה שאחרי 1968. אלא שפולין צריכה לעשות דרך ארוכה עד שה„נורמליזציה" תיעשה ליותר משקט „מנומנם". השקט הנוכחי נקנה כמו בצ'כוסלובקיה. אחרי שהצבא הסובייטי סילק את דובצ'ק – במחיר הרחקתם של הפולנים מהפוליטיקה ואילוצם להסתגר ברלת אמותיהם.

הקונגרס שנערך בוואר‌שה היה למעין חג לאלה המפרשים את ההסתגרות כשקט. כדי להגיע ל„משוואה" זו עורכו השלטונות מצוד גרחב אחרי פעילי המחתרת של תנועת סוליד‌אריות, ועצרו, בין השאר, גם את מנהיגם זביגנייב בוראק. אמצעי־התקשורת הפולניים טענו שיש רק הבדלים קטנים בין הארגון שמחוץ לחוק לבין רשת ריגול מערבית. הסובייטים התמוגגו. גורבאצ'וב אף הרחיק לכת וחידש בפני באי הקונגרס את השביתות הראשונות של סולידריות כ„הבעת מחאה על מחדלי הממשלה הקודמת שבראשה עמד גיירק". בכך „טיהר" את הוועד המרכזי היוצא של המפלגה, ש־20 אחוזים מחבריו היו חברי סוליד‌אריות. הקונגרס האחרון העניק לשלטונות הזדמנות למחול וכעיקר לשכוח. גורבאצ'וב חלק לגנרל יארוזלסקי שפע של מחמאות, והאחרון נישק את המנהיג הסובייטי פעמיים, לפחות, בפומבי.

המפלגה הקומוניסטית רקדה על קיברה של „מהפיכת הנגד" של סוליד‌אריות. עם זאת, לא היתה בידי באי הקונגרס תשובה לשאלה הגדולה – כיצד יוכלו לבנות מחדש את המפלגה הקומוניסטית כך שתחזור ותהיה הכוח המניע במדינה? אם פירושה של „נורמליזציה" הוא להפוך את המפלגה לכוח בעל השפעה, ולא רק לשמור על מצב של שקט במדינה, הרי על המפלגה לנטות ולרכוש את אמונו של הפולני הפשוט.

בין השנים 1980 ל־1982 עזבו יותר ממיליון פולנים את שורות המפלגה הקומוניסטית. המפלגה לא התאוששה עדיין. איכותם של המנהיגים המקומיים שהיא מטפחת ירודה ביותר, ותשובותיהם למצב הכלכלי הקשה אינן מספקות. הדוברים בקונגרס השמיעו גם ביקורת כנה על דרך ביצוע של הרפורמות הכלכליות, על רמת התפוקה הנמוכה ועל מצב הגרוע של היצוא. היתה זו ביקורת כנה. הרפורמות הכלכליות – הצד החיובי והבונה של ה„נורמליזציה" – מתבצעות תוך חריקות צורמות.

הגושפנקה הפומבית שהעניק גורבאצ'וב למנהיגותו של יארוזלסקי, תעוות אולי למפלגה הקומוניסטית הפולנית להתיר מעט את הרסן. בסוף החודש תוענק, כנראה, חנינה לכמה אסירים פוליטיים. החנינה תיצור אווירה מתאימה לפתיחת משא ומתן בין המדינה לכנסיה, כדי להסדיר ביקור חוזר אל האפיפיור בפולין. אך כל זה עדיין אינו מספיק כדי לממש את השלב השני של „הנורמליזציה" שמשמעותו החזיאה מחדש של רוח היוזמה בקרב הפולנים, מבלי להחיות את האופוזיציה. הגנרל יארוזלסקי רוצה לשכנע את העם הפולני שאין אלטרנטיבה טובה יותר למשטר הקומוניסטי. לשם כך עליו לבלום את השפעתם של הכמרים במדינה, התומכים ב„סוליד‌אריות", ולהצליח *להציג את פעיליה של התנועה ככנופיה של קיצוניים.*

אלא שיארוזלסקי ניצב בפני בעיה – סוליד‌אריות „נכנסה לדם" של הפולנים. זו גם אחת הסיבות שקשה יותר להביא את פולין למצב של „נורמליזציה", בניגוד לתהליך שהתחולל בצ'כוסלובקיה. המודעות לזכויות האדם והנכונות להילחם עליהן גדולה מאד בקרב הפולנים. הפולנים חסרים כיום במה חופשית מעליה יוכלו לבטא את טענותיהם, מלבד ה„חזית הפטריוטית", שאינה זוכה לתמיכה רבה, והמפלגה הקומוניסטית עצמה. יארוזלסקי לא השכיל לסלק את רגשות התסכול במדינה, אלה רוחשים מתחת לפני השטח. הוא סילק רק את אמצעי הביטוי שלהם. במצב דברים זה, נראה כי התסכול הדחוס יפרוץ ויצית *בעתיד את* הלהבות שכובו.

איך בכל זאת שרדה היבשת השחורה

שליטי יבשת אפריקה הניחו שממשלות יכולות לייצר עושר על־ידי צווים וכי רמת חיים ניתן לשפר בעזרת ניהול ממשלתי. הם טעו. המנגנונים התנפחו, הכלכלה נהרסה

ברבע המאה הראשון לעצמאותן ניסו מדינות יבשת אפריקה, בייחוד ארבעים המדינות שבין מדבר סהרה ודרום־אפריקה, לנהל את כלכלתן בדרכים עקלקלות. מדינות העולם, שותפותיהן למסחר ולימיון, סירבו לקבל זאת ונסיונן של האפריקאיות נכשל. עתה מנסות מחצית המדינות האלו להתקבל מחדש לזירת־המשחק העולמית, ואף דימנו משקיפים מטעם „קרן המטבע הבין־לאומית" לערוך להתנהגותן ה„נאותה". הצלחת הנסיון הזה תלויה גם בנכונותן של המדינות העשירות לתמוך במהפכה זו בכספי ובמיומנות.

המשותף למדינות תת־הסהרה הוא לא רק צבע העור של תושביהן. בכולן, גם אלה ששכחן גדול מאד, יש מעט מאד תושבים. כולן היו עניות מאד כשיצאו מהן השליטים האימפריאליסטיים (אף שגאנה, העשירה שבהן, היתה „עשירה" כמקסיקו בימינו). וכולן תלויות כיום *בהכנסתן הבלתי* מספיקה) במטבע זר, וכן ביצוא ירקות, מינרלים וחומר־גלם למדינות המתועשות. רבות מהן היו קורבן לאסון הבצורת: שנות ה־70 היו היבשות ביותר שנרשמו אי־פעם, התבואה הושמדה והחקלאים ברחו לערים.

באיחור התחוללו, ועדיין מתחוללות, מלחמות אכזריות. לא רק במדינות שעל גבול דרום־אפריקה (אנגולה, מוזמביק) אלא גם בסודאן, באתיופיה ובאוגנדה. מדינות אחדות באיזור (גאנה, ניגריה ואחרות) לא הצליחו להקים להן ממשלות יציבות.

גם המדינות שזכו ביציבות פוליטית לא נהנו בשל כך מהצלחות כלכליות. כיציבות מבחינה פוליטית נחשבות אלו ששליטיהן־לא התחלפו מאז 1964 ; זאיר, של מובוטו סאסיקו, פושטת רגל. קנת קאונדה, נשיא זמביה האמין ושחזר השלום, שקוע עד צוואר בחובות. נשיאה הפורטוגלי והיציב של מוזמביק התפטר ב־1985 והשאיר אחריו ארץ כמעט חרבה. טעותם הגדולה של שליטי אפריקה היתה מדיניותם הכלכלית, שהשראתה באה מהסוציאליזם האירופי של שנות ה־50 ושאת אופיו הם הבינו רק למחצה. הם חשבו שממשלות יכולות ליצור עושר על־ידי צווים וכי יוכלו לשפר את רמת חייהם של האזרחים בעזרת ניהול ממשלתי בלבד. לפיכך הקימו מנגנונים ביורוקראטיים עצומים, שלפקידיהם לא יכלו לשלם שכר הולם, והפקידים נהפכו למושחתים ולבלתי־יעילים. למנגנונים אלה היתה יד בכל תחומי החיים. את הפרוייקטים הממשלתיים מימנו בעזרת קרנות שיועדו לתשלומים בעד תבואה, ושמרו על מחיר מזון נמוכים כל־כך, שהחקלאים יצאו מסבסדים את תושבי הערים. הם חוקקו חוק הקובע כי מסבע זר יוחלף בשער חליפין נמוך בהרבה משערו הריאלי בשוק.

מדיניות זו הולידה שוחד, ביורוקרטיה שתלטנית ומגמה קבועה של הצטמצמות התפוקה, ביחוד במזון ובתבואה לייצוא. האוכלוסיה באפריקה גדלה בשלושה אחוזים כל שנה – כלומר, היא מוכפלת מדי עשרים שנה – והתל"ג לנפש, לעומת הריבוי הטבעי, נמצא במגמת ירידה. במקומות אחדים אף הצטמצמה תפוקת המזון ככל שגדלה האוכלוסיה.

אם כן, איך בכל־זאת שרדה היבשת השחורה? המדינות שבהן נכשלה החקלאות קיבלו חיסה זולה, לפעמים חינם, מאמריקה. לאחרונה הן מקבלות גם עודפים מסובסדים מאירופה. לעיתים הציל משלוחים אלו חיים, אך תמיד הם הגיעו את החקלאים המקומיים שלא להתאמץ כדי להגביר את תפוקתם. ועוד: אפריקה מגדילה בלי הרף את היקף ההלוואות שהיא לוקחת, גם לצורך השקעות וגם לשימוש שוטף. חלק גדול מהכסף הזה מועבר חיש מהר, עלידי אפריקאים עשירים, חוזרת אל מחוץ לגבולות היבשת, ומושקע במקומות בטוחים יותר.

בשנים שבהן היו לבנקאים בעולם עודפי נפט ערביים לגלגל, הם השקיעו את חלקם באפריקה. יותר מזה , ממשלותיהן של המדינות העשירות השקיעו, לעיתים קרובות, בפרוייקטים שהיו חסרי־סיכוי מראש.

משהתמעטו עודפי הנפט, התמעטו גם הלוואות שניתנו לאפריקה. *היה זה בדיוק בזמן שמדינות* אפריקה היו אמורות להתחיל ולהחזיר הלוואות, שקיבלו שש או שבע שנים קודם לכן, בתוספת ריבית. מדינות רבות באפריקה חיבות היום כל־כך הרבה, ומקבלות כל־כך מעט שהן יהפכו, אם אכן יפרעו חובותיהן, למקור הכנסה גדול למדינות המתועשות. אך אין הן מסוגלות לעמוד בהחזרי החובות.

סודאן ומוזמביק הוצאו *לחלוטין מהמערכת* הפיננסית העולמית והן יכולות לקנות בחו"ל רק במזומן או בהסדר מיוחד של אשראי קצר מועד. לניגריה, הגדולה במדינות אפריקה השחורה, ובשנות הנפט הטובות – העשירה שבהן, הסבונות כל־כך מסובכים שאיש אינו מבין מתי וכיצד תחדיר חובותיה. זאיר מפוזרת מדי פעם הבטחות ומרגיעה את נושיה, אך להבטחות אלו אין כל אחיזה במציאות. לזמביה, שהיתה פעם עשירה בזכות מכרות הנחושת שלה, הכנסה רלה למדי. חוף השנהב, בעבר המודל הקפיטאליסטי של אפריקה, *מקבצת נרבות". ועוד הרשימה ארוכה.*

משברים כלכליים הנגרמים בגלל חובות הם, על־פי התאוריה, חריגים וארעיים. באפריקה התאוריה הזאת „לא עובדת". על־פי תאוריה אחרת, אם יגבילו בעלי החוב את היבוא ויפחיתו את שערי המטבע שלהם, עד שהיצוא שלהם יהפך יזול, הם יוכלו להחזיר את חובותיהם בעזרת הגירול בהכנסתם. אך לתאוריה זו יש יוצאים מן הכלל: הדרישה למוצרי היצוא המסורתיים של אפריקה (כמו קפה) לא תגדל, גם אם הם יהיו זולים יותר. עם זאת, שער חליפין נמוך יועיל בכך שיגביר את התפוקה: אפריקה מאבדת את חלקה בשוק העולמי. הסוג *החדש* של מוצרי יצוא שאפריקה צריכה להם נמצא בקצהו של תהליך שנוי ארוך – ארוך מזה שהיו רוצים הבנקאים, שסופו פרעון חובות.

איך אפשר לעזור לאפריקה בעידוד תושביה לעשות שימוש יצירתי בעזרה שהם מקבלים? הלווים מאשימים לא פעם את המלווים למיניהם, וביחוד את הסדרי הכספים של „קרן המטבע הבין־לאומית", בהצבת תנאים קשים לפני אישור הלוואה. אכל התנאים הקשים הם לפעמים החלק החשוב ביותר במתן העזרה.

מלבד העזרה הכספית מפעילות המדינות המעורבות לחץ על הממשלות באפריקה לשנות ממדיניותן. אלו שמקבלות את העצות מבחוץ מסתכנות כמובן בערעור משטרן. הסיכון הגדול ביותר נשקף למשטרים הצבאיים. גנרלים, שרים ואנשי הפקידות הגבוהה צברו לעצמם הון לא קטן בחסות ה„סוציאליזם האפריקאי". *השנויים הגדולים* בכמה ממשלות באפריקה באו רק אחרי מות וכמו בגיאנה) או פרישה (כמו בסאנזניה) של מנהיג נערץ. למנהיגים החדשים קל יותר לעשות שנויים. הם צעירים מכדי לזכור את התקופה האימפריאליסטית, אשר רוחה מרחפת שוב על היבשת כאשר החברות הבין־לאומיות חוזרות לבחוש בה. אף אחת מהממשלות שעשו שנויים במדיניותן לא הופלו עדיין בהפיכה צבאית, אם כי בעשו כמה נסיונות כאלה.

ממשלות קטנות יותר, מסחר חופשי יותר (המתנהל במחירים ריאליים), סכומי כסף גדולים יותר לחקלאות וקטנים יותר לערים, כל אלה יהיו לטובת האוכלוסיה. אם לא ינקטו אמצעים אלה ייכשלו הרפורמות הכלכליות והפוליטיות – ומדיניותו של המשטר הישן תתגבר לאיטה פנימה ותגרום הרס במדינות היבשת השחורה. החובות כופים את הרפורמות ההכרחיות על מדיניותה הכלכלית של אפריקה. אך אם יאלצו המדינות לפרוע חובות אלה, או אפילו את חלקם בלבד, הן לא יוכלו להרשות לעצמן ליבא אפילו את המעט הנחוץ להן כדי לגדל עוד יבולים למזון, להגביר את היצוא ולשפר את רמת החיים של האוכלוסיה. הן צריכות לעזרה מבחוץ ומיד. הבנק העולמי סבור כי אפריקה, כדי שתוכל להחזיר חובותיה ועדיין להמשיך ולייבא אותה כמות יבוא *(לנפש)* שייבאה בשנים 80־82, זקוקה אפריקה למענק של 2.5 מיליארד דולר בריבית נמוכה ולהקלה בתנאי החזר החובות. מיליארד דולר, בקירוב, יספקו לה כנראה מכספי אי.די.א. ומ„קרן הפיתוח האפריקאית". יש לציין, כי כמות היבוא שנזקקה לה, בשנות הבצורת ובשנות הנפט היקר (80־82), היא הרבה מעל למה שזקוקים לו היום. שערי חליפין הגיוניים יקצצו ביבוא מוצרי מותרות ויפחיתו את מידת הפתוי להבריח כסף מהמדינה.

ההערכה המציאותית ביותר היא שאפריקה צריכה ל־15 מיליארד דולר בשנה. 13 מיליארד כבר מובטחים לה, וכן המיליארד של „קרן הפיתוח האפריקאית". היא חסרה, אם כן, מיליארד אחד.

האם יגייס העולם את הסכום החסר? ארה"ב מקצצת בסיוע החוץ שלה. כך עושות גם שתי התורמות הגדולות האחרות, גרמניה ומערב־גרמניה. הצרפתים תרמו כבר בנדיבות והאיטלקים סייעו גם הם דיים. אף אחת מהן אינה מתכוונת לתת בקרוב מעבר למה שכבר נתנה. הגדלת הסיוע מיפאן הוא אילו התקווה הקלושה היחידה.

המדיניות המוטעית של ממשלות באפריקה ברבע המאה האחרון כמעט הרסה את מדינותיהן. אם לא יגיע *ליבשת סיוע נוסף במהרה*, לא זו בלבד שמדינות היבשת לא יאמצו את הרפורמות המדיניות והכלכליות הדרושות, אלא גם אלה שכבר החלו לוגשים את המדיניות החדשה יחזרו חיש מהר למדיניות ההרסנית הישנה.

מה שאדווין מיז עושה ל„פלייבוי"

האמריקאים עסוקים, פעם נוספת, בפורנוגרפיה. עכשיו אי־פרנסו דו"ח שיום־הזמין התובע הפלילי מתקשורת יודעת מעבר לספק, פרסום המימצאים – כי תיאורי הדו"ח אינם פחות „מלוכלכים" מהחומר המקורי

באמריקה הוחלט לאחרונה שהגיעה השעה לפתוח מחדש את הוויכוח על הפורנוגרפיה. ההחלטה היתה, למעשה, הזלסתו של התובע הכללי אדווין מיז שמינה לשם כך ועדה שתבדוק את היקף התופעה ואת השפעותיה.

הוועדה אמורה להציג את הדו"ח שלה לפני התובע רק בחודש הבא אך הטיזוה הסופית כבר גרמה בכלי־התקשורת. ברוב המקרים נזהרים מחברי הדו"ח מלנקוט עמדות־שיפוט ערכיות. יותר ממחצית מתוך 92 הסקנות הסופיות של הדו"ח עוסקות בחקיקה בנושא ניצולם של ילדים לצרכים פורנוגרפיים, ולגביהן לא יתעורר, מן הסתם, כל ויכוח.

טיזוסי הדו"ח זכתה, עד היום, לביקורת גרועה בעתונות, בראש וראשונה משום החלטת הוועדה לפרסם כספח תיאור מפורט של החומר שמצאו בספרים ובסרטים פורנוגרפיים. תיאורים אלה ברובם אינם פחות „מלוכלכים" מהחומר המקורי. משיפורסם הדו"ח רשמית יהיה גורלו כגורלו של דו"ח לונגפורד בנושא הפורנוגרפיה, שיצא בבריטניה ב־1972 ונמכר, למרבה האירוניה, בחנויות הפורנוגרפיה של סוהו. סיבה נוספת לביקורת היא, שכמה חברי ועדה הפסיקו את תמיכתם בה. אם כי עדיין לא ברור אם כל חברי הוועדה יחתמו לבסוף על מסקנותיה, שנים מהם כבר הביעו הסתייגות מפורשת – שתיקן נשים.

החלק המרכזי בדו"ח עוסק בשאלה אם פורנוגרפיה גורמת נזק לחברה. בעניין זה לא ניהלה הוועדה מחקר חדשני כלשהו. הדו"ח עונה על השאלה בקביעת שלוש קאטגוריות לפורנוגרפיה: פורנוגרפיה אלימה, פורנוגרפיה משפילה וכזו שאינה אלימה ואינה משפילה. מסקנתה היא שחשיפה לפורנוגרפיה אלימה גוררת אחריה אלימות מינית ותוקפנות כלפי נשים.

לפורנוגרפיה משפילה יש אותו אפקט, אם־כי במסקנתם זו חברי הוועדה פחות נחרצים. בנושא הקטגוריה השלישית– פורנוגרפיה לא אלימה ולא משפילה – חלוקים ביניהם חברי הוועדה קשות.

הוויכוח נטוש על השאלה האם קיימת הוכחה מדעית המאשרת את מסקנת הוועדה, כי יש יחס של סיבה־ותוצאה בין פורנוגרפיה לבין אלימות כלפי נשים. מדענים חוקרים רבים מפקפקים בכך. התומכים במסקנת הוועדה נאלצו להודות, אם כי עשו זאת בארצות מופגן, כי בעניין זה לא הסתמכה הוועדה על עובדות מדעיות כלשהן. יתרה מזאת, לקביעה זו אחראים אנשים שהם מתנגדים מושבעים של פורנוגרפיה. הוויכוח הנטוש בין חברי הוועדה חיזק את יריבם של חברי „האיגוד האמריקאי לשמירה על חירויות האזרח", המאמינים כי מסקנות הוועדה הין צפויות מראש וכי הן יעודדו בהברח קריאות להפעלת צנזורה.

דו"ח הוועדה מכיר בכך שגם מה שנחשב כמזיק בתצום הפורנוגרפיה יהיה עדיין מוגן, מבחינת החוקה, תחת התיקון הראשון שלה. יחד עם זאת הוא קורא לאכיפה גדולה יותר של החוקים הפדראליים ושל חוקי המדינות בכל הקשור בנושא המוגדר כ„תועבה".

אכיפה היא דבר משתנה. בכמה ערים ברחבי ארצות־הברית, כמו אטלנטה וסינסינטי, סולקה לחלוטין הפורנוגרפיה „הקשה" מן הרחובות. לעומת זאת בבופאלו, למשל, נאמר בדו"ח הוועדה, עוסק רק שוטר אחד בנושא ובמיאמי ובלוס־אנג'לס, שמיוצרים בה 80 אחוז מהסרטים הפורנוגרפיים, עוסקים בו פחות מעשרה שוטרים. בניו־יורק אין למעשה הרשעות בית־משפט באשמת עיסוק או החזקת חומר „תועבה".

מתנגדיה החריפים של הפורנוגרפיה אינם צריכים לחוק ולמשטרה. הם יכולים להשתמש בנימוק המוסרי – שיש המכנים אותו סחיטה – לצורך מלחמתם. לפני שנים מועטות הפעילו קבוצות מן הימין וגופים דתיים לחץ על קמעונאים וסוחרים שלא למכור מוצרי פורנוגרפיה. הוועדה מחייבת את התופעה וכעיני „האגוד האמריקאי לשמירה על חירויות האזרח" אין זה היום כלבד כי אם הפעלת לחץ לשמה.

הוועדה קיבלה לידיה, מגופים שונים המתנגדים לפורנוגרפיה, שמות של סוחרים ורשתות המוכרות חומר הנחשב בעיניהם כחומר תועבה. כפברואר שלחה הוועדה מכתבים אל בעלי הנויות אלה ובהם פירטה את האשמותיה. אם לא יסיבו על הדברים – כתבה הוועדה – *יהיה זה כאילו הביעו התנגדות* לפרסום פומבי של ההאשמות. באפריל הודיעה חברת „סאוטלנד" שבבעלותה 4,500 חנויות (ועוד כ־3,600 חנויות רשתו) , כי תפסיק למכור את *ירחוני* „פלייבוי", „פנטהאוז" ו„פודום". החברה מכחישה כי ההחלטה באה בעקבות המכתבים שנשלחו אליה. לדבריה *התקבלה ההחלטה* אחרי משאל בנושא שקיימה בין לקוחותיה ואחרי בחינה של מסקנות הוועדה ברבר הקשר סבין פורנוגרפיה לאלימות. *תהיה הסיבה האמיתית אשר תהיה*, נגד הוועדה תלויות ועומדות תביעות משפטיות, הדורשות ממנה לחזור בה מרשימות, שהיו מלולות במכתבים, ברבר עיסוק ב„תועבה".

אין להמעיט בערכה של ההשפעה שיש בנושא להנהגים דתיים כמו ג'רי פואל, אף שעד כה ניכרת השפעתם דווקא על הפורנוגרפיה „הרכה" ולא על ה„קשה". כל השבועונים והירחונים בערים השונות מוכלים מידידת*תפוצה תלולה*. „פלייבוי" מוכר היום 4.1 מיליוני עותקים לעומת 5.6 מיליון ב־1975. „פנטהאוז" מוכר 3.2 מיליוני עותקים *לעומת 4.5 מיליון ב־1980*. כמה מהם מתלוננים אף על הצטמצמות היקף הפרסום. „פנטהאוז" נפגע קשה במיוחד, כי רק 10 אחוזים מקוראיו הם מגרים *ולעומת 60 אחוזים של מגרים שיש ל„פלייבוי"*, מה שמגונן עליו מפני חרם החנויות). מי שאינו מושפע לא מהחרם, וברוב המקומות גם לא מפעולות המשטרה, זה הנויות ושוק הווידיאו. אלה ממשיכים לספק לצרכנים פורנוגרפיה קשה בהרבה מזו שאפשר לבצוא ב„פלייבוי" או ב„פנטהאוז", לפי הערכות יותר ב־50 מיליון אמריקאים צפו, בשנה האחרונה, בסרטי וידיאו פורנוגרפיים בבתיהם.

לא רק הומוסקסואלים

בקונגרס העולמי השני בנושא האיידס שנערך באחרונה בפאריס הביעו רופאים דאגתם נוכח שלוות הנפש הציבורית כלפי המחלה המפחידה של המאה. הסטטיסטיקה שהביאו מבהילה. נראה שכיום אי־אפשר לזהות את הנגיף ויתכן כי בעתיד הוא יתפשט בקרב הטרוסקסואלים באותה מהירות שהתפשט, לפני ארבע שנים, בקרב ההומוסקסואלים (בהאיטי, אחד המקומות הראשונים להתפרצות המחלה, יותר מ־70 אחוז של הקורבנות הם הטרוסקסואלים שאינם משתבצים אף באחת הקאטגוריות של בעלי „הסכון הגבוה"). גם אם תימצא רפואה למכה, היא לא תוכל לעצור את המחלה כשנים הקרובות. שנוי בהרגלים המיניים יוכל.

התפתחות המחלה איטית מאד. שלושה רבעים מקרב 300,000 האנשים שהמערכת החיסונית של גופם תתמוטט ב־1991 כבר נגועים בה. על כל מקרה אחד של התפרצות המחלה, יש 90 בני־אדם שנושאים את הנגיף ויכולים להעבירו הלאה, אך לא ניכרים בהם סימפטומים כלשהם. אצל רבים מהם – אצל רובם, למעשה – התפרץ המחלה בסופו של דבר. נכון להיום, יתכן שנגועים בה כשבעה מיליון אפריקאים, מיליון וחצי אמריקאים וכ־ 200,000 אירופאים. פירושו של דבר, שסיכוייו של הטרוסקסואל, המנהל חיי מין מתונים למדי, ללקות במחלה גדולים במהירות.

מפגש סתמי עם אנשים נגועים אינו מספיק כדי להידבק. במגע תמים של יום־יום אין הנגיף מועבר. גם אנשים שעובדים, אוכלים,מתרחצים, משתמשים באותו סכין־גילוח ותשרטים תוך כדי שימוש בו או מתנשקים עם חולי איידס, אינם נתונים בסכנה כלשהי. המחלה מועברת עלידי דם, ורע או הפרשה נגינאלית. אדם המקיים יחסי מין סדירים עם בן־זוג הנושא את הנגיף, עלול להביע בתוך שנה לשיעור הסתכנות בהידבקות של 40 אחוז. אם אחד מבני הזוג, או שניהם, סובל מהרפס או מסיפיליס או אם מישהו מהם מקיים יחסים אנאליים, שיעור ההסתכנות גדול בהרבה.

איידס מידבק פחות מזיבה, אך מאחר שהוא חשוך־מרפא ומאחר שנושאי המחלה יהיו תמיד מסוגלים להדביק בה אחרים, אין המחלה יכולה להשאר חשאית ומוצנעת כדומה לזיבה. כמעט מחצית הזונות שעובדות בשוק בניירובי נגועות בזיבה, יותר משני־שלישים מהן נושאות את נגיף האיידס. בקרב הקהיליה ההומוסקסואלית בסן־פרנסיסקו הפחית הפחד מפני המחלה בבמידה דראסטית את תחלופת בני־הזוג, אך עם זאת גדל מספר הנגועים במחלה.

ההכרח בשינוי ההרגלים המיניים הוא נושא הטעון עדיין „עיכול". מאחר שהינזרות ממין איננה הצעה מציאותית ומאחר שתרופה למחלה עדיין לא נמצאה – הקונדום הוא הפתרון הסוב ביותר. האמצעים למניעת הריון, ובייחוד הקונדום, אינם מאפשרים לתאים הנגועים לעבור מבן־זוג אחד לשני כשעת קיום יחסי מין. הבומחים העוסקים בנושא סבורים כי ממשלות, ארגונים התנדבותיים, רופאים ומורים העוסקים בנושא חייבים להעביר את המסר בישירות ובבהירות, כלי לגרום מבוכה לאיש, לא להטרוסקסואלים לא לביסקסואלים ולא להומוסקסואלים – השתמשו בקונדום!

שניים סינים עם חלל קטן

ב־12 במאי הבריחו הסינים כי זכו במכרז אמריקאי לשיגור שני לווייני תקשורת אמריקאיים לחלל עוד לפני דצמבר 1987. זהו הישג לתעשיית החלל הסינית הקטנה, ומהווה מדד למידת הנזק שנגרם לתעשיית החלל הגרולה של ארצות־הברית בעקבות אסון ה„צ'לנג'ר" בינואר, והתפוצצותם של הטילים „טיטאן" ו„דלתא". מאחר ששלוש מערכות־שיגור הלוויינים של האמריקאים מושבתות, וטיל השיגור האירופאי „אריאן", תפוס למשך השנתיים הקרובות לפחות, התפנה מקום בשוק למתחרה זריז וחדש – סין. הטכנולוגיה הסינית אינה כה מתקדמת, אמנם, אך טיליה מתפקרים לפחות.

בשנה שעברה הכריזה סין, לראשונה, כי היא נכנסת לשוק המסחרי של שיגור לוויינים. מאז מסתובבים אנשי־מכירות סיניים בתערוכות מערביות ומציגים בגאווה קטלוגים של טיל „המסע הארוך 3" שלהם. שיטת המכירה האגרסיווית עובדת. לאחרונה חתמו הסינים על מזכר־הבנה עם „סרסט", חברה סקסנית ללוויינ־יקרקע. המזכר נחתם בין „סרסט" לבין „התעשיות המאוחדות של החומה הגדולה" (כפוף למשרד הסיני לאסטרונאוטיקה). אם וכאשר תצא העיסקה אל הפועל, תבנים לקופתה המדולדלת סכום נכבד במטבע זר. הסינים טוענים כי זכו גם במכרז שפרסמו השודדים לשיגור לוויין־תקשורת הקטן „מיילסט", אך ייתכן כי השודדים רק „מפלרטטים" עם הסינים במטרה להוריד את המחיר הגבוה שתובעים האירופים עבור השימוש בטיל השילוח „אריאן" שאליו הם נושאים בעצם את עיניהם. מחיריהם של הסינים נמוכים ב־15 אחוזים מאלו של אירופה ושל נאס"א.

את תוכנית החלל שלה התחילה סין ב־1960. את הלוויין הראשון שלה שיגרה ב־1970. בהקיפו את כדור־הארץ שידר הלוויין את ההימנון המאואיסטי „המזרח הוא אדום". מאז שיגרו הסילים הסיניים לווייני תקשורת, לוויינים מדעיים, ולוויינים צבאיים. „המסע הארוך 3" הוא טיל תלת־שלבי, ויש יחסיון, המסוגל לשלח לווייני תקשורת מערביים למסלולים בגובה רב.

לא רק החולרים מעניינים את הסינים. סילי השיגור שלהם קרוכים למשר שימוש צבאי, והם סוגרים במהירות את הפער עם המערב. מעצמות גרעיניות משתמשות מזה זמן רב בטכנולוגיה המאפשרת הכנסת שלושה ראשי־חץ גרעיניים למסלול באמצעות טיל אחד. ב־1981 שיגרה סין שלושה לוויינים נפרדים מאותו הטיל – מבצע שהוכיח כי סין פיצחה את הטכנולוגיה הדרושה לשם כך. הסינים מתכננים לבנות תחנת־חלל ומעבורת־חלל עד שנת 2000, אלא שנראה שזה לא יהיה האופן הטוב ביותר להשתמש בתקציב החלל הקטן שלה.

הרוסים רמזו באחרונה שאף הם מעוניינים *לשתף פעולה* עם הסינים. במהלך דיונים פוליטיים, שנערכו בחודש האחרון בין שתי המדינות, ביקר הנציג הסיני הבכיר במרכז־הבקרה המפקח על עבודת תחנת־החלל הסוביטית „מיר". בביקורו זה אמרו לו הקוסמונאוטים הסוביטיים, בעידוד המנהלים עליהם, כי „היו רוצים לראות עמיתים סיניים בטיסות החלל".